

**ИЗВЕШТАЈ
ЗА РАБОТАТА НА ФОНДОТ НА ПЕНЗИСКОТО
И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА
СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ВО 2022 ГОДИНА**

Скопје, јуни 2023 година

СОДРЖИНА	стр.
I. ВОВЕД	3
II. СТАТИСТИЧКИ ПОДАТОЦИ	6
1. Број на осигуреници	6
2. Корисници на пензија	8
3. Корисници на најнизок износ на пензија	11
4. Корисници на паричен надоместок со преостаната работна способност	12
5. Корисници на паричен надоместок за телесно оштетување	14
6. Учество на расходите за пензиско и инвалидско осигурување во бруто домашниот производ	14
III. УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПЕНЗИИТЕ	15
IV. ФИНАНСИСКО РАБОТЕЊЕ НА ФОНДОТ	17
1. Приходи на Фондот	18
2. Расходи на Фондот	25
3. Финансиски резултат	29
4. Акции и удели	30
5. Наплата на заостанатите ненаплатени придонеси	31
V. ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВАТА И СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРУВАЊЕ	31
1. Извештај за остварени права од ПИО во прв степен	31
2. Правна регулатива, следење и примена на правните прописи и постапување по претставки	33
3. Остварување на правата од ПИО по одредбите на ЕУ и меѓународните договори	34
4. Комисија за оцена на работна способност	36
5. Матична евиденција	39
6. Исплата на пензии	41
7. Спроведување на надлежностите од вториот пензиски столб	42
VI. ОРГАНИ НА УПРАВУВАЊЕ НА ФОНДОТ	43
1. Управен одбор	43
2. Директор	45
VII. СТРУЧНА СЛУЖБА НА ФОНДОТ	46
1. Внатрешна ревизија	46
2. Буџетска координација	48
3. Буџетска контрола	49
4. Јавни набавки	50
5. Човечки ресурси	51
6. Информирање	55
7. Правни работи	56
8. Стопанисување со имотот на Фондот	58
9. Солидарен фонд	61
10. Контрола на податоците од придонес од ПИО	62
VIII. ИНФОРМАТИЧКИ СИСТЕМ	63
1. Развој на информатичкиот систем	63
2. Апликативен софтвер	64
3. ИТ инфраструктура и поддршка	65
IX. ЗАКЛУЧОК	67

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА ФОНДОТ НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ВО 2022 ГОДИНА

I. ВОВЕД

Пензиското и инвалидското осигурување во секоја земја зазема едно од најзначајните места во целокупниот општествен, социјален и политички живот за населението. Економските, социјалните и демографските движења во општеството влијаат на развојот на пензискиот систем на секоја земја, а неговото значење се изразува преку бројот на осигуреници (вработени) кои плаќаат придонес за пензиско и инвалидско осигурување, висината на стапката на придонес што се плаќа, бројот на корисниците на пензија во земјата и висината на пензијата, како и учеството на расходите за пензиското и инвалидското осигурување во бруто домашниот производ на земјата.

Извештајот за работа на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија за 2022 година содржи поединечни и сеопфатни податоци и образложенија за остварените резултати при спроведувањето на пензиското и инвалидското осигурување во Република Северна Македонија. Годишниот извештај содржи статистички податоци за остварените права од пензиското и инвалидско осигурување, финансиски податоци за работата на Фондот, матичната евиденција, општествениот стандард на корисниците на пензија и друго. Активностите на Фондот имаат големо влијание врз целата повозрасна популација во Републиката, а индиректно и врз членовите на нивните семејства.

Системот пензиско и инвалидско осигурување во Република Северна Македонија од 2006 година функционира како тростолбен систем, и тоа:

- Задолжително пензиско и инвалидско осигурување по основ на меѓугенерациска солидарност (Прв столб),
- Задолжително капитално финансирано пензиско осигурување (Втор столб),
- Доброволно пензиско осигурување врз основа на индивидуално капитализирано штедење (Трет столб).

Првиот и Вториот столб од пензискиот систем, задолжително ги опфаќа сите вработени по основ на работен однос и вршење на дејност по разни основи, додека Третиот столб е на доброволна основа.

Работењето на Фондот се извршува согласно Законот за пензиското и инвалидското осигурување, Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување, Буџетот на Фондот, Програмата и планот за работа на Управниот одбор на Фондот и Стратегискиот план на Фондот.

Во рамките на пензиското и инвалидско осигурување, својата социјална сигурност ја остваруваат 344.276 корисници на права од пензиското и инвалидско осигурување, од кои корисници на пензија се 335.743 лица, 8.503 лица се корисници на паричен надоместок за телесно оштетување и 30 лица се корисници на паричен надоместок со преостаната работна способност. Учеството на вкупните расходи за пензиското и инвалидско осигурување изнесуваат 87.607,37 милиони денари, односно 10,53% од бруто домашниот производ на Државата кој изнесува 831.733,00 милиони денари. Учеството, пак, на исплатените пензии за 335.743 корисници на пензија изнесува 8,12% од бруто домашниот производ.

Органи на управување на Фондот се Управниот одбор и Директорот на Фондот. Според член 156 став 2 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Сл. весник на РМ“ бр. 98/2012 година), Управниот одбор на Фондот брои седум члена именувани од Владата со мандат од четири години. Од овој број, два члена се по предлог на Владата на Република Северна Македонија и пет членови се именувани на предлог од: Министерството за труд и социјална политика, Министерството за финансии, Репрезентативниот синдикат член на Економско-социјалниот совет, Репрезентативното здружение на работодавачите член на Економско-социјалниот совет и Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија.

Од 2012 година, согласно членот 120 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Сл. весник на РМ“ бр. 98/2012), стапката на придонес која се распределува за Вториот пензиски столб изнесува 6% фиксно од основицата за плаќање на придонесот утврдена со закон, а за Првиот столб се распределува 12,8% од вкупната стапка од 18,8% од уплатениот придонес во 2022 година.

На крајот од 2022 година, бројот на осигурениците изнесувал 572.327, додека бројот на корисниците на пензија изнесувал 335.743 корисници (заедно со минималните земјоделски и воени корисници), или во сооднос 1,71 осигуреници на 1 пензионер.

Во 2022 година, Фондот оствари вкупни приходи во износ од 85.125,23 милиони денари и вкупни расходи во износ од 87.607,37 милиони денари.

Во 2022 година, Фондот изврши усогласување на пензиите, при што од 1 -ви јануари 2022 година се усогласуваат за 2,9%, од 1-ви септември 2022 година се усогласуваат за 6,8%, или вкупно 9,7%.

Со извршеното усогласување на пензиите, просечната пензија во декември 2022 година (од работничко право) изнесуваше 17.709 денари и во однос на 2021 година (15.856) е повисока за 11,68%, а заедно со минималните земјоделски и воени пензии, просечната пензија во 2022 година изнесуваше 17.727 денари, а во 2021 година истата изнесуваше 15.876 денари и е зголемена за 11,66%.

Во 2022 година, Фондот водеше кадровска политика согласно антикризните мерки на Владата, да нема нововработени на упразнетите места по основ на пензионирање и останати основи, согласно Законот за работни односи.

Во декември 2022 година се исплатуваа пензии на вкупно 335.743 корисници на пензија (со воени и минимални земјоделски), со просечен месечен износ на расходи во износ од 5.630,78 милиони денари во нето износ и 717,30 милиони денари придонес за здравствено осигурување, или заедно 6.348,08 милион денари.

Во 2022 година од продажбата на акциите и уделите што ги стекна Фондот по основ на Законот за трансформација на претпријатијата со општествен капитал, не се остварени приходи. По основ на сопственост на акции и удели, остварени се приходи од дивиденда во износ од 12,11 милиони денари. Заради пандемијата, планираните средства за бањско-климатска рекреација на корисниците на пензија, не се реализираа.

II. СТАТИСТИЧКИ ПОДАТОЦИ

1. Број на осигуреници

Врз основа на податоците од матичната евиденција на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија со состојба декември 2022 година, евидентирани се 85.139 обврзници и 572.327 осигуреници со задолжително пензиско и инвалидско осигурување.

Табела бр. 1: Број на осигуреници и обврзници во декември 2022 година:

Реден број	Филијали	Обврзници	Осигуреници
1	Берово	999	3.610
2	Битола	4.590	33.865
3	Валандово	557	2.472
4	Велес	2.467	14.525
5	Виница	634	4.637
6	Гевгелија	1.816	11.463
7	Гостивар	3.793	14.113
8	Дебар	739	3.114
9	Делчево	852	5.775
10	Демир Хисар	468	2.003
11	Кавадарци	2.421	16.970
12	Кичево	1.564	10.041
13	Кочани	1.837	12.574
14	Кратово	240	1.371
15	Крива Паланка	730	3.899
16	Крушево	554	1.423
17	Куманово	3.650	22.646
18	Македонски Брод	216	1.512
19	Неготино	1.312	5.626
20	Охрид	2.742	17.736
21	Прилеп	5.549	23.848
22	Пробиштип	475	3.461
23	Радовиш	1.577	5.561
24	Ресен	911	3.312
25	Свети Николе	983	4.044
26	Струга	2.608	12.337
27	Струмица	5.486	22.426
28	Тетово	6.598	31.046
29	Штип	2.044	20.686
30	Скопје	26.727	256.231
Вкупно		85.139	572.327

Според податоците на Фондот, бројот на осигуреници (состојба декември 2022 година) за кои се плаќа придонес од 8 до 12 месеци, изнесува 537.112, или 93,85% од вкупниот број на осигуреници (572.327).

Табела бр.2: Број на корисници на пензија и број на осигуреници

Година	Број на вработени	Број на корисници на пензија (без воени и земјоделски корисници)	Број на корисници на пензија на 1000 вработени	Број на вработени на 1 корисник на пензија
2007	424.338	272.386	693	1,6
2008	451.491	273.281	654	1,7
2009	475.780	273.977	576	1,7
2010	466.280	273.751	587	1,7
2011	489.608	277.441	567	1,8
2012	507.061	282.334	557	1,8
2013	526.909	289.114	549	1,8
2014	536.191	293.860	548	1,8
2015	558.821	299.640	536	1,86
2016	570.168	305.766	536	1,86
2017	575.574	310.744	540	1,85
2018	578.023	315.780	546	1,83
2019	581.405	322.704	555	1,80
2020	571.863	325.125	569	1,76
2021	572.303	328.570	574	1,74
2022	572.327	334.816	585	1,71

Бројот на осигурениците, корисниците на пензија и нивниот сооднос е даден во следниот графикон:

Од вкупниот број на осигуреници во 2022 година, 124.202 осигуреници се мажи, а 112.874 се жени на возраст од 35 до 50 години. На возраст од 50 до 64 години, бројот на осигуреници - мажи изнесува 90.265, а на жени изнесува 62.772. Останатите осигуреници се од другите возрасни категории.

Старосната структура на осигурениците во декември 2022 година е дадена во следниот графикон:

2. Корисници на пензија

Број на корисниците на пензија од работничко осигурување, воени и земјоделски пензии со состојба на 31.12.2022 година:

Табела бр.3: Број на корисници на пензија во декември 2021 и 2022 година

Вид на пензија	Корисниц и на пензија 31.12.2021	Корисниц и на пензија 31.12.2022	Зголемување/намалување	Индекс 2022/2021
Старосна	222.123	231.066	8.943	104,0
Инвалидска	30.000	28.485	-1.515	95,0
Семејна	75.412	75.265	-147	99,8
Вкупно	327.535	334.816	7.281	102,2
Воени	961	867	-94	90,2
Земјоделски	74	60	-14	81,1

Вкупно пензии:	328.570	335.743	7.173	102,2
----------------	---------	---------	-------	-------

Освен редовните, воените и земјоделски пензии, Фондот исплаќа и надоместок за телесно оштетување за 8.503 корисници, од кои 1.822 се корисници на надоместок за телесно оштетување, како единствено право од пензиското и инвалидско осигурување.

Бројот на корисниците на пензија во 2022 година (заедно со минималните, земјоделски и воени пензии) во однос на 2021 година, е поголем за 7.173 корисници, или за 2,2%. Бројот на корисници на минимални земјоделски и воени пензии и во иднина ќе се намалува со природниот одлив, затоа што затекнатите корисници правото го оствариле според законски прописи кои веќе не се во примена.

Структурата на корисниците на пензија по видови на пензија е следна

Табела бр.4: Стапка на пораст на корисниците на пензија од 2007-2022 година според видот на пензија

Период	Нови корисници на старосна пензија	Нови корисници на инвалидска пензија	Нови корисници на семејна пензија	Вкупно
2007-2006	2,2	-2,7	1,1	1,0
2008-2007	-0,3	1,1	1,0	0,3
2009-2008	0,3	-1,3	1,2	0,3
2010-2009	1,2	-3,8	-0,3	-0,1
2011-2010	2,7	1,9	1,0	1,3
2012-2011	3,9	-2,8	0,1	1,8

2013-2012	4,5	-2,1	0,5	2,4
2014-2013	4,0	-3,5	-0,7	1,6
2015-2014	3,9	-3,5	0,5	2,0
2016-2015	4,2	-3,7	-0,1	2,0
2017-2016	3,5	-3,6	-0,5	1,6
2018-2017	3,6	-3,6	-0,9	1,6
2019-2018	4,2	-4,0	-0,2	2,2
2020-2019	2,8	-6,0	-1,9	0,8
2021-2020	1,5	-6,7	1,7	0,7
2022-2021	4,0	-5,1	-0,2	2,2

Зголемувањето на бројот на корисниците на пензија од 2007-2022 година е дадено во следниот графикон:

Табела бр.5: Движење на бројот на корисниците на пензија од работничко осигуравање, по години:

Година	Старосна пензија	Инвалидска пензија	Семејна пензија	Вкупно
2007	150.075	48.364	74.257	272.696
2008	149.682	48.562	75.037	273.281
2009	150.092	47.947	75.937	273.976
2010	151.894	46.118	75.739	273.715
2011	156.016	44.895	76.530	277.441
2012	162.086	43.648	76.600	282.334
2013	169.362	42.741	77.011	289.114
2014	176.157	41.245	76.458	293.860
2015	182.954	39.814	76.872	299.640
2016	190.633	38.343	76.790	305.766

2017	197.383	36.970	76.391	310.744
2018	204.455	35.645	75.680	315.780
2019	212.941	34.217	75.546	322.704
2020	218.815	32.169	74.141	325.125
2021	222.123	30.000	75.412	327.535
2022	231.066	28.485	75.265	334.816

Графички приказ на движењето на бројот на корисниците на пензија

Податоците во графиконот покажуваат дека бројот на корисниците на старосна пензија е во пораст. Во 2022 година 69,01% од вкупниот број се корисници на старосна пензија, а останатиот дел се корисници на семејна и инвалидска пензија.

3. Корисници на најнизок износ на пензија

Табела бр.6: Број и висина на пензијата на корисниците на најнизок износ на пензија :

	Број на корисници	Износ на пензија (денари)
Прва група		
Пензии остварени до 31.12.1996	1.435	14.068,00
Пензии остварени од 1997-2001	358	12.249,00
Пензии остварени по 2001	6.561	12.861,00
Вкупно прва група (над 35 години маж и над 30 години жена)	8.354	
Втора група		
Пензии остварени од 31.12.1996	2.031	13.789,00
Пензии остварени од 1997-2001	798	11.613,00
Пензии остварени по 2001	17.515	12.193,00

Вкупно втора група (над 25 години маж и над 20 години жена)	20.344	
Трета група		
Пензии остварени до 31.12.1996	6.001	13.431,00
Пензии остварени од 1997-2001	2.837	10.975,00
Пензии остварени по 2001	45.977	11.525,00
Вкупно трета група (до 25 години маж и до 20 години жена)	54.815	
Вкупно:	83.513	

Најнискиот износ на пензија се определува независно од висината на пензијата определена врз основа на должината на пензискиот стаж и остварените плати. Тоа значи дека на осигуреникот му се гарантира износ на пензија кој е повисок од пензијата определена од должината на пензискиот стаж и остварените плати. Институтот најнизок износ на пензија, се заснова на принципот на социјална праведност и неговата висина зависи од должината на работниот придонес изразена преку должината на пензискиот стаж и ако истата е пониска, на корисникот му се исплатува до најниската пензија.

4. Корисници на паричен надоместок со преостаната работна способност

Во Фондот, на крајот на 2022 година, имаше 30 корисници на паричен надоместок по основ на преостаната работна способност, од кои 18 корисници за времето на чекање на вработување на својата или друга соодветна работа, 4 корисници со скратено работно време и 8 корисници поради помал личен доход на друга соодветна работа.

По влегување во сила на измените на Законот за ПИО („Сл. весник на РМ“ бр. 153/2007 година), сите корисници на паричен надоместок по основ на преостаната работна способност кои имаа навршено над 50 години живот, се преведоа во инвалидска пензија по основ на намалена работна способност.

Со членот 53 од Законот за ПИО („Сл. весник на РМ“ бр.153/07) беше уредено дека сите корисници на паричен надоместок по основ на намалена работна способност на товар на средствата на Фондот, кои ова право го користеле до влегување во сила на

овој закон, по службена должност се преведуваат во инвалидска пензија по основ на професионална неспособност за работа според одредбите на овој закон.

Со појаснување бр.10-2290/1 од 26.02.2008 година, беше укажано дека преведувањето не се однесува на деца корисници на паричен надоместок, на корисниците на паричен надоместок за работа со скратено работно време, како и корисниците на паричен надоместок поради помала плата на друго работно место кои сè уште активно работат. Тоа значи дека за нив филијалите треба да продолжат да исплатуваат надоместок, за што и понатаму ќе се побаруваат средства од Централата - Стручната служба на Фондот.

Корисниците (со утврдена промена на работно место, или скратено работно време), кои немале навршено 50 години живот, останаа и понатака да работат на друга работа, или со скратено работно време, и сè уште користат парични надоместоци.

За овие корисници филијалите имаат обврска да проверуваат дали лицата редовно биле на задолжителни контролни прегледи и доколку се утврди дека не се јавувале на преглед, треба да се донесат решенија со кои им се укинува правото на работа со скратено работно време, односно паричниот надоместок. За оние корисници кои немале обврска да се јават на задолжителен контролен преглед, треба по службена должност да се испратат на Комисија, согласно член 128 од Законот за ПИО.

Табела бр. 7: Број на корисници на паричен надоместок од 2007-2022 година:

Вид на право година	Чекање на вработување	Скратено раб. време	Помала плата	Останати	Вкупно
2007	1768	67	113	0	1948
2008	202	15	8	0	225
2009	183	14	9	0	206
2010	158	13	6	0	177
2011	145	16	10	0	171
2012	94	13	9	0	116
2013	95	13	9	0	117
2014	81	6	23	0	110
2015	81	6	23	0	110
2016	72	5	9	0	86
2017	72	5	9	0	86
2018	72	5	9	0	86

2019	72	5	9	0	86
2020	50	4	8	0	62
2021	50	4	8	0	62
2022	18	4	8	0	30

5. Корисници на паричен надоместок за телесно оштетување

Корисници на паричен надоместок за телесно оштетување се осигуреници кај кои настанало загубување, посуштествено оштетување, или позначителна онеспособеност на работната способност на одделни органи или делови од телото, што ја отежнува нормалната активност на организмот и бара поголем напор во остварувањето на животните потреби, без оглед на тоа дали причинува или не причинува инвалидност.

Право на паричен надоместок за телесно оштетување осигуреникот стекнува независно од тоа дали се стекнал и користи некое друго право од пензиското и инвалидско осигурување.

Бројот на корисниците кои примаат паричен надоместок за телесно оштетување во 2022 година изнесуваше 8.503 корисници, од кои 1.822 корисника на единствено право и 6.681 корисник со право на пензија. Бројот на корисниците на телесно оштетување во 2022 во однос на 2021 година е намален за 182 корисника, или за 2,1%.

6. Учество на расходите за пензиско и инвалидско осигурување во бруто домашниот производ

Учеството на расходите за пензиско и инвалидско осигурување, бруто домашниот производ и нивниот сооднос е дадено во следната табела:

Табела бр. 8: Расходи за ПИО, БДП и учество на расходите во БДП

Година	Вкупни расходи за ПИО	БДП	Учество на расходите за ПИО во БДП
	во милиони денари		
2007	32.770	333.845	9,8
2008	38.733	405.014	9,6
2009	41.393	396.496	10,4
2010	42.507	425.628	10,0

2011	44.306	455.387	9,7
2012	46.227	476.072	9,7
2013	50.854	474.196	10,7
2014	54.017	518.380	10,4
2015	56.789	552.286	10,3
2016	61.488	579.646	10,6
2017	65.149	630.859	10,3
2018	68.544	660.308	10,4
2019	73.122	697.431	10,5
2020	77.213	664.010	11,6
2021	80.147	723.239	11,1
2022	87.607	831.733	10,5

Учеството на расходите за пензиско и инвалидско осигурување во 2022 година во однос на БДП изнесува 10,5%. Учеството на расходите за пензии во 2022 година изнесува 8,1% во однос на БДП во 2022 година.

III. УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПЕНЗИИТЕ

Согласно членот 37 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Сл. весник на РМ“ бр.98/12, 166/12, 15/13, 170/13, 43/14, 44/14, 97/14, 113/14, 160/14, 188/14, 20/15, 61/15, 97/15, 129/15, 147/15, 154/15, 173/15, 217/15, 27/16, 120/16, 132/16, 35/18, 220/18 и 245/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 180/19, 275/19, 31/20, 267/20, 67/22 и 79/23), како и објавата за движење на трошоците за живот во РСМ, пензиите остварени до 31.12.2021 година од 1-ви јануари 2022 година се усогласуваат за 2,9% и пензиите остварени до 31.08.2022 година од 1-ви септември 2022 се усогласуваат за 6,8% или вкупно 9,70%.

Усогласувањето на пензиите во периодот од 2007 до 2022 година е прикажано во следниот преглед:

Табела бр. 9: Извршено усогласување на пензиите од 2007-2022 година:

Година	Усогласување на пензиите на 1 јануари	Усогласување на пензиите на 1 јули	Вкупно усогласување
2007	0,64%	1,04%	1,69%
2008	13,00%	7,65%	21,66%
2009	3,50%	2,02%	5,59%

2010	0,30%	1,10%	1,40%
2011	0,75%	2,10%	2,87%
2012	0,31%	1,40%	1,71%
2013*	1,15%	0,75%	+5% допол. Вкуп. 7%
2014	5% од февруари (600ден.)	0,00%	5,00%
2015	0,00%	5% од септември (621 ден.)	5,00%
2016	0,00%	5% од ноември (654 ден.)	5,00%
2017	0,82%	0,76%	1,59%
2018	1,69%	1,80%	3,52%
2019	0,70%	0,40%	1,10%
2020	5% (722 денари)	0,60%	722 денари + 0,60%
2021	1,20%	1,20%	2,40%
2022	2,90%	6,80% (од 1 ви септември 2022 год.)	9,70%

*Редовно и дополнително усогласување

Со извршените усогласувања на пензиите, просечната пензија во декември 2022 година изнесуваше 17.727,00 денари и истата во однос на 2021 година во износ од 15.876,00 денари, е повисока за 11,7%. Зголемувањето е резултат на извршеното редовно усогласување на пензиите во 2022 година, како и на висината на пензиите на новите корисници на пензија.

Табела бр.10: Просечните пензии по видови, во декември 2021 и 2022 година изнесуваат, и тоа:

Вид на пензија	2021	2022	Индекс
	во денари		
Старосна пензија	17.140	19.131	111,6
Инвалидска пензија	14.296	15.846	110,8
Семејна пензија	12.969	14.028	108,2
ВКУПНО	15.856	17.709	111,7
Земјоделска пензија	8.264	9.092	110,0
Воена пензија	23.108	25.115	108,7
ВКУПНО	15.876	17.727	111,7

Просечната исплатена пензија заедно со воените и минимални земјоделски пензии во декември 2022 година изнесува 17.727 денари и во однос на просечната плата во декември 2022 година изнесува 51,59%.

IV. ФИНАНСИСКО РАБОТЕЊЕ НА ФОНДОТ

Со Буџетот на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија за 2022 година и Ребалансот на Буџетот за 2022 година, донесен на 22 јули 2022 година како составен дел на Буџетот на Република Северна Македонија, планирано беше финансиското работење на Фондот да се оствари со избалансирани приходи и расходи. Основ за баланс меѓу приходите и расходите беа макроекономските индикатори добиени од Министерството за финансии за пораст на приходите од придонесите за 6,6% (3,5% од предвидениот пораст на платите и 3,1% пораст на вработеноста), 18,8% стапка на придонес од плата за пензиско и инвалидско осигурување, како и обезбедување средства од Буџетот на Републиката за редовните обврски, за транзиционите трошоци и покривање на дефицитот на Фондот. Порастот на платите и вработеноста и стапката на придонес од плата за ПИО се најзначаен фактор по кој се пресметува и плаќа придонесот за пензиско и инвалидско осигурување и значајно влијаат за износот на остварените изворни приходи на Фондот.

Во делот на расходите беше проектирана редовна исплата на пензиите и законско усогласување на пензиите од јануари и од септември 2022 година и пораст на бројот на корисниците на пензија од 1,60% на годишно ниво.

На финансиската состојба на Фондот влијае и стапката на придонес за пензиско и инвалидско осигурување, која во 2022 година изнесуваше 18,8% согласно Законот за придонеси од задолжителното социјално осигурување, како и преземените активности на Фондот за наплата на заостанатите неплатени придонеси за периодот до 31.12.2008 година, со што се наплатени средства во износ од 58,16 милиони денари.

Со средствата остварени од придонесите, како и со дозначените средства од Буџетот на Републиката, од приходите од акцизи и другите неданочни приходи, Фондот во 2022 година оствари вкупни приходи во износ од 85.125,23 милиони денари. Со овие и со пренесените средства од 2021 година (6.285,42 милиони денари), Фондот оствари вкупни приходи во износ од 91.410,65 милиони денари.

Фондот и во 2022 година, редовно вршеше исплата на пензиите во првата недела од месецот за изминатиот месец, без користење на позајмица од Буџетот на Републиката како претходните години кога немаше доволно средства за исплата и ја враќаше по акумулирањето на средствата од придонесите.

Вкупните остварени приходи на Фондот во 2022 година во однос на планираните средства со Ребалансот на Буџетот на Фондот изнесуваат 96,93%, а во однос на 2021 година се повисоки за 4,44%, а вкупните расходи се на ниво на планираните средства со Ребалансот на Буџетот или 99,76%, а во однос на 2021 година се повисоки за 9,31%.

1. Приходи на Фондот

Вкупните приходи на Фондот остварени во 2022 година се во износ од 85.125,23 милиони денари и се од следните извори на финансирање:

- **Изворни приходи** (придонес од плата, придонес за бенефициран стаж, придонес од физички лица кои самостојно вршат дејност и вработени кај нив, како и од индивидуални земјоделци и Агенцијата за вработување), се остварени средства во износ од 54.943,42 милиони денари, или 64,54% од вкупните приходи,

- Средствата од Буџетот на Републиката се остварени во износ од 28.587,93 милиони денари, или 33,58% од вкупните приходи,

- Акцизи, се остварени средства од 1.444,91 милион денари, или 1,70% од вкупните приходи,

- Дивиденда, се остварени средства во износ од 12,11 милиони денари, кои во однос на вкупните приходи изнесуваат 0,01%,

- Други приходи, се остварени 136,86 милиони денари, или 0,16% од вкупните приходи.

Придонесот од плата за 2022 година се плаќа по стапка од 18,8% на бруто платата и е основен и најголем извор за финансирање на Фондот. Сите уплатени средства од придонесите од плата Фондот ги распределува меѓу Првиот и Вториот пензиски столб, согласно новиот Закон за пензиското и инвалидското осигурување од 08.08.2012 година, со кој е утврден на фиксна стапка за Вториот столб од 6%, а за Првиот столб од 12,8%, како разлика помеѓу стапката на вкупниот придонес и стапката на придонес за втор столб.

Во 2022 година од придонес од плата, остварени се средства во износ од 52.994,93 милиони денари и истите изнесуваат 98,24% во однос на планираните со Буџетот и Ребалансот на Буџетот на Фондот, а во споредба со 2021 година се повисоки за 11,63%, или 5.522,41 милион денари. Учеството на придонесот од плата во вкупните приходи изнесува 62,26%. Во зголемувањето на придонесот од плата во 2022 година влијаеше зголемената стапка на придонесот од 18,8% и наплатата на заостанатите придонеси заклучно со 31.12.2008 година, во износ од 58,16 милиони денари.

Придонесот од плата по месеци во 2022 и 2021 година се движи според следната динамика:

Табела бр.11: Придонес од плата по месеци

Месеци	Наплатени придонеси		Индекс 2022/2021	Разлика
	2022	2021		
Јануари	3.244,75	3.238,20	100,20	6,55
Февруари	4.100,82	3.824,88	107,21	275,94
Март	4.901,12	3.951,74	124,02	949,38
Април	4.722,57	4.203,65	112,34	518,92
Мај	3.899,91	3.605,85	108,16	294,06

Јуни	4.229,22	4.094,63	103,29	134,59
Јули	4.320,60	4.336,31	99,64	-15,71
Август	4.583,27	3.528,17	129,91	1055,10
Септември	4.639,15	3.841,28	120,77	797,87
Октомври	4.137,93	3.820,38	108,31	317,55
Ноември	4.336,13	4.064,06	106,69	272,07
Декември	5.879,46	4.963,37	118,46	916,09
Вкупно	52.994,93	47.472,52	111,63	5.522,41

Од табелата се гледа дека придонесот од плата во 2022 во однос на 2021 година, е повисок за 11,63%, а по месеци поголемо остварување има во март, август, септември и декември 2022 година.

Приходите од придонесот од доходот (573,96 милион денари) заедно со приходите од физичките лица што вршат дејност и вработените кај нив (1.205,15 милиони денари) и од индивидуалните земјоделци (165,32 милиони денари), се остварени во вкупен износ од 1.944,43 милиони денари и нивното учество во вкупните приходи изнесува 2,28%.

Приходите од Агенцијата за вработување се дозначуваат за невработени лица кои примаат паричен надоместок. Во 2022 година, по овој основ, се дозначени средства од 4,06 милиони денари, а во споредба со 2021 година (3,56 милиони денари) се повисоки за 0,5 милиони денари, или за 14,04%, и учеството во вкупните приходи на Фондот е само 0,005%. Овие средства, се намалуваат поради намалувањето на бројот на лицата за кои се плаќа придонес, поради измената на законските прописи и се плаќа придонес само за лицата кои се под 15 години пензиски стаж.

Приходите од акцизите се остварени во износ од 1.444,91 милион денари и истите во вкупните приходи учествуваат со 1,70%. Овие приходи се пресметуваат по стапка од 9,18% од акцизата на нафтените деривати. Во споредба со 2021 година, приходите од акцизите се пониски за 1,18%, а со планираните се пониски за 3,35%.

Трансферните средства од Буџетот на Републиката се остварени во износ од 28.587,93 милиони денари и истите во однос на планираните средства со Ребаланс на Буџетот на Фондот (94,52%), а во споредба со остварените приходи во 2021 год. (30.580,30 милиони денари) се пониски за 6,52%. Дозначените средства се однесуваат, и тоа:

- 2.663,92 милиони денари за законски обврски (за корисници на минимални земјоделски пензии, воени пензии, борци пред и по 9.9.1943 година, корисници на товар на Републиката, учители, корисници во КПД, како и за исплата на разлики по основ на усогласувањето од 8% за изминат период согласно пресудата на Врховниот суд на РСМ),
- 10.559,00 милиони денари за транзициони трошоци,
- 14.850,58 милиони денари за покривање на тековен дефицит,
- 514,43 милиони денари трансфер од Министерството за одбрана, а се однесуваат за исплата на пензии остварени според Законот за служба во АРМ.

Учеството на приходите од Буџетот на Републиката во вкупните приходи на Фондот изнесува 33,58%, а учеството на тековниот дефицит во вкупниот трансфер изнесува 51,95%. Средствата од Буџетот на Републиката е втор по големина приход и претставува значајна ставка во финансирањето на пензиското и инвалидско осигурување. Приходите од Буџетот на Републиката редовно се дозначуваа, по претходно доставени месечни пресметки од страна на Фондот.

По основ на сопственост на акции и удели, во 2022 година се остварени приходи во износ од 12,11 милиони денари, и тоа:

- од дивиденда се остварени средства во износ од 12,11 милиони денари и истите изнесуваат 121,10% од планираните приходи со Ребалансот на Буџетот.
- од продажба на акции и удели во 2022 година не се остварени приходи.
- од другите приходи остварени се средства во износ од 136,86 милиони денари и истите се помали за 31,57% од планираните средства со Ребалансот на Буџетот за 2022 година, а во однос на 2021 година се помали за 9,94%. Другите приходи се однесуваат, и тоа: 17,01 милион денари од приходи од закупнина, 18,26 милиони денари од надомест и отштета, 7,35 милиони денари од вратени пензии од странство, 70,88 милиони денари од приходи остварени од минат период, 0,40 милиони денари од вратени девизи од пензии во странство, 0,33 милиони денари вратени средства од Солидарен фонд, 10,97 милиони денари од камати по основ на ненавремени плаќања на придонес од ПИО и 0,59 милиони денари од останати приходи.

Во рамките на другите приходи вклучени се и 11,07 милиони денари за надомест од приватните пензиски друштва за извршените трансфери на придонеси во вториот столб на пензискиот систем од страна на Фондот.

Структурата на приходи е следна:

Според структурата на приходите, во вкупните приходи најголемо е учеството на придонесот на плата од 62,26%, од Буџетот на Републиката со учество од 33,58%, или по двата основа 95,84%, додека од сите останати приходи остварените средства учествуваат со 4,16% во вкупните приходи.

Табела бр.12: Остварени и планирани приходи на Фондот во 2022 година:

Ред. Број	Вид на приход	Ребаланс на Буџет за 2022 год.	Остварено I-XII 2021	Остварено I-XII 2022	Индекс 4:2	Индекс 4:3
0	1	2	3	4	5	6
1	Придонес од плата	53.944,70	47.472,52	52.994,93	98,24	111,63
2	Придонес од доход	609,00	553,61	573,96	94,25	103,68
3	Приватен сектор	1120,00	1086,97	1205,15	107,60	110,87
4	Индивидуални земјоделци	181,00	172,69	165,32	91,34	95,73
5	Приходи од Агенцијата за вработување	2,00	3,56	4,06	203,00	114,04
	Вкупно придонеси	55.856,70	49.289,35	54.943,42	98,36	111,47
6	Приходи од акцизи	1.495,00	1.462,14	1.444,91	96,65	98,82
7	Трансфер од Буџет на Републиката	30.246,50	30.580,30	28.587,93	94,52	93,48
8	Други приходи	200,00	151,97	136,86	68,43	90,06
9	Приходи од дивиденда	10	11,67	12,11	121,10	103,77
10	Приходи од продажба на хартии од вредност	10	12,84	0	0,00	0,00
	Вкупни приходи	87.818,20	81.508,27	85.125,23	96,93	104,44

Изворните приходи во 2022 во однос на 2007 година, се зголемени за 150,70%, а средствата од Буџетот на Републиката за 175,45%. Приходите од Агенцијата за вработување драстично се намалени од 2009 година, поради измена на законските прописи во однос на стекнување на правото, како и во однос на основиците и процентот на пресметките за остварување. Во следната табела се прикажани приходите како се движат по години.

Табела бр. 13: Движење на приходите по години во милиони денари

Година	Изворни приходи	Агенција за вработување	Буџет	Акцизи	Други приходи	Дивиденда	Продажба на акции	Вкупно
2007	21.914,23	864,98	10.378,52	681,04	151,89	5,88	56,71	34.053,25
2008	25.581,91	773,58	10.181,99	717,4	247,71	21,48	97,63	37.621,70
2009	26.279,53	256,49	14.020,85	744,49	194,11	19,41	74,64	41.589,52
2010	26.137,49	163,9	14.218,12	787,57	112,17	10	40,78	41.470,03
2011	26.890,36	122,19	15.704,97	813,77	122,23	7,22	276,35	43.937,09
2012	27.659,80	84,25	17.503,34	851,03	149,65	3,44	119,12	46.370,63
2013	28.655,98	50,76	21.060,83	870,16	142,69	2,25	287,56	51.070,23
2014	29.876,77	30,87	22.677,71	892,39	290,74	0,66	11,54	53.780,68
2015	32.214,98	21,22	23.860,89	1016,11	125,7	0,09	15,52	57.254,51
2016	33.819,77	14,22	26.599,48	1120,71	109,79	0,21	20,78	61.684,96
2017	35.606,13	7,77	28.457,04	1.154,21	91,79	3,04	0,00	65.319,98
2018	37.982,50	7,9	29.391,94	1346,96	102,76	3,55	16,86	68.852,47
2019	41.921,18	5,92	28.098,22	1.378,61	4.472,58	8,48	30,54	75.915,53
2020	46.337,34	4,52	29.852,40	1334,88	142,81	10,69	0	77.682,64
2021	49.285,79	3,56	30.580,30	1.462,14	151,97	11,67	12,84	81.508,27
2022	54.939,36	4,06	28.587,93	1444,91	136,86	12,11	0	85.125,23

2. Расходи на Фондот

Со Буџетот и Ребалансот на Буџетот на Фондот за 2022 година, расходите беа проектирани согласно макроекономските индикатори и беше проектирана редовна исплата на пензиите и усогласување на истите од 1-ви јануари и 1-ви септември 2022 година, како и пораст на бројот на корисниците на пензија од 1,60% на годишно ниво.

Вкупните расходи на Фондот во 2022 година изнесуваат 87.607,37 милиони денари и истите се извршени во рамките на планираните средства со Буџетот на Фондот, односно 99,76%, а се повисоки за 9,31% во однос на извршените расходи во 2021 година.

Расходите на Фондот се однесуваат на:

- **Расходите за исплата на пензиите** изнесуваат 67.569,30 милиони денари (67.292,57 милиони денари за редовни пензии, 269,30 милиони денари за воени пензии и 7,43 милион денари за земјоделски пензии), или 77,13% од вкупните расходи.

- **Придонесот за здравствено осигурување за корисниците на пензија** изнесува 8.607,55 милиони денари, односно 13% на износот на пресметаната пензија и истиот во вкупните расходи учествува со 9,83%. Расходите за исплатените пензии заедно со придонесот за здравствено осигурување изнесува 76.176,85 милиони денари и истите во вкупните расходи учествуваат со 86,95%.

- **Расходите за исплата на надоместоците од инвалидско осигурување, интернатското сместување на деца инвалиди и телесното оштетување** изнесуваат 89,23 милиони денари, или 0,10% од вкупните расходи. Надоместоците од инвалидското осигурување изнесуваат 2,81 милион денари и истите во споредба со расходите од 2021 година се пониски.¹ Надоместокот за телесно оштетување изнесува 86,39 милиони денари и е повисок во однос на 2021 година, а за интернатско сместување 0,03 милиони денари, што е помалку во однос на претходната година.

- **Трансферот на средствата за приватни пензиски фондови** во 2022 година изнесува 10.825,13 милиони денари и истите во вкупните расходи учествуваат со 11,36%.

¹ По основ на стекнато право врз основа на Законот за основните права од пензиското и инвалидското осигурување (Службен лист на СФРЈ 35/72, 18/76 и 58/76)

Овие расходи се под ниво на планираните средства со Буџетот на Фондот (99,08%), а за 17,24% се повисоки во споредба со 2021 година.

Бројот на активни осигуреници - членови на Вториот пензиски столб заклучно со декември 2022 година, за кои што Фондот врши распределба на средства по основ на Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, е 384.522 осигуреници - членови.

Расходите за плаќање до приватните пензиски фондови изнесуваат 12,36% од вкупните расходи на Фондот.

Овие средства се надоместуваат преку трансфер од Буџетот на Републиката.

- **Платите на вработените во Стручната служба на Фондот во 2022 година** изнесуваа 258,34 милиони денари, или 0,29% во однос на вкупните расходи. Извршените расходи за платите на вработените во Стручната служба се во рамките на планираните средства. Бројот на вработените со состојба декември 2022 година, изнесува 539 вработени.

- **Другите расходи во 2022 година** се извршени во износ од 210,60 милиони денари, или 0,24% во однос на вкупните расходи. Овие трошоци во однос на планираните се извршени со 96,21% и во споредба со извршените од 2021 година, се повисоки за 21,61%.

- **Капиталните трошоци** се извршени во износ од 21,67 милиони денари, кои во споредба со планираните средства за оваа намена во износ од 28,00 милиони денари, преставуваат извршување од 77,39%. Во 2022 година, средствата се потрошени за набавка на софтверска, информатичка и канцелариска опрема.

- **Трошоците за реконструкција на деловните објекти** се извршени во износ од 15,46 милиони денари, и тоа, за реконструкција на објектите во Прилеп, Гостивар, Централна - Скопје во износ од 10,48 милиони денари, како и во Домот за живеење на корисниците на пензија во Аеродром во износ од 4,91 милион денари, како и 0,07 милиони денари за технички надзор на градежни работи.

- **Набавка на моторни возила** не е извршена по предлог од Владата, бидејќи средствата за оваа намена не требаше да се трошат.

Структурата на расходите е следна:

Табела бр.14: Вкупните расходи на Фондот се дадени во следната табела:

Ред. Број	Вид на расход	Ребаланс на Буџет за 2022 год.	Остварено I-XII 2021	Остварено I-XII 2022	Индекс 4:2	Индекс 4:3
0	1	2	3	4	5	6
1	Вкупно пензии	67.703,70	62.372,93	67.655,72	99,93	108,47
2	Плаќ.по основ на задол.кап.осиг.	10.925,50	9.233,14	10.825,13	99,08	117,24
3	Надоместоци од инвалидско осигурување	8,00	3,06	2,81	35,13	91,83
4	Придонес за здравствено осигурување	8.646,00	8.068,37	8.607,55	99,56	106,68
5	Плати и надоместоци	259,00	261,76	258,34	99,75	98,69
6	Други расходи, капитални трошоци и реконструкција на деловни објекти	276,00	207,81	257,82	93,41	124,07
	Вкупни расходи	87.818,20	80.147,07	87.607,37	99,76	109,31

Табела 15: Движење на расходите по години

Година	Пензии	Надоместоци од инвалидско осигурување	Придонес од здравство	Стручна служба	Други капитални расходи	Транзициони трошоци	Вкупно
2007	26.305,27	247,79	3.714,03	240,33	385,13	1.877,00	32.769,55
2008	30.953,74	115,58	4.367,89	256,16	549,24	2.490,53	38.733,14
2009	33.537,64	107,53	4.290,57	264,64	260,39	2.932,20	41.392,97
2010	34.437,32	103,52	4.338,25	251,55	203,89	3.172,93	42.507,46
2011	35.751,31	101,65	4.524,32	273,81	172,07	3.482,61	44.305,77
2012	37.292,59	100,65	4.798,32	257,28	177,93	3.599,49	46.226,76
2013	40.812,95	100,57	5.359,18	247,34	193,43	4.141,29	50.854,76
2014	43.931,60	97,45	5.421,47	241,31	187,30	4.138,32	54.017,45
2015	45.569,34	94,71	5.954,22	248,63	202,47	4.719,99	56.789,36
2016	48.248,22	91,83	6.335,80	249,17	189,49	6.373,96	61.488,47
2017	51.820,97	90,22	6.571,29	241,88	171,45	6.253,13	65.148,94
2018	54.227,72	90,68	6.827,33	232,19	158,47	7.007,81	68.544,20
2019	56.318,10	91,33	7.437,42	228,82	185,19	8.861,58	73.122,44
2020	60.212,53	89,53	7.881,72	257,52	159,77	8.612,15	77.213,22
2021	62.289,61	86,38	8.068,37	261,76	207,81	9.233,14	80.147,07
2022	67.569,30	89,23	8.607,55	258,34	257,82	10.825,13	87.607,37

Во периодот од 2007 до 2022 година, исто така, се зголемуваа и расходите, како резултат на зголемувањето на бројот на корисниците на пензија и извршеното усогласување на пензиите.

Расходите за исплата на пензиите во 2022 година, изнесуваа 67.569,30 милиони денари и во споредба со 2007 година се зголемени за 156,87%, расходите за плати на вработените се зголемени за 7,49%, а и другите расходи бележат зголемување, додека вкупните расходи во споредба со 2007 година се зголемени за 167,34%. Од 2006 година, согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, во Фондот започнаа да се реализираат расходи по основ на пренесување средства во приватните пензиски фондови за придонесот за пензиско и инвалидско осигурување за членовите кои пристапиле во приватните пензиски фондови. Овие расходи се зголемени од 1.877,00 милиони денари во 2007 година на 10.825,13 милиони денари во 2022 година, или за 476,73%, заради зголемениот број на членови и уплата на заостанатите обврски од претходната година.

Во следниот графикон е прикажано движењето на расходите по години

3. Финансиски резултат

Во 2022 година, Фондот оствари вкупни приходи во износ од **85.125,23 милиони денари** и вкупни расходи од **87.607,37 милиони денари**, или салдо на средства во износ од минус **2.482,14 милиони денари**. Со пренесените парични средства од 2021 година од 6.285,42 милиони денари, салдото на паричните средства на 31.12.2022 година изнесува **3.803,28 милиони денари**.

Вкупните приходи во споредба со 2021 година од 81.508,27 милиони денари се повисоки за 4,43%, а расходите од 80.147,07 милиони денари за 9,31% и во споредба со планираните средства, приходите се намалени за 3,07%, а расходите се движат во рамки на планираните со Буџетот на Фондот за 2022 година.

Со остварените приходи од придонесите и средствата од Буџетот на Републиката, како и од останатите приходи, Фондот во 2022 година редовно ја вршеше исплатата на пензиите во утврдениот период во првата недела од месецот за претходниот месец.

Финансискиот резултат на Фондот за 2022 година отсликува една состојба на добро работење, кое резултира со позитивен финансиски резултат од работењето и со добро поставени цели и проекции за редовно и навремено извршување на сите обврски како во делот на приходите за прибирање на средствата, така и во делот на редовно

извршување на обврските во дејноста од остварување на правата од пензиското и инвалидско осигурување, а исто така и во делот на сите дополнителни обврски кои произлегуваат од вршење на дејноста на Стручната служба на Фондот кои во целост ги изврши во тековната година.

4. Акции и удели

Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија поседува акции и удели во претпријатијата кои беа во општествена сопственост и се трансформираа согласно Законот за трансформација на претпријатијата со општествен капитал (во понатамошниот текст - ЗТПОК).

Во член 193 став 2 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување е утврдено дека под вкупен капитал кој Фондот го стекнал по основ на трансформација на претпријатијата со општествен капитал се подразбира капиталот во акции и удели во активни друштва, продадените акции и удели, како и акциите и уделите во друштвата во кои е отворена стечајна постапка, или постапка за ликвидација, а истата сè уште не е завршена. Во вкупниот капитал не се вклучени акциите и уделите од ликвидираниите друштва.

Заклучно со 31.12.2022 година Фондот поседува акции во 12 активни акционерски друштва, со вкупна номинална вредност на акциите од 18.546.854 ЕУР или 13,03% од вкупниот капитал стекнат по основ на ЗТПОК. Фондот поседува и удели во 22 активни друштва со ограничена одговорност со вкупна номинална вредност на уделите од 444.702 ЕУР, или 0,31% од вкупниот капитал стекнат по основ на ЗТПОК. Во 81 друштво во кое е отворена и е во тек стечајна или ликвидациона постапка, Фондот поседува акции и удел во вкупна номинална вредност од 46.077.067 ЕУР, или 32,37% од вкупниот капитал стекнат по основ на ЗТПОК. Во изминатите години, па заклучно со 31.12.2022 година, Фондот има продадено акции и удели издадени од 523 друштва. Вкупната номинална вредност на продадените акции и удели изнесува 77.275.409 ЕУР, или 54,29% од вкупниот капитал стекнат по основ на ЗТПОК.

Во текот на 2022 година, Фондот не спроведе аукција за продажба на акции и удели.

5. Наплата на заостанатите ненаплатени придонеси

Во текот на 2022 година вкупно наплатените придонеси за пензиско и инвалидско осигурување изнесуваат 54.961.608.351,00 денари, од кои 52.324.445.948,00 денари се придонеси од интегрираната наплата за плати остварени во 2022 година, 2.578.998.539,00 денари се придонеси по основ на интегрирана наплата за периодот од 01.01.2009 до 31.12.2022 година, а 58.163.864,00 денари се придонеси настанати до 31.12.2008 година за кои Фондот е надлежен да води постапка за наплата.

Причините за малиот износ на наплата на заостанатите неплатени придонеси настанати до 31.12.2008 година, за кои постапката за наплата е во надлежност на Фондот, е во фактот што Фондот освен преку механизмот за присилна наплата преку блокирање на жиро – сметката на обврзникот, нема други механизми да ги наплати своите побарувања, а кои ги поседува Управата за јавни приходи преку конфискација на имотот. Исто така, причина за малиот износ на наплата е фактот што многу обврзници се ликвидираат и бришат како правни субјекти во Централниот регистар, други одат во стечај, а немаат имот од кој можат да се наплатат побарувањата, или пак немаат жиро- сметки, или се неактивни субјекти кои ги имаат одјавено вработените.

Поради овие причини, претпоставка е дека и во наредните години ќе се намалува износот на наплатени придонеси кои настанале до 31.12.2008 година, за кои постапката за наплата е во надлежност на Фондот.

V. ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВАТА И СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРУВАЊЕ

1. Извештај за остварени права од ПИО во прв степен

Во текот на 2022 година во филијалите на Стручната служба на Фондот, беа поднесени 31.853 барања за остварување права од пензиско и инвалидско осигурување и заедно со пренесените 1.771 барања од 2021 година, вкупно за решавање имаше 33.624 барања.

Од вкупниот број барања за остварување право на пензија, решени се 31.749 барања, или 94,42%. На 31 декември 2022 година останаа 1.875 нерешени барања, или 5,58% од вкупниот број барања.

Табела бр. 16 Преглед на поднесени и решени барања по видови

Опис		Нерешени барања на почетокот на годината	Примени барања во текот на годината	Вкупно за решавање	Решени барања			
					Вкупно решени	Учество на решените барања во однос на вкупните барања за решавање	Позитивни	Негативни
		1	2	3=1+2	4	5=4:3	6	7
Инвалидски пензии	Први барања	64	2.858	2.922	2.850	97,54%	2.085	765
	Останати	45	765	810	762	94,07%	644	118
Надоместок за телесно оштетување		5	283	288	282	97,92%	169	113
Останати барања		158	111	269	135	50,19%	105	30
Старосни пензии	Први барања	1.110	18.293	19.403	18.202	93,81%	17.572	630
	Останати	35	1.552	1.587	1.552	97,79%	1.443	109
Семејни пензии	Први барања	339	6.640	6.979	6.629	94,98%	6.406	223
	Останати	15	1.351	1.366	1.337	97,88%	1.167	170
Вкупно		1.771	31.853	33.624	31.749	94,42%	29.591	2.158

Од вкупниот број новопримени барања во 2022 година за решавање за остварување права од пензиското и инвалидско осигурување, 27.791 барања се први барања за остварување право на пензија, од кои:

- 18.293 први барања за остварување право на старосна пензија,
- 2.858 први барања за право на инвалидска пензија и
- 6.640 први барања за право на семејна пензија.

Освен наведените, беа поднесени и други барања од инвалидско осигурување, останати барања и повторни барања, односно вкупно 4.062 други барања.

Вкупниот број на решени барања во 2022 година изнесува 31.749, од кои позитивно се решени 29.591 барање, или 93,2%, а 2.158 барања, или 6,8% се решени негативно.

Што се однесува до траењето на постапката на решавање на барањата, 25.501 барање или 80,32% се решени во пократок рок од 30 дена, во рок од 30 до 45 дена решени се 2.417 барања или 7,61%, во рок од 45 до 60 дена решени се 3.515 барања или 11,07%, а за 1,00% од барањата, односно за 316 барања, постапката за решавање траела од 2-6 месеци.

На крајот на 2022 година останаа вкупно 1.875 нерешени барања, или 5,58% од вкупниот број на барања за решавање, односно 120 нерешени барања за остварување на инвалидска пензија, 1236 барања за старосни пензии, 379 барања за семејни пензии и 140 барања од инвалидско осигурување и останати.

2. Правна регулатива, следење и примена на правните прописи и постапување по претставки

Во рамките на следењето и примената на правните прописите, како и постапувањето по претставките, надлежните во Стручната служба на Фондот во текот на 2022 година ги спроведе и изврши следниве активности:

- Донесени се 50 решенија на доставени приговори.
- Одговорено е на 250 претставки поднесени од Кабинетот на претседателот, од Владата, од Министерството за труд и социјална политика и од другите министерства, од Народниот правобранител, од Државниот управен инспекторат, од приватните пензиски друштва и од други странки и институции.
- Дадени се мислења со појаснување за натамошно постапување по 35 предмети доставени на претходна согласност од филијалите и Централата на Фондот и од Комисијата за оцена на работна способност.
- Поднесени се барања до Министерството за труд и социјална политика за измени и дополнувања на Законот за пензиското и инвалидското осигурување во делот на конечноста на решенијата, а дадена е иницијатива за измена и на други одредби од Законот.
- Доставени се мислења до Министерството за труд и социјална политика и до Владата по предлозите за измена на Законот за служба во Армијата на РСМ, на Законот за внатрешни работи, на Законот за практикантска работа, на Законот за

социјална заштита, на Законот за извршување на санкции и на Законот за финансиска полиција.

- Во соработка со Министерството за труд и социјална политика, подготвени се: Нацрт - Правилник за организација, состав и начин на работа на Комисијата за оцена на работната способност, Упатство/Укажување за постапување по измените и дополнувањата на Законот за служба во Армијата на РСМ, Упатство/Укажување за постапување по измените и дополнувањата на Законот за внатрешни работи и Упатство/Укажување за постапување по Законот за извршување на санкциите.
- Поднесени се деловни барања до Секторот за ИТ заради имплементирање на нови рокови решенија за постапување по настанатите измени на законите.
- По настанатите измени на законските прописи спроведени се интерактивни обуки на вработените во филијалите и деловниците, а по одржаните обуки, до филијалите и деловниците е доставен материјал со можни прашања во делокругот од нивното работење и одговори на истите.
- Изготвени се четири извештаи до Генералниот секретар на Владата за постапувањето по претставките од Народниот правобранител.
- Согласно препораките дадени во Извештајот на Државниот завод за ревизија се подготвија нови процедури, и тоа: за остварување право на инвалидска пензија и телесно оштетување, за остварување право на старосна пензија и за остварување право на семејна пензија.
- Се доставуваа одговори на барањата од приватните пензиски дрштва за починати осигуреници, членови на вториот столб, кои оствариле право на инвалидска и семејна пензија.
- Одговорено е на бројни прашања, поставени од осигурениците или од пензионерите, во врска правата од пензиското и инвалидското осигурување.

3. Остварување на правата од ПИО по одредбите на ЕУ и меѓународните договори

Во 2022 година, Фондот на ПИОСМ продолжи да ги извршува тековните работи како носител на осигурување и орган за врска, надлежен за остварување на правата од

пензиското и инвалидското осигурување по одредбите на Европската унија и меѓународните договори за социјално осигурување.

Во рамките на непосредното спроведување на договорите за социјално осигурување, Стручната служба на Фондот во периодот од 01.01.2022 до 31.12.2022 година ги реализираше следниве работни задачи:

Разговори на ниво на органи за врска:

- Од 8 до 10 јуни 2022 година во Дубровник, Р. Хрватска се одржа редовна средба на ниво на директори на пензиски фондови/заводи на поранешните Ју-републики. На средбата се дискутираше за реализација на заклучоците од претходната средба, беа презентирани најнови статистички податоци, се разменија информации за настанатите измени на законските прописи во периодот по последната средба и беа разменети податоци и мислења околу достапноста на електронските услуги. Се дискутираше и за спроведување на одредбите на ЕУ и координацијатата на социјалното осигурување.

- Од 26 до 27 октомври 2022 година, во Скопје, се одржаа советодавни денови меѓу претставниците на Фондот на ПИОСМ и германскиот носител за социјално осигурување, на кои граѓаните добија совети и одговори за нивните права од пензиското и инвалидското осигурување кои произлегуваат со примена на Договорот за социјално осигурување склучен меѓу двете држави.

Во периодот од јануари до декември 2022 година од осигурениците, или преку странските носители на осигурување примени се 2078 барања за старосна, семејна и инвалидска пензија, трансфер, обнова на постапка, ускратни решенија за семејна пензија и ускратни решенија за најнизок износ на пензија или воспоставување на право на најнизок износ. Покрај овие ново примени барања во 2022 година, од 2020 и 2021 година останаа нерешени 941 барање. Со тоа, вкупниот број на барања за остварување право на пензија во 2022 година изнесуваше 3019. Од овие 3019 барања, контролирани и решени се 2716 барања за остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување со примена на меѓународните договори за социјално осигурување, а нерешени останаа 303 барања.

До странските носители на осигурување, обработени се на двојазични обрасци и поднесени се 1350 барања за пензии.

-Во периодот од јануари до декември 2022 година, покрената е постапка по 792 барања за утврдување на пензиски стаж навршен во странство за осигуреници кои не остваруваат право на пензија и реципрочно за потребите на странските носители за пензиски стаж навршен во Северна Македонија.

-По поднесените барања за остварување право на пензија е водена кореспонденција со странките и подрачните единици и странските носители, со цел за докомплетирање на барањата и побрзо остварување на правата или 4530 кореспонденции.

-На Првостепената инвалидска комисија за оцена на работната способност дадени се 132 предмети.

4. Комисија за оцена на работната способност

За остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување по основ на инвалидност односно неспособност за работа, од големо значење е оцената на работната способност на осигуреникот, бидејќи доколку постои инвалидност, или телесно оштетување, осигуреникот остварува долгорочни материјални права од пензиското и инвалидско осигурување.

Трајните промени во здравствената состојба од повреда при работа, надвор од работа, професионална болест кои не може да се отстранат со лекување, или со мерка на медицинска рехабилитација кога настапило намалување, или губење на работната способност за вршење на обврските на работното место на кое бил распореден работникот се сметаат за инвалидност.

Со стапување во сила на новиот Закон за пензиското и инвалидското осигурување од 01.08.2012 година, покрај утврдување на инвалидноста по категории и изразена во проценти, се утврдува и инвалидност доколку работната способност на осигуреникот е намалена на 50% и истиот може да работи со скратено работно време, или да биде распореден на работни задачи согласно прописите кои се применуваат од работните односи и Колективниот договор.

Комисијата за оцена на работната способност при Фондот (комисијата за ОРС во понатамошниот текст), ја утврдува инвалидноста како основ за остварување право од пензиското и инвалидско осигурување, по извршен увид во медицинската и работната документација и извршен преглед на осигуреникот на лице место.

Работите за кои се оценува работната способност на осигуреникот, ги опфаќаат работите од неговите телесни и психички способности, а се смета дека одговараат на неговите досегашни работи, а оцената на работната способност на индивидуалниот земјоделец ја опфаќа работата врз основа на која е задолжително осигурен, согласно овој Закон.

Во 2022 година во Комисијата за ОРС работеа 3 лекари специјалисти во редовен работен однос, 4 лекари специјалисти ангажирани со Договор за извршување на самостојна работа и 1 лекар специјалист раководител, при што редовно и навреме се извршуваа обврските и се донесуваше Наод, оцена и мислење и во предмети кај кои се применува билателарен Договор за социјално осигурување.

Во 2022 година, во архивата на Првостепената комисија за оцена на работната способност беа примени и заведени 3.576 предмети, односно за 12,5% помалку од претходната 2021 година кога беа примени 4.087 предмети.

Преглед на изработените предмети во 2022 година:

- Заведени предмети	3.576
- Решени предмети со донесен наод	3.535
- Прекината постапка поради смрт	10
- Прекината постапка и вратени во ПЕ по процедура за оставарување на права	31

Во текот на 2022 година решени се и 305 предмети за остварување на право гарантирана минимална поддршка согласно Законот за социјална заштита.

Табела бр. 17: Структурата на решените барања за оцена на работната способност по видови во 2022 и 2021 година дадени се во следната табела:

ред. број	Вид на случаи	2022 година		2021 година		Индекс 2022/2021
		број	Структура	број	структура	
1	Општа неспособност за работа	855	29,4	1102	32,1	77,6
2	Скратено работно време	581	20,0	623	18,2	93,3
3	Промена на работа	105	3,6	87	2,5	120,7
4	И понатаму намалена работна способност	67	2,3	122	3,6	54,9
5	Лекувањето не е завршено	0	0,0	0	0,0	0,0
6	Не постои инвалидност	1034	35,6	1135	33,1	91,1
7	Други случаи	0	0,0	0	0,0	0,0
8	Повторни прегледи	113	3,9	142	4,1	79,6
9	Семејна пензија	112	3,9	179	5,2	62,6
10	Наоди за странски носители	39	1,3	41	1,2	95,1
	ВКУПНО I	2906	100	3431	100	84,70
1	Здравствена заштита	0	0	0	0	0
2	Телесно оштетување	629	100	553	100	113,7
3	Контролен преглед	0	0	0	0	0
	ВКУПНО II	629	100	553	100	113,7
	ВКУПНО (I+II)	3.535	100	3.984	100	88,7

Во 2022 година има намалување на донесените наоди за оцена на работната способност во однос на претходната година.

Табела бр.18: Број на донесени наоди за оцена на работната способност по години:

Година	Оцена на работната способност	Телесно оштетување	Други барања	Вкупно
2013	4.678	415	833	5.926
2014	3.776	373	911	5.060
2015	3.605	340	878	4.823
2016	3.601	324	660	4.585
2017	3.368	275	488	4.131
2018	3410	328	379	4.117
2019	2.973	455	33	3.461
2020	1.917	393	49	2.359
2021	3.390	553	41	3.984
2022	2.867	629	39	3.535

Ревизија на сите наоди на Комисијата за оцена на работната способност со кои е утврдена инвалидност, односно неспособност за работа, како и ревизија по случаен избор кај негативните наоди, врши Комисијата за ревизија на наодот, оценката и мислењето за утврдување на инвалидност, односно неспособност за работа, основана од министерот за труд и социјална политика.

Во 2022 година, Комисијата за оцена на работната способност до Комисијата за ревизија при Министерството за труд и социјална политика, има доставено вкупно 1.196 наоди, од кои 974 биле позитивни наоди, а 222 биле негативни наоди.

Од доставените 974 позитивни наоди, Комисијата за ревизија потврдила 909 наоди, односно 93,33%, а непотврдила 65 наоди, или 6,67%.

Од доставените 222 негативни наоди, Комисијата за ревизија при Министерството за труд и социјална политика потврдила 196 наоди, односно 88,29%, а непотврдила 26 наоди, односно 11,71%.

5. Матична евиденција

При остварувањето на правата од пензиското и инвалидското осигурување, податоците за осигурувањето, како и податоците за стажот на осигурување, платите и надоместоците, се основни податоци за пресметувањето на пензијата.

За периодот до 2005 година овие податоци Фондот ги добива од обврзниците во хартиена форма, согласно водењето на евиденциите од областа на трудот, а по 2006 година од обврзниците ги добива по електронски пат во пропишан електронски облик.

Одделението за матична евиденција, во насока на прибирањето на податоците за периодот до 2005 година, како и во однос на генерирањето на податоците по 2006 година, во континуитет презема активности.

Во текот на 2022 година, од страна на Одделението за матична евиденција во Централата на Стручната служба, спроведен е надзор и контрола на одредени филијали/деловници, во однос на вршењето на работните задачи на вработените. Како приоритетна задача, Одделението за матична евиденција во Централата на Стручната служба до филијалите и деловниците даде насоки да се прибираат пријавите М4 во хартиена форма за период до 31.12.2005 година, а особено заради спроведувањето на

проектот „Консолидација на податоците на ПИОСМ во врска со придонесите на осигурените лица- М/4 извештаи „МК/СИАП“, финансиран од Светска банка. Во рамките на овој проект, Одделението за матична евиденција презема активно учество и во делот на подготвување на Законот за утврдување на стажот и основиците за ПИО за период од 01.01.1970 година. Во однос на неприбраните М4 - пријави до 2005 година, а особено заради спроведување на проектот, дадени се насоки до филијалите и деловниците во случај да имаат финансиска евиденција за платен придонес од ПИО, да постапат согласно законот и по службена должност да изготват М4 -пријави, истите да ги контролираат и внесат во матичната евиденција.

За периодот по 2006 година, Секторот за информатика на почетокот на тековната година врши генерирање на податоците добиени од обврзниците по електронски пат. Од причини што електронскиот систем не ги препознава исправките на веќе доставените податоци, вработените во филијалите и деловниците, заради утврдување на точни и потполни податоци, вршат прегенерирање на податоците за стажот на осигурување. Притоа, изготвена е соодветна апликација и до вработените во филијалите и деловниците доставено е Упатство за работа за спроведување на корекции во делот на генерирање на податоците согласно платениот придонес за пензиско и инвалидско осигурување за пасивните обврзници. Со тоа, има можност да се спроведе корекција на полето „вид на стаж“, по службена должност.

Битно е да се напомене дека е изготвена нова Процедура за работа за комплетирање на податоците во матичната евиденција на Фондот кога е поднесено барање за остварување права од ПИО, како и промена на Процедурата за утврдување на податоците за стажот на осигурување, платите, надоместоците на плата и основиците на осигурување за период до 31.12.2005 година.

Заклучно со месец ноември 2022 година, во електронската евиденција на Фондот, внесени и генерирани се вкупно 287.679 пријави за стажот на осигурување и платите. Од овој вкупен број на пријави, генерирани се 235.776 пријави М4, а интерактивно од страна на вработените во филијалите и деловниците во системот за автоматска обработка на податоците внесени се 51.903 пријави.

Во текот на април месец 2022 година, од страна на Секторот за информатика, беше спроведено генерирање и утврдување на пријавите М4 по автоматски пат за претходната година, односно за 2021 година.

По завршувањето на овој циклус, генерирани и утврдени се вкупно 779.190 пријави за 585.378 осигуреници. Генерирани, а неутврдени се 33.641 пријава за 22.456 осигуреници. За 14.934 осигуреници нема доставено пријави МПИН, што значи дека за нив не се платени придонесите.

6. Исплата на пензии

Една од основните функции на Фондот при спроведувањето на пензиското и инвалидско осигурување, е исплатата на пензиските примања на корисниците на пензија. Во текот на 2022 година, во соработка со Секторот за информатика се вршеше обработка и редовна исплата на пензиите. Поконкретно, во текот на минатата година се изврши:

- Подготовка и исплата на редовни месечни исплати на пензии за корисници на пензии од работничко осигурување, воени пензии, земјоделски, минимални пензии, како и исплата во поранешни ЈУ-републики и трансфер.
- Подготовка и вонредна исплата на средства за починати корисници на пензија во Република Северна Македонија и странски држави.
- Обработка, печатење, проверка и отворање на финансви досиеја за нови решенија кои се донесени за корисници на пензија кои за првпат стекнале право на пензија.
- Обработка, печатење, проверка на решенија донесени од страна на филијалите на Фондот за обнова на постапка, ускратни решенија и др.
- Постапување по решенија, пресметка и контрола на истите.
- Прием, евидентирање, скенирање и постапување по барања за информација, известувања и налози за извршување, доставени од страна на извршителите.
- Примени и обработени уверенија за живот во март и ноември 2022 година, на корисници на пензија на кои исплатата се врши во поранешните ЈУ-републики, трансфер и на корисниците на пензија во Република Северна Македонија, за кои исплатата се врши преку овластено лице, корисници на пензии по основ на

неспособност за работа и самостоен живот, како и други категории на корисници на пензии.

- Исклучување од исплата на корисниците на пензија кои на барање на Фондот, во определениот рок, не доставиле потврда за живот во мај и декември 2022 година.
- Доставување на известување за прекинување на правото на исплата за корисници на пензија, кои и по втората достава, немаат испратено Уверение за живот.
- Прием, скенирање и обработка на образец за оштетно побарување согласно договорите со поранешните Ју- републики.
- Електронска размена на починати корисници на пензија кои живееле во поранешните Ју- републики, пасивизирање, барање на повеќе исплатени пензиски примања од банка.
- Прием, скенирање и евидетирање на школски потврди во текот на октомври, ноември и декември 2022 година за корисници кои користат право на пензија по основ на школување.
- Мирување на исплатата за корисници по основ на школување кои имаат наполнето 15 години возраст, а истите немаат доставено Потврда за школување.
- Пресметка, изготвување и доставување на пресметки за сторена преплата до Одделението за правни работи.
- Зголемена контрола на новите решенија кои секојдневно пристигнуваа во Одделението, со што, кај случаите каде се утврдени недостатоци, решенијата се враќани назад во филијалите на Фондот за корекција.

7. Спроведување на надлежностите од вториот пензиски столб

Во евиденцијата на Фондот на ПИОСМ, заклучно со декември 2022 година, регистрирани се 384.522 активни осигуренци - членови на вториот столб.

Во текот на 2022 година, Стручната служба на Фондот во рамки на надлежностите и задачите поврзани со вториот пензиски столб, спроведе низа и бројни активности, меѓу кои:

- Се вршеше редовна комуникација и се доставуваа известувања до филијалите и деловниците за прашања во врска со членството во вториот столб,
- Се вршеше следење на валидацијата на пријавите M1/2 и M11 со цел за непречено спроведување на постапката за регистрација на членовите во вториот пензиски столб,
- Се вршеше обезбедување на точни и комплетни податоци за осигуренците, членови на вториот столб,
- Се изготвуваа месечни извештаи до Министерството за труд и социјална политика и се остваруваше редовна соработка со Агенцијата за супервизија -МАПАС во насока на подготовка на податоци за осигурениците – членови на вториот столб и во насока на разрешување на прашања во врска со членството во вториот столб.
- Се спроведе обука за вработените во филијалите и деловниците на Фондот, како и за вработените во Централата на Стручната служба на Фондот на тема „Спроведување на надлежностите на Фондот на ПИОСМ во вториот пензиски столб“. Наведената обуката ја поминаа 150 вработени во Фондот.

Во текот на 2022 година Фондот продолжи да го наплатува надоместокот за функциите кои ги извршува за потребите на задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување. Надоместокот претставува месечен надоместок на товар на пензиските друштва во висина од 0,1% од секој уплатен придонес за претходниот месец во пензиските фондови со кои управуваат друштвата.

VI. ОРГАНИ НА УПРАВУВАЊЕ НА ФОНДОТ

1. Управен одбор

Управниот одбор на Фондот на ПИОСМ како највисок орган на управување, во 2022 година, својата активност ја насочи во спроведување на пензиското и инвалидско осигурување и зачувување на материјалната и социјална сигурност на корисниците на

пензија, како и во интерес и унапредување на пензиската политика во нашата Држава. Управниот одбор на Фондот е составен од седум членови именувани од Владата на Република Северна Македонија, за време од четири години. Од вкупниот број на членови, пет членови, односно по еден претставник се именуваат на предлог на: Министерството за труд и социјална политика, Министерството за финансии, Репрезентативниот синдикат член на Економско социјалниот совет, Репрезентативното здружение на работодавачите член на Економско социјалниот совет и Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија. Управниот одбор на Фондот од своите редови избира претседател и заменик претседател за време од една година и за својата работа, најмалку еднаш годишно, поднесува извештај до Владата на Република Северна Македонија.

Управниот одбор на Фондот, во својата работа носи Програма и план за работа, утврдува Предлог – буџетско барање до Министерството за финансии, усвојува Завршна сметка на Фондот, се грижи за редовна уплата на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување, одлучува за користење на средствата на Фондот, за продажба на имотот на Фондот, за продажба на акциите и уделите од вкупниот капитал стекнат по основ на трансформација на претпријатијата со општествен капитал, се грижи и редовно ја следи исплатата на посмртната помош на корисниците на пензија и на издвоените средства од пензиите за членарина, како и разгледува извештаи, информации и други материјали во врска со состојбите и проблемите од пензиското и инвалидско осигурување и други работи од надлежноста на Фондот.

Управниот одбор на Фондот на ПИОСМ во 2022 година, својата работа ја оствари согласно статутарните одредби и Програмата и планот за работа на Управниот одбор за 2022 година, при што одржа 13 седници, на кои беа разгледани и вреднувани вкупно 56 материјали. Притоа, беа донесени 29 одлуки, 1 Правилник, како и Програма и план за работа на УО на Фондот на ПИОСМ, Програма за реконструкција и адаптација на деловните објекти на Фондот на ПИОСМ за 2022 година, Годишен план за работа на Фондот на ПИОСМ, усвоени 17 информации и 2 извештаи, а беа донесени и Предлог на буџетско барање на Фондот на ПИОСМ за 2023 год. и Стратешки план на Фондот на ПИОСМ за периодот 2023-2025 година и разгледани други барања и заклучоци од одржаните седници на Управниот одбор.

Членовите на Управниот одбор имаа колективна и квалитетна соработка и одговорност при донесувањето одлуки и заклучоци, во интерес на корисниците на нашите услуги.

Управниот одбор на Фондот, изврши исклучително значајна работно -раководна активност, што претставува вистински легитимитет дека Фондот во 2022 година одговорно, квалитетно и навреме ја реализира Програмата и планот за работа, со доследно почитување на законските документи: Законот за пензиското и инвалидското осигурување, Статутот на Фондот на ПИОСМ и Деловникот за работа на Управниот одбор.

Исто така, за Државниот архив на Република Северна Македонија, направен е опис и попис на архивска граѓа од трајна вредност, во која се содржани сите одржани седници на Управниот одбор на Фондот и наведени усвоените документи на седниците одржани во 2022 година.

Управниот одбор на Фондот на ПИОСМ во 2022 година, посветено, сериозно и со општествена доверба работеше во насока на одговорно и квалитетно разрешување на повеќето актуелни и приоритетни прашања од доменот на својата секојдневна работа и ангажираност и во координација со Менаџерскиот тим на Фондот, постигнаа многу значајни успеси во работата и во реализацијата на сите поставени програмски цели за унапредување на вкупната работа на Фондот на ПИОСМ.

2. Директор

Директорот на Фондот, како орган кој го раководи Фондот и го претставува пред трети лица, во текот на 2022 година успешно раководеше со работата и функционирањето на институцијата, со што придонесе целосно да се реализира Програмата за работа на Фондот и да се остварат позитивни резултати во сите сегменти од спроведувањето на пензиското и инвалидско осигурување. Под негово раководство беа презмени повеќе мерки и активности насочени кон наплата на ненаплатениот придонес заклучно со 2008 година, кон зголемување на наплатата на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување, кон подобрување на финансиското работење на Фондот, а со цел да се унапреди работата на Фондот беше преземена

иницијатива пред надлежните министерства и институции во насока на измена на постојната законска регулатива.

Како извршен орган, директорот на Фондот во текот на 2022 година на Управниот одбор му доставуваше извештаи, анализи и предлог- одлуки, а воедно се грижеше и за реализација на донесените одлуки и заклучоци од страна на Управниот одбор на Фондот и од страна на Владата на Република Северна Македонија.

Од аспект на функционирањето на Стручната служба на Фондот, директорот ја организираше и координираше работата на истата, презеде мерки и активности за пополнување на упразнетите работни места со нови вработени и одлучуваше за остварување на правата на вработените кои произлегуваат од работниот однос.

VII. СТРУЧНА СЛУЖБА НА ФОНДОТ

1. Внатрешна ревизија

Одделението за внатрешна ревизија во текот на 2022 година, ги извршуваше своите работни задачи предвидени во Стратегискиот план за извршување на ревизија од 2022-2024 година и Годишниот план за ревизија за 2022 година, со цел преку своите наоди, препораки, забелешки и советодавната улога да придонесе во подобрување на работењето и зголемување на ефикасноста на системите за внатрешна контрола.

Внатрешната ревизија ги спроведува своите работни задачи согласно прифатените стандарди за професионално извршување на ревизија, Законот за јавна внатрешна финансиска контрола, подзаконските акти донесени врз основа на овој закон, Повелбата за внатрешна ревизија, како и Етичкиот кодекс на внатрешните ревизори.

За секоја спроведена ревизија се изготвува целокупна документација која го претставува ревизорското досие, кое е селектирано и подредено со број, поради организираност во извршувањето.

Покрај спроведените ревизии, Одделението за внатрешна ревизија во текот на 2022 година ги извршуваше и следните активности:

- Изготвување на Изјава за квалитет на состојбата за внатрешните контроли за 2021 година, согласно Законот за јавна внатрешна финансиска контрола („Службен весник на Република Македонија“ бр. 90/09, 188/13 и 192/15).
- Изготвување на Годишен план за 2023 година и Стратегиски план за 2023-2025 година за работата на Одделението за внатрешна ревизија, кој е одобрен од Директорот на ФПИОСМ и доставен до Министерството за финансии.
- Согласно меѓународните стандарди за извршување на внатрешна ревизија, Одделението за внатрешна ревизија има изготвено **Регистар на препораки** кој редовно се ажурира по издадени извештаи, или спроведени препораки. Ажурираниот Регистар на препораки од 13.01.2023 година содржи седумнаесет (17) конечни извештаи од внатрешната ревизија и се опфатени сто триесет и две (132) препораки, во времето на нивното ревидирање. Ажурираниот Регистар на препораките од 13.01.2023 година, го има опфатено периодот на извршени ревизии од 2020, 2021 и 2022 година, во него се наведени наоди и препораки од процеси за кои треба подобрување.
- **Регистарот на ризици** се ажурира најмалку еднаш годишно, со сопствена проценка за ризиците кои се закана за работењето на ФПИОСМ. Регистарот на ризици содржи 143 проценети ризици од четирите сектори во ФПИОСМ, проценките се направени врз основа на ревизии кои се спроведени во изминатиот период, или по процедури за работа од одделението.
- Во текот на 2022 година беше ажуриран **Ревизорскиот универзум**, кој е составен документ на Стратегискиот план на Одделението за внатрешна ревизија за периодот од 2023 – 2025 година. Овој документ се користи за проценка на ризици при планирање на ревизиите. Ревизорскиот универзум ги дефинира клучните процеси и цели на тие процеси за да ги оцени со факторите на ризик.
- Во период од 01.01.2022 до 31.12.2022 година, спроведени се ревизии согласно Годишниот план за 2022 година. Во текот на 2023 година предвидено е спроведување на follow up ревизија за спроведување на препораките за секоја извршена ревизија одделно, согласно планот за примена на препораките.

Во продолжение следува преглед на спроведени ревизии за период од 01.01.2022 до 31.12.2022 година:

1. Ревизија на усогласеност на процесот за спроведување на надлежностите од вториот пензиски столб, согласно законските и подзаконските акти во ФПИОСМ.
2. Ревизија на системот на внатрешни контроли на процесот на утврдување на стаж на осигурување (докуп на стаж) во ФПИОСМ.
3. (Follow up) ревизија на постапување по наодите и препораките од извршените ревизии за период од 01.01.2021 до 31.12.2021 година во ФПИОСМ.
4. Ревизија на усогласеност на процесот за пресметка и исплата на плати на вработените во ФПИОСМ.
5. Ревизија на системот на внатрешни контроли на процесот за остварување право со стаж по меѓународни договори во ФПИОСМ.
6. Ревизија на усогласеност на процесот за јавни набавки во ФПИОСМ.

2. Буџетска координација

Стручната служба на Фондот подготвува планско аналитички планови и програми, статистички анализи, прегледи и мноштво информации во рамките на тековното следење на системот за пензиското и инвалидско осигурување, како и за неговиот плански развој.

Буџетот на Фондот претставува интегрален дел на буџетот на Државата. Стручната служба на Фондот во координација со надлежните министерства и институции подготвува Предлог-буџет на Фондот, го следи и анализира остварувањето на буџетските приходи и расходи и подготвува предлози за изменување и дополнување на буџетот. Притоа, ги следи, анализира и дава мислење за актите изготвени од другите организациони единици на Фондот кои имаат финансиски импликации за буџетот.

Во текот на 2022 година сите горенаведени активности беа успешно извршени од надлежните во Стручната служба. Притоа, беше изготвен и Годишниот извештај за работата на Фондот во 2021 година, се изготвуваа дневни, месечни, тримесечни и периодични анализи и информации и се доставуваа до Владата, до Управниот одбор на Фондот и до надлежните министерства и институции, се прибираа статистички

податоци во врска со осигурениците и корисниците на правата од ПИО, се анализираа статистичките трендови и редовно се изготвуваа и доставуваа збирни статистички извештаи. Беше изготвен и Предлог-стратешкиот план на Фондот за периодот 2023 – 2025 година и истиот беше усвоен од страна на Управниот одбор.

Стручната служба во 2022 година врз основа на официјалните податоци за пораст на бруто платата и на трошоците на живот, во два наврата ги утврди процентите на усогласување на пензиите.

3. Буџетска контрола

Во текот на 2022 година, Одделението за буџетска контрола во целост ги реализираше сите зацртани задачи предвидени со Програмата за работа и со Планот за извршување на финансиските контроли во Фондот на ПИОСМ. Редовно се извршуваше екс-анте и екс-пост контрола на сите склучени финансиски договори на Фондот со другите институци и ја следеше нивната реализација, како и екс-анте контрола на сите влезни фактури и екс – пост контрола на исплатата на материјалните трошоци. Редовно беше следено извршувањето на буџетот и информирање на директорот на Секторот за финансиски прашања за истото. Беа изготвени решенија за внатрешна распределба на буџетот и се изготвуваа информации согласно Законот за јавна внатрешна финансиска контрола. Беше вршена редовна контрола на патните налози и фискални сметки за гориво, како и финансиска проверка на одобрените средства во буџетот за јавни набавки. Во текот на 2022 година Одделението, по препорака на Државниот завод за ревизија, изготви Процедура како измена и дополнување на постојната Процедура за начинот на спроведување внатрешна распределба на вкупниот одобрен буџет, преземање финансиски обврски и извршување плаќања во Фондот ПИОСМ. По препорака на Државниот завод за ревизија се изработени и барања за плаќање и чек листи со кои ќе се опфати процесот на плата на вработените, како и надоместоци на надворешно ангажираните лица. Врз основа на овие обрасци во текот на 2023 година се очекува да се изготвуваат и соодветни процедури од надлежните одделенија.

4. Јавни набавки

Одделението за јавни набавки во 2022 година ги спроведуваше постапките согласно Годишниот план за јавни набавки на Фондот во 2022 година и изменувањата и дополнувањата на Годишниот план за јавни набавки, согласно Законот за јавните набавки и со користење на електронскиот система за јавни набавки - ЕСЈН (<https://www.e-nabavki.gov.mk>).

Во 2022 година објавени се вкупно 57 огласи за доделување на договор за јавна набавка, односно за 3 огласи повеќе од претходната 2021 година кога биле објавени 54 огласи.

Табела бр. 19 Приказ на бројот на објавени огласи според вид на постапката

Вид на постапка	Број на огласи
Набавки од мала вредност	22
Поедноставена отворена постапка	25
Отворена постапка	9
Набавка на посебни услуги	1
Вкупно	57

Според податоците во Табела бр. 19, најмногу огласи за доделување на договор се објавени со Поедноставена отворена постапка и Набавки од мала вредност. Притоа, 25 огласи беа објавени за јавна набавка на стоки, 29 огласи за набавка на услуги и 3 огласи беа објавени за набавка на работи.

Фондот на ПИОСМ како Договорен орган во 2022 година склучил вкупно 51 договор за јавни набавки кои се однесуваат на делив предмет на набавки од спроведените постапки, и тоа: 10 договори со отворена постапка, 28 договори со поедноставена отворена постапка, 12 договори со набавки од мала вредност, 1 Договор за Набавка на посебни услуги.

Сите податоци во врска со склучените и реализираните договори за јавни набавки се објавени на ЕСЈН (<https://e-nabavki.gov.mk>) и на веб страната на Фондот (<http://www.piom.com.mk/nabavki/>) и се целосно достапни за јавноста.

Вкупната вредност на склучените договори за јавни набавки во 2022 година изнесува 125.532.008,60 денари.

Табела бр.20 Приказ на бројот и вредноста на склучени договори според вид на постапка за доделување на договор за јавна набавка

Вид на постапка за доделување на договор	Број на склучени договори	Вредност на склучените договори	%
Набавки од мала вредност	12	3.626.309,92	2,89%
Поедноставена отворена постапка	28	52.749.961,77	42,02%
Отворена постапка	10	68.742.736,9	54,76%
Посебни услуги	1	413.000,00	0,33%
Вкупно	51	125.532.008,6	100

Во текот на 2022 година, беа поништени 13 постапки за јавна набавка. Поништувањето на целата постапка, или поништувањето на деловите од постапката кај 11 поништувања беше од причина што не е поднесена ниту една понуда, или ниту една прифатлива понуда, а кај 2 поништувања причините се што тендерската документација содржеше пропусти и недостатоци.

Во текот на 2022 година од страна на незадоволните економски оператори, во постапките за доделување на договор за јавна набавка преку ЕСЈН во електронска форма, беа поднесени две жалби до Државната комисија и до договорниот орган. По жалбената постапка е донесено едно решение, со кое предметот се враќа на повторно постапување и едно решение со кое се запира постапката.

5. Човечки ресурси

Во текот на 2022 година, Одделението за човечки ресурси ја реализираше политиката на менаџирање со човечките ресурси во Фондот на ПИОСМ, преку имплементирање на Законот за работни односи, Законот за вработените во јавниот сектор, Законот за административни службеници, Законот за ПИО, Правилникот за систематизација на работните места во Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија бр.02-4743/1 од 06.11.2019 година со направените

измени и дополнувања, како и Колективниот договор за уредување, односно доуредување на правата, обврските и одговорностите од работен однос во Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија бр.02-1435/1 од 31.03.2022 година.

Врз основа на Законот за вработените во јавниот сектор, изготвени се План за вработување за 2022 година и План за обуки на административните службеници во Фондот за 2022 година, како и извештаи за реализација на планот за вработување и планот за обуки. Исто така, изготвен е Годишен извештај за изречени мерки за утврдена дисциплинска и материјална одговорност.

Се спроведе постапката за полугодишно интервју и постапката за оценување на административните службеници во Фондот на ПИОСМ и врз основа на тоа беше изработен и Извештај за спроведеното оценување и истиот е доставен до Министерството за информатичко општество и администрација.

Се спроведуваа постапки за нови вработувања и за унапредувања на вработени по пат на интересен оглас.

Продолжено е ажурирањето на податоците на вработените преку софтверот за човечки ресурси - Hermes, а врз основа на обврската од Законот за вработените во јавниот сектор, се продолжи со внесување и ажурирање на податоците за вработените во ФПИОСМ во Информациониот систем за управување со човечки ресурси (ИСУЧР), кој го води Министерството за информатичко општество и администрација.

Се продолжи со електронската евиденција на работното време во Фондот, преку изработка на дневни, неделни и месечни извештаи за присутност на вработените, комуникација со Агенцијата за вработување, спроведување на пријави М1-М2, ППР пријави и одјави на вработените по било кој основ: откази, пензионирање, мирување на работен однос, неплатени отсуства, извештаи за вработените за образование, работно место, националност, пол и возраст.

Се спроведуваа дисциплински постапки, а беа спроведени и постапки за преземање на вработени од други институции, како и за преземање на вработени во Фондот во други институции.

Беа изготвени решенија за: распоредување, изрекување дисциплински мерки, престанок на вработување, платено и неплатено отсуство, годишен одмор, како и

договори за самостојна работа, решенија за користење на годишен одмор и План за користење на годишните одмори за 2022 година.

Тековно се изготвуваа одговори по жалбите на вработените доставени преку Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија до Агенцијата за администрација.

Редовно се вршеше писмена комуникација со Владата на Република Северна Македонија, министерствата и другите надлежни институции.

Изработен е и ажуриран Планот за одбрана во Фондот.

Во Стручната служба на Фондот, со состојба декември 2022 година, беа ангажирани 536 вработени во редовен работен однос на неопределено време. Со договор за извршување на самостојна работа на 31.12.2022 година беа ангажирани 195 лица. Во споредба со 2021 година, бројот на вработени во редовен работен однос е зголемен за 1-но лице, додека бројот на ангажирани со договор за извршување на самостојна работа е намален за 6 лица.

Квалификациската структура на вработените во Стручната служба на Фондот е прикажана во следната табелата.

Табела бр.21: Квалификациска структура на вработените во Фондот

Стручна подготовка	2021	Структура	2022	Структура
Висока	300	56,1	303	56,5
Виша	41	7,7	27	5,0
Средна	183	34,2	195	36,4
Ниска	11	2,1	11	2,1
Вкупно	535	100,0	536	100,0

Структурата на вработените според школската подготовка, во 2022 во однос на 2021 година е на приближно исто ниво.

Табела бр.22: Движење на бројот на вработените во Стручната служба на Фондот, во периодот од 2007-2022 година

Година	Стручна служба, Централна-Скопје	Подрачни единици	Вкупно
2007	254	430	684
2008	254	462	716
2009	251	427	678
2010	263	474	737
2011	258	451	709
2012	245	432	677
2013	233	421	654
2014	230	406	636
2015	252	393	645
2016	249	388	637
2017	242	366	608
2018	233	354	587
2019	221	338	559
2020	203	333	536
2021	199	336	535
2022	220	316	536

6. Информирање

Во 2022 година, Фондот на ПИОСМ, обезбеди активна транспарентност и отчетност во работењето за информирање на јавноста, односно на обврзниците, на осигурениците и на корисниците на пензија за сите измени во законските прописи, тековните активности и сервисите коишто ги обезбедува Фондот во делот на пензиското и инвалидско осигурување. Двонасочно информирање се реализираше и со вработените во Фондот, со цел подобра меѓусебна соработка и комуникација.

На интернет страницата на Фондот, редовно се објавуваа прилози, наменски текстови и коментари за афирмација на работата на Стручната служба на Фондот, се вршеше редовно ажурирање на податоците од статистиката, финансиското работење, законските прописи, меѓународните договори за социјално осигурување и друго. Беа објавени и актуелни текстови, бројни соопштенија, огласи, ранг – листи за сместување на корисниците на пензија во пензионерските домови со кои стопанисува Фондот и други документи и информации.

Активно функционираше и официјалниот Фејсбук профил на Фондот, а со цел да се привлече и задржи вниманието на граѓаните и да ги информира за тековните активности.

Во 2022 година, преку електронската адреса на Фондот (info@piom.com.mk), пристигнаа 8.500 електронски пошти со прашања од различен карактер и истите се спроведени до соодветните стручни служби за понатамошно постапување, односно нивно одговарање.

Во текот на 2022 година, редовно се преведуваа од македонски на албански јазик материјалите за одржаните 13 седници на Управниот одбор, текстовите за веб - страницата на Фондот, како и многубројни барања, формулари, обрасци, потврди во врска со правата од ПИО, дописи до надворешни институции и слично.

Согласно Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, во 2022 година до Фондот се поднесени вкупно 24 барања, на кои е одговорено на начин и во форма назначена од страна на барателите, од кои 22 се позитивно одговорени, а 2 барања се одбиени поради барање на лични податоци, а изготвен е и Годишен извештај

за спроведување на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер во Фондот.

Заради подобра комуникација со граѓаните, во Фондот работи и Кол -центарот (02/15-215), кој е постојано отворен за јавноста. Во 2022 година, пристигнати се 2.491 повик од страна на граѓаните, кои добиваат информации за остварување на правата од ПИО, за исплата на пензиите, доставувањето уверенија за живот на корисниците на пензија и друго.

Библиотеката на Фондот на ПИОСМ располага со библиотечен фонд од 2.125 наслови, од кои 464 се стручна литература, закони и речници, а 1.661 наслови се белетристика. Од библиотеката на користење се издаваа стручни книги, закони, службени весници, лектури, белетристика, речници, дневен печат и друго.

Во 2022 година, Фондот на ПИОСМ посвети особено внимание за унапредување на информирањето и односите со јавноста, со цел за зголемување на транспарентноста и приближување на Фондот до целокупната јавност.

7. Правни работи

Одделението за правни работи во текот на 2022 година продолжи со водење на постапки за надомест на штета поради неоснована исплата на пензии, да изготвува тужби, редовни и вонредни правни лекови и други поднесоци во постапките пред надлежните судови и да го застапува Фондот во постапките пред надлежните судови и другите надлежни органи. Освен тоа, надлежните во Стручната служба учествуваа во работата на стручните тимови при изработувањето на нормативните акти, методологии, упатства, процедури и инструкции од нивниот делокруг на работа.

Во 2022 година се евидентирани вкупно 139 предмети, при што побарувањата на Фондот по основ на неоснована исплата на пензии (штети) е во вкупен износ од 11.527.025,00 денари, од кои завршени се (адактирани) 68 предмети и наплатени се вкупно 2.902.838,00 денари.

Од вкупно 139 предмети во 2022 година по основ на неоснована исплата, на **времена инвалидска пензија** се евидентирани 10 предмети со вкупно побарување во износ од 2.941.978,00 денари, од кои наплатени се 160.119,00 денари.

По основ на неоснована исплата на семејна пензија се евидентирани 78 предмети со вкупно побарување во износ од 2.241.873,00 денари, од кои се наплатени 1.141.808,00 денари.

Евидентирани се 16 предмети по основ на неоснована исплата на старосна пензија поради вработување на корисникот на пензија, со вкупно побарување во износ од 3.658.648,00 денари, од кои наплатени се 970.914,00 денари.

По основ на неоснована исплата на најнизок износ на пензија се евидентирани 9 предмети со вкупно побарување во износ од 1.431.950,00 денари, од кои се наплатени 435.970,00 денари.

По основ исплата на починат корисник на пензија, евидентирани се 24 предмети со вкупно побарување во износ од 997.493,00 денари, од кои наплатени се 194.027,00 денари.

По други основи (фиктивен стаж, донесено конечно решение после смртта на корисникот на пензија) се евидентирани 2 предмети со вкупно побарување во износ од 282.083,00 денари, за кои заклучно со декември 2022 година нема наплата.

Во 2022 година од страна на Фондот се поднесени 22 тужби по разни основи за наплата на побарување во износ од 4.195.887,00 денари. По поднесените тужби, за 9 предмети е донесена првостепена пресуда во корист на Фондот (2.165.445,00 денари), од кои два предмети се во постапка по жалба, а за 13 предмети во тек е судска постапка.

Во 2022 година против Фондот се поднесени 127 тужби, од кои 113 се по основ додатоци од плата од работен однос - исплата на регрес за годишен одмор и новогодишен додаток за период од 2019 до 2021 година, односно исплата на разлика во плата од работното место на кое се распоредени со решение до работното место на кое извршуваат работни задачи врз основа на задолжување, односно овластување.

Во 2022 година донесени се 25 пресуди од страна на надлежните судови во Република Северна Македонија, од кои:

- 8 пресуди се донесени за предмети во кои Фондот е тужена страна, при што 7 предмети се завршени со пресуди во корист на тужителите (Фондот е задолжен со плаќање на 1.648.535,00 денари), додека 1 предмет е во постапка на повторно судење (476.784,00 денари).

Од овие 25 пресуди, 16 пресуди се донесени за предмети во кои Фондот се јавува како тужител, при што за 10 предмети се донесени пресуди во корист на Фондот за наплата на побарување во вкупен износ од 1.196.083,00 денари, за 3 предмети е одбиено тужбеното барање на Фондот (во износ од 825.499,00 денари), додека за 2 предмети се донесени првостепени пресуди во корист на Фондот, меѓутоа истите се во жалбена постапка (за наплата на побарување во вкупен износ од 1.058.874,00 денари), додека за 1 предмет (утврдување право на сопственост на дел од објектот на ССМ) е поднесена ревизија до Врховен суд.

Одделението за правни работи постапува и по предмети од претходните години кои сè уште не се завршени, односно наплатени.

Табела бр.23: Штети по разни основи

Ред.бр.	Основ	Број на предмети	Побарување	Наплатено
1	Неоснована исплата на временна инвалидска пензија	10	2.941.978,00	160.119,00
2	Неоснована исплата на семејна пензија	78	2.214.873,00	1.141.808,00
3	Неоснована исплата на старосна пензија поради вработување на корисникот на пензија	16	3.658.648,00	970.914,00
4	Неоснована исплата на најнизок износ на пензија	9	1.431.950,00	435.970,00
5	Исплата на починат корисник на пензија	24	997.493,00	194.027,00
6	Други основи (поништени решенија за старосна пензија, фиктивен стаж)	2	282.083,00	0,00
	ВКУПНО	139	11.527.025,00	2.902.838,00

8. Стопанисување со имотот на Фондот

Во текот на 2022 година Одделението за стопанисување со имотот на Фондот, согласно Програмата за работа презеде активности за непречено и квалитено функционирање на домовите за живеење на корисниците на пензија, активности околу стопанисувањето со станбениот и деловниот простор, реконструкција,

адаптација и инвестиционо одржување на објектите на Фондот во филијалите, Централата и на дел од пензионерските домови.

Фондот стопанисува со 14 пензионерски домови во чиј состав се вкупно 380 станбени единици во кои се сместени корисници на пензија. Закупнината редовно се наплаќаше преку задршка од пензијата на корисниците, а останатите трошоци за комуналните услуги се наплаќаа со помали тешкотии. Вкупното задолжување за 2022 година изнесуваше 3.616.742 денари, а вкупно наплатените средства од закупнини од корисниците на пензија изнесуваа 3.605.322,00 денари, односно процентот на наплата изнесуваше 99,68%.

Испразнетите, односно слободните станбени единици редовно се пополнуваа со нови корисници, преку склучување на договори согласно Ранг- листата и донесени одлуки од Комисијата. Домовите редовно се одржуваа, со цел да им овозможат соодветни услови за живеење на корисниците на пензија.

Со примената и функционирањето на електронскиот софтвер за сместување на корисници на пензија во домовите за живеење, се исклучи можноста за влијание на субјективниот фактор при вселувањето на корисниците на пензија во пензионерските домови. Ранг- листите се јавно објавени на веб- страницата на Фондот и сите баратели на сместување можат да го следат своето напредување на ранг- листите.

Фондот располага и со деловен простор во домовите за живеење на корисниците на пензија со вкупна површина од 9.616 м² од кои, 8.953 м² се издаден деловен простор, а 663 м² не се издадени. Со оглед дека важноста на договорите за издавање на деловниот простор беше измината, во 2022 година беше објавено и спроведено електронско наддавање за целиот деловен простор. По спроведената аукција се склучија сите договори за издавање на деловни простории и тоа за период од 5 години, согласно измената на Правилникот за издавање на деловен простор, според која периодот на издавање се зголеми од 2 на 5 години.

Во 2022 година Фондот на име закупнина за деловен простор има фактурирано 12.032.153 денари, при што наплатени се 11.066.911 денари, односно процентот на тековната наплата изнесува 91,98%. Исто така, во овој период, од вкупно пренесените побарувања во износ од 6.919.101 денари од предходниот период, наплатени се 1.486.879 денари, односно 21,49% од пренесените побарувања.

Во 2022 година, Одделението продолжи со активностите околу ажурирање на документација за упис на имотот на Фондот во Агенцијата за катастар на недвижности. За сите објекти со кои располага Фондот, а истите не се запишани во негова сопственост, навремено е поднесена валидна документација до Министерството за транспорт и врски, меѓутоа поради инертноста на службите во Министерството, постапките не се завршени.

Во рамките на предвидените средства со Буџетот на Фондот за 2022 година, во текот на годината се вршеа инвестициони активности.

- Инвестиции во филијали и деловници

Во Централата на Фондот, во 2022 година, е спроведена постапка за поставување на фотоволтаичен систем за производство на електрична енергија на кровната конструкција на зградата на Фондот, со што ќе се намалат трошоците за набавка на електрична енергија. Оваа постапка сè уште е во тек. Вредноста на оваа инвестиција изнесува 9.948.481 денари без ДДВ.

Во Филијата на Фондот во Прилеп извршена е комплетна реконструкција на просториите со замена на надворешна и внатрешна столарија, нови подови, нов спуштен плафон, нова електроинсталација, молерофарбарски работи и нов систем за греење и ладење. Вредноста на извршените работи изнесува 8.880.074 денари без пресметан ДДВ.

Во Филијалата на Фондот во Гостивар, извршена е реконструкција на просториите со молерофарбарски работи, електрична инсталација, подови од ламинат и други работи во вкупен износ од 3.133.660 денари без пресметан ДДВ.

- Инвестиции во домови за живеење на корисници на пензија

Во 2022 година Фондот изврши инвестициски зафати во Пензионерскиот дом во Аеродром – Скопје во износ од 3.527.055 денари без пресметан ДДВ. Извршена е комплетна реконструкција на системот за греење во објектот, со санирање на инсталацијата во подрумските простории заради отстранување на загубите на топлинска енергија. Притоа, сите станови се приклучени на системот за греење и истовремено намалени се трошоците за греење на сите станари.

Во Пензионерскиот дом во Чаир – Скопје, во 2022 година, извршено е санирање на кровниот покривач со поставување на пластифициран лим. Вредноста на извршените работи изнесуваше 1.395.900 денари без пресметан ДДВ.

9. Солидарен фонд

Во рамките на задачите и надлежностите на Стручната служба на Фондот е и прибирањето и исплатата на средствата за посмртна помош – Солидарен фонд.

Согласно член 115 и 116 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување, на корисникот на пензија, со негова согласност, му се запира дел од пензијата за обезбедување средства потребни за исплата на посмртна помош за членовите на неговото семејство, како и дел за членарина во Здружението на пензионерите. Висината на задршката за посмртна помош и висината на членарината со Одлука ги утврдува Регистрираната организација на Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија.

Табела бр. 24: Задржани и исплатени средства за солидарен фонд за јануари – декември, заклучно со 31-ви декември 2022.

Месец	Бр. пензионери од кои се врши задршка	Задржани средства	Исплатени средства	Бр. исплатени барања	Бр. на исплатени втори рати (5.000 ден.)
Јануари 2022	309,209	43,662,730	43,830,000	1461	0
Февруари 2022	308,729	43,489,350	43,680,000	1456	0
Март 2022	308,270	46,690,180	46,685,000	1537+23 (д.)	0
Април 2022	308,651	46,745,180	46,675,000	1867 (д.)	0
Мај 2022	309,364	46,801,940	46,725,360	1869 (д.)	0
Јуни 2022	310,041	46,909,390	46,325,540	1853 (д.)	0
Јули 2022	310,322	46,879,220	47,375,000	1895 (д.)	0
Август 2022	311,182	47,023,180	47,155,000	1321	1505
Септември 2022	312,137	47,313,260	47,045,000	1319	1495
Октомври 2022	313,298	47,518,100	47,790,963	1341	1493
Ноември 2022	314,117	47,580,830	47,845,000	1346	1493
Декември 2022	314,776	47,687,220	46,450,000	1330	1512
Вкупно за 2022:	Просек: 310,841	Вкупно: 558,300,580	Вкупно: 557,421,863	Вкупно: 18,618 (18,609**+9 (д.)	7,498

*д. – делумно исплатени со 25,000 денари.

**целосно исплатени барања. Во нив спаѓаат и оние делумно исплатени барања за кои е исплатен и вториот дел од 5,000 денари.

Во 2022 година, од корисниците на пензија за солидарен фонд - посмртна помош, беа задржани средства во износ од 558.300.580 денари, додека на членовите на семејствата на починатите 18.618 корисници на пензија, се исплатени средства во износ од 557.421.863 денари.

Фондот на ПИОСМ ја извршува исплатата со автоматизиран системски процес, хронолошки по датум на поднесување на барањата.

Табела бр. 25: Во период од 2010 до 2022 година, издвоените и исплатени средства за посмртна помош изнесуваат:

Година	Пензионери со задршка (просек)	Издвоени средства	Исплатени корисници	Исплатени средства
2010	262.370	377.910.674	12.617	378.501.162
2011	262.179	377.587.680	13.112	393.360.000
2012	265.764	382.711.152	13.219	396.570.000
2013	272.243	392.031.120	13.374	401.220.000
2014	277.609	399.757.920	13.378	401.340.000
2015	281.637	408.042.330	13.712	417.960.000
2016	286.467	416.309.460	13.878	416.340.000
2017	291.502	441.213.820	14.676	440.280.000
2018	296.386	428.943.674	13.402	402.060.000
2019	301.557	438.623.910	14.907	447.222.500
2020	304.733	444.008.590	15.530	465.900.000
2021	307.704	504.098.850	16.812	504.330.000
2022	310.841	558.300.580	18.618	557.421.863

Бројот на починатите корисници на пензија за коишто се исплатени средства за солидарен фонд во 2022 година изнесува 18.618, а во 2021 година изнесувал 16.812 починати корисници, што значи дека бројот на исплати по основ на солидарен фонд е зголемен за 1.806 лица во споредба со 2021 година.

10. Контрола на податоците од придонес од ПИО

Во текот на 2022 година, Одделението за контрола на податоци од придонес од ПИО ги спроведуваше задачите кои произлегуваат од тековното работење на Одделението и Систематизацијата на работните места, како и задачите кои се

однесуваат на спроведување на процесите поврзани со уплатата и распределбата на придонесот. Притоа, посебно се истакнуваат следните активности:

- Донесување решенија за поврат на повеќе или погрешно уплатен придонес по поднесени барања од странки, филијалите и деловниците, доставени решенија од УЈП,
- Соработка со УЈП за доставени решенија за поврат на погрешно или повеќе уплатен придонес за кои постои неусогласеност на податоците,
- Следење и анализа на уплатениот придонес за ПИО и распределбата по индивидуални сметки на осигурениците,
- Анализа на неконзистентни уплати, причината за нераспределба на придонесот и нивно разрешување на индивидуалните сметки на осигурениците,
- Изготвување на детални и сумарни извештаи во врска со платениот, а нераспределен придонес за ПИО,
- Следење, упарување и распределба на придонесот за осигуреници, субвенциониран и уплатен од страна на Министерството за труд и социјална политика,
- Обезбедување на изработените декларации за договорните лица (земјоделци, свештеници, лица со продолжено осигурување), кои се доставени за обработка во УЈП,
- Следење на работењето на филијалите и деловниците со посебен осврт на донесените решенија за докуп на стаж,
- Усогласување на параметрите потребни за пресметка на стаж за 2022 година за плаќање на придонес според Законот за докуп на стаж, давање насоки за работа за постапување при изработка на декларациите.

VIII. ИНФОРМАТИЧКИ СИСТЕМ

1. Развој на информатичкиот систем

Надлежните за развој на информатичкиот систем во Стручната служба на Фондот, со цел да се обезбедат редовни распределби на уплатените средства за придонес кои секојдневно пристигнуваат на мост - сметката со која управува Фондот,

вршеа перманентни активности на упарување на податоците за уплатите доставени од Трезор со податоците за платените МПИН - пријави кои ги доставува УП. Со ова се извршува процесот на распределба на уплатите и податоците помеѓу Фондот на ПИОСМ и приватните пензиски фондови и по извршената контрола и дадената потврда од страна на МАПАС, дел од парите се дистрибуираат на институционалната сметка на Фондот на ПИОСМ, а дел се дистрибуираат до приватните пензиски фондови. Покрај паричните средства, истовремено се дистрибуираат и податоците за секое лице. Со оваа перманентна активност се обезбедува приливот на пари за исплата на пензиските примања.

Се извршуваа и тековни задачи насочени кон одржување, дополнување и унапредување на посебните апликации, надгледување на резултатите од нивното функционирање и повремено и по потреба се вршеа интервенции и корекции во деловно – апликативните решенија кои се користат од вработените во Фондот.

Во делот за генерирање на стаж (M4) сработени се 134 анализа и соодветни активности по нив.

Во деловниот дел од функционирањето на Фондот, службениците имаат потреба за подетално објаснување на нестандартни состојби на податоци, па затоа од страна на надлежните за развој на информацискиот систем се вршеа адекватни анализи и по потреба се предлагаа решенија. Во процесот за поврат на средства до обврзниците, извршени се 13 анализи и интервенции.

2. Апликативен софтвер

Во текот на 2022 година, континуирано се вршеше одржување, усовршување доградување и контрола на функционирањето на сите постоечки линии на апликативни решенија за поддршка на деловните процеси, и тоа :

1. Во делот на регистрација на обврзници и осигуреници,
2. Во делот на матичната евиденција на корисници на права и исплата,
3. Во делот на Оцена на работната способност (инвалидност),
4. Во делот на дигитализацијата на старите микрофилмски снимки на M1, M2, M3, M4, M5, M6, M7, M8 и PS обрасци,

5. Во делот на подготовка на прегледи со податоци за осигуреници, обврзници и корисници на права.

Исто така, се вршеше редовна месечна размена на електронски податоци за починатите пензионери со Р. Хрватска и Р. Србија, двапати во текот на годината се преземаа активности за автоматско ажурирање/генерирање на податоците за стаж и плати за кој е платен придонесот.

Се имплементира електронско поднесување на барањето за старосна пензија, автоматско генерирање барањето и сочувување во скенираните документи.

Се изврши и измена на апликацијата за решавање согласно промената на условите за пензионирање на лица со служба во АРМ.

3. ИТ инфраструктура и поддршка

Во текот на 2022 година се продолжи со набавката на нова современа ИТ - опрема, со нејзина инсталација и тестирање на функционирањето, а со цел за ефикасно и современо функционирање на деловните процеси на Фондот. Паралелно со набавката на нова опрема, се продолжи со редовното одржување и сервисирање на постојната преку склучување на договори со овластени економски оператори, со што беше обезбедено непречено и континуирано функционирање на Фондот. Се изврши замена на старата катна мрежна опрема, а во делот на системската инфраструктура направена е набавка и инсталација на сервер за бекап, апликациски сервери и сервери за виртуелизација.

Во делот на сајбер-безбедносен надзор над интернет сообраќајот, Фондот е приклучен во системот на централизиран надзор, анализа и заштита на мрежниот сообраќај, откривање на сајбер напади и закани од безбедносен карактер, со што се овозможи навремена реакција за заштита на системите. Услугата е базирана на Cisco Stelathwatch технологија.

Во текот на 2022 година се спроведуваше и редовно мониторирање, одржување и конфигурирање на серверите, одржување на системот за видео- надзор, алармните системи, контрола на пристап и евиденција на работното време, мониторирање, одржување и конфигурирање на мрежните уреди, како и т.н. "Backup" на базата на податоци. Непречено се прифаќаа секојдневно пристигнатите електронски пораки од

Трезорот, Агенцијата за вработување и од УЈП и се ажурираа податоците во базата на податоци. Се прифаќаа и ажурираа пријави и одјави на корисниците на пензии, се испраќаа датотеки за исплата до банките и беше давана техничка поддршка на корисниците на ИТ- опремата во Централата, филијалите и деловниците на Фондот.

Во рамки на проектот за „Информираност на осигурениците за пензискиот стаж и плата“, преку електронска порака се доставени податоците за стаж за вработените кај секој регистриран обврзник.

Секторот за информатика заедно со надворешен Економски оператор во 2022 година работеше на дигитализација на 17 услуги кои треба да се постават на Националниот портал за електронски услуги (uslugi.gov.mk).

IX. ЗАКЛУЧОК

Извештајот за работата на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија во 2022 година, комплетно го прикажува остварувањето на сите значајни функции од спроведувањето на пензиското и инвалидско осигурување преку бројни статистички и други показатели.

Воведниот дел од извештајот, во скратена форма ги прикажува сите активности во 2022 година, а во продолжение на Извештајот споредбено и аналитички се прикажани остварените резултати.

Остварените приходи во 2022 година и пренесените парични средства од 2021 година, овозможија Фондот редовно и навремено да ги изврши обврските кон корисниците на пензија и други права од доменот на својата работа, како и другите обврски кои произлегуваат од тековното работење на Фондот. Приходите во однос на 2021 година се зголемени за 4,44% и заедно со пренесените парични средства од 2021 година во износ од 6.285,42 милиони денари, салдото на средствата на 31.12.2022 година изнесува 3.803,28 милиони денари.

Осигурениците и корисниците на пензија непречено ги остваруваа своите права во согласност со Законот, Статутот и другите општи акти на Фондот.

Исплатата на пензиите, Фондот редовно ја извршуваше и направи напор да ги исплаќа во последната недела од тековниот месец со единствена цел да се овозможи корисниците на пензија да не се изложуваат на здравствен ризик преку групирање во деловните банки.

Усогласувањето на пензиите се вршеше согласно законските прописи.

Управниот одбор на Фондот, на седницата одржана на 05.06.2023 година, го усвои Извештајот за работата на Фондот на ПИОСМ во 2022 година.

FONDI I SIGURIMIT PENSIONAL DHE INVALIDOR I MAQEDONISË SË VERIUT

**RAPORT
I PUNËS SË FONDIT TË SIGURIMIT PENSIONAL
DHE INVALIDOR TË MAQEDONISË SË VERIUT
PËR VITIN 2022**

Shkup, qershor 2023

PËRMBAJTJA	fq.
I. HYRJE	72
II. TË DHËNA STATISTIKORE	74
1. Numri i të siguruarve	75
2. Përfituesit e pensionit	77
3. Përfituesit me shumë më të ulët të pensionit	80
4. Përfituesit e kompensimit në të holla me aftësi të kufizuara për punë	81
5. Përfituesit e kompensimit në të holla për dëmtim trupor	83
6. Pjesëmarrja e të dalave për sigurim pensional dhe invalidor në bruto prodhimin vendor	83
III. HARMONIZIMI I PENSIONEVE	84
IV. PUNA FINANCIARE E FONDIT	86
1. Të hyrat e Fondit	87
2. Të dalat e Fondit	93
3. Rezultati financiar	97
4. Aksionet dhe pjesët	98
5. Pagesa e kontributeve të mbetura të papaguara	99
V. REALIZIMI I TË DREJTËS DHE ZBATIMI I SIGURIMIT PENSIONAL DHE INVALIDOR	100
1. Raporti për realizimin e të drejtës nga SPI-ja në shkallë të parë	100
2. Rregullimi ligjor, monitorimi dhe zbatimi i dispozitave juridike dhe të vepruarit sipas parashtrësave	102
3. Realizimi i të drejtave të SPI-së sipas dispozitave të BE-së dhe marrëveshjeve ndërkombëtare	103
4. Komisioni për vlerësimin e aftësisë për punë	105
5. Evidentimi amë	108
6. Pagesa e pensioneve	110
7. Zbatimi i kompetencave nga shtylla e dytë pensionale	111
VI. ORGANET E MANXHIMIT TË FONDIT	112
1. Këshilli Drejtues	112
2. Drejtori	114
VII. SHËRBIMI PROFESIONAL I FONDIT	115

1. Revizioni i brendshëm	115
2. Koordinimi i buxhetit	117
3. Kontrolli i buxhetit	118
4. Furnizimet publike	119
5. Burimet njerëzore	121
6. Informimi	125
7. Punët juridike	126
8. Ekonomizimi i pronës së Fondit	129
9. Fondi solidar	131
10. Kontrolli i të dhënave nga kontributi i SPI	134
VIII. SISTEMI I INFORMATIKËS	135
1. Zhvillimi i sistemit informatik	135
2. Softueri aplikativ	136
3. Infrastruktura dhe mbështetja e TI-së	136
IX. KONKLUZË	138

RAPORT I PUNËS SË FONDIT TË SIGURIMIT PENSIONAL DHE INVALIDOR TË MAQEDONISË SË VERIUT PËR VITIN 2022

I. HYRJE

Sigurimi pensional dhe invalidor në çdo vend zë një vend të rëndësishëm në jetën e përgjithshme shoqërore, sociale dhe politike të popullsisë. Lëvizjet e përgjithshme ekonomike, sociale dhe demografike në shoqëri ndikojnë në zhvillimin e sistemit pensional të çdo vendi, ndërsa rëndësia e tij shprehet nëpërmjet numrit të të siguruarve (të punësuarve), të cilët paguajnë kontribut për sigurim pensional dhe invalidor, lartësia e shkallës së kontributit që paguhet, numri i përfituesve të pensionit në vend dhe lartësia e pensionit, si dhe pjesëmarrja e të dalave për sigurim pensional dhe invalidor në bruto prodhimin vendor në vend.

Në Raportin e punës së Fondit të Sigurimit Pensional dhe Invalidor të Maqedonisë së Veriut për vitin 2022 përfshihen të dhëna të detajuara individuale dhe gjithëpërfshirëse me arsyetime mbi rezultatet e realizuara gjatë zbatimit të tyre në RMV. Raporti vjetor përmban të dhëna statistikore për realizimin e të drejtës nga sigurimi pensional dhe invalidor, të dhënat financiare për punën e Fondit, evidentimi amë, standardi shoqëror i përfituesve të pensionit etj. Aktivitetet e Fondit kanë ndikim ndaj popullatës më të moshuar në vend, ndërsa në mënyrë indirekte edhe ndaj anëtarëve të familjarëve të tyre.

Sistemi i sigurimit pensional dhe invalidor në Republikën e Maqedonisë së Veriut që nga viti 2006 funksionon si sistem treshtyllësh, si vijon:

-Sigurimi i detyrueshëm pensional dhe invalidor në bazë të solidaritetit të gjeneratave (shtylla e parë),

-Sigurimi i detyrueshëm pensional me financim kapital (shtylla e dytë) dhe

-Sigurimi pensional vullnetar në bazë të kursimit të kapitalizuar individual (shtylla e tretë).

Në shtyllën e parë dhe të dytë nga sistemi i detyrueshëm pensional janë përfshirë të gjithë të punësuarit në bazë të marrëdhënies së punës dhe realizimit të aktiviteteve në bazë të ndryshme, përderisa shtylla e tretë është në bazë vullnetare.

Puna e Fondit është kryer në pajtim me Ligjin e Sigurimit Pensional dhe Invalidor, Ligjin e Sigurimit të Detyrueshëm Pensional me Financim Kapital, Ligjin e Kontributeve të Sigurimit të Detyrueshëm Social, Buxhetin e Fondit, Programin e punës së Këshillit Drejtues të Fondit dhe Planin strategjik të Fondit.

Në kuadër të sigurimit pensional dhe invalidor, sigurimin e tyre social e realizojnë 344.276 përfitues të së drejtës së sigurimit pensional dhe invalidor, përkatësisht 335.743 përfitues të pensionit, 8.503 përfitues të kompensimit në të holla për dëmtim trupor dhe 30 përfitues të kompensimit në të holla me aftësi të kufizuara për punë. Pjesëmarrja e shpenzimeve të përgjithshme për sigurim pensional dhe invalidor arrin 87.607,37 milion denarë, përkatësisht 10,53% nga bruto prodhimi vendor i shtetit i cili arrin 831.733,00 milion denarë. Pjesëmarrja e pensioneve të paguara për 335.743 përfitues të pensionit arrin 8,12% nga bruto prodhimi vendor.

Organet e menaxhimit të Fondit janë Këshilli Drejtues dhe Drejtori i Fondit. Sipas nenit 156, paragrafi (2) të Ligjit të Sigurimit Pensional dhe Invalidor ("Gazeta Zyrtare e RM-së" nr.98/2012), Këshilli Drejtues i Fondit numëron shtatë anëtarë të cilët i emëron Qeveria me një mandat prej katër vjetësh. Nga ky numër, dy anëtarë emërohen me propozim të Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe pesë anëtarë me propozim nga: Ministria e Punës dhe e Politikës Sociale, Ministria e Financave, Sindikata Përfaqësuese, anëtare e Këshillit Ekonomiko – Social, Shoqata Përfaqësuese e Punëdhënësve, gjithashtu anëtare e Këshillit Ekonomiko – Social dhe Lidhja e Shoqatave të Pensionistëve të Maqedonisë.

Nga viti 2012 në pajtim me nenin 120 të Ligjit të Sigurimit Pensional dhe Invalidor ("Gazeta Zyrtare e RM-së" 98/2012), shkalla e kontributit, e cila shpërndahet për shtyllën e dytë arrin 6% nga baza fikse për pagesën e kontributit, të përcaktuar me ligj, ndërsa në shtyllën e parë shpërndahen 12,8% nga shkalla e përgjithshme prej 18,8% nga kontributi i paguar për vitin 2022.

Në fund të vitit 2022, numri i të siguruarve arriti 572.327, përderisa numri i përfituesve të pensionit arriti 335.743 përfitues (së bashku me përfituesit minimal bujqësor dhe ushtarak), ose në raport 1,71 të siguruar në 1 pensionist.

Në vitin 2022 Fondi realizoi gjithsej të hyra në shumë prej 85.125,23 milion denarësh dhe gjithsej të dala në shumë prej 87.607,37 milion denarësh.

Në vitin 2022, Fondi bëri harmonizimin e pensioneve. Nga 1 janari i vitit 2022 u harmonizuan për 2,9%, nga 1 korriku i vitit 2022 u harmonizuan për 6,8% apo gjithsej 9,7%.

Me harmonizimin e bërë të pensioneve, pensioni mesatar në dhjetor të vitit 2022 (nga e drejta e punës) arriti në 17.709 denarë dhe në raport me vitin 2021 (15.856) është më i lartë për 11,68%, ndërsa së bashku me pensionet minimale bujqësore dhe ushtarake, pensioni mesatar në vitin 2022 arrin në 17.727 denarë, ndërsa në vitin 2021 ai arriti 15.876 denarë dhe është zmadhuar për 11,66%.

Në vitin 2022, Fondi udhëheqte politikën kadrovike në mbështetje me masat antikrizë të Qeverisë, që mos të pranohen punonjës të rinj në vendet e lira në bazë të pensionimit dhe bazave të tjera në pajtim me Ligjin e Marrëdhënieve të Punës.

Në dhjetor të vitit 2022 u paguan gjithsej pensione për 335.743 përfitues të pensionit (me pensione ushtarake dhe minimale bujqësore), në shumë mesatare mujore të të dalave prej 5.630,78 milion denarësh në neto shumë dhe 717,30 milion denarë kontribut për sigurim shëndetësor apo së bashku 6.348,08 milion denarë.

Në vitin 2022 nga shitja e aksioneve dhe pjesëve që Fondi ka fituar në bazë të Ligjit të Transformimit të Ndërmarrjeve me Kapital Shoqëror, nuk u realizuan të hyra. Bazuar në pronësinë e aksioneve dhe pjesëve u realizuan të hyra nga dividenda në shumë prej 12,11 milion denarësh. Për shkak të pandemisë, mjetet e planifikuara për rekreacion klimatik – në banjë të përfituesve të pensionit, nuk u realizuan.

II. TË DHËNA STATISTIKORE

1. Numri i të siguruarve

Në bazë të evidentimit të amzës së Fondit të Sigurimit Pensional dhe Invalidor të Maqedonisë së Veriut me gjendje në dhjetor të vitit 2022 janë evidentuar 85.139 obligues dhe 572.327 të siguruar me sigurim të detyrueshëm pensional dhe invalidor.

Tabela 1. Numri i të siguruarve dhe obliguesve në dhjetor të vitit 2022

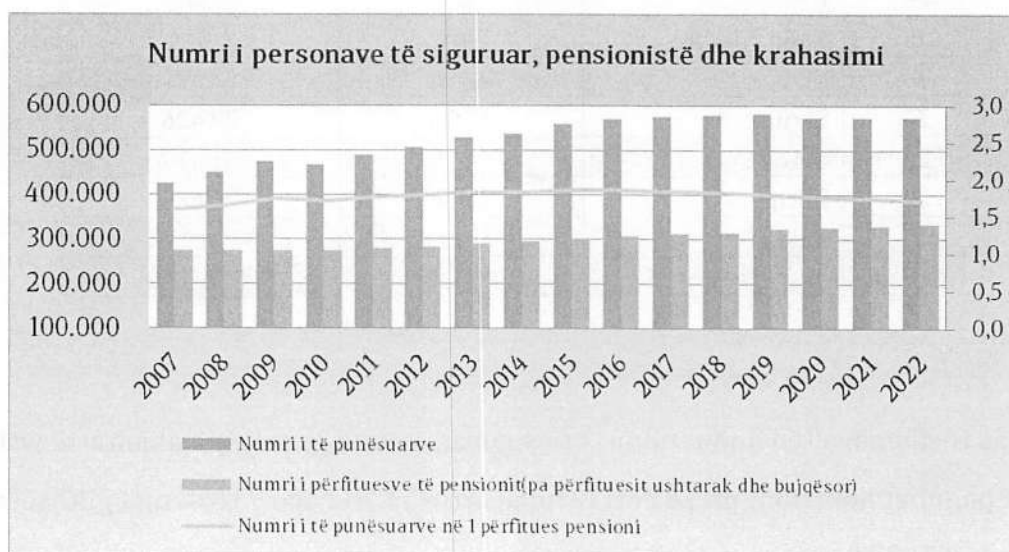
Nr.rendor	Filiale	Të obliguar	Të siguruar
1	Berovë	999	3.610
2	Manastir	4.590	33.865
3	Vallandovë	557	2.472
4	Veles	2.467	14.525
5	Vinicë	634	4.637
6	Gjevgjeli	1.816	11.463
7	Gostivar	3.793	14.113
8	Dibër	739	3.114
9	Dellçevë	852	5.775
10	Demir Hisar	468	2.003
11	Kavadar	2.421	16.970
12	Kërçovë	1.564	10.041
13	Koçan	1.837	12.574
14	Kratovë	240	1.371
15	Kriva-Pallankë	730	3.899
16	Krushevë	554	1.423
17	Kumanovë	3.650	22.646
18	Makedonski Brod	216	1.512
19	Negotinë	1.312	5.626
20	Negotinë	2.742	17.736
21	Përlep	5.549	23.848
22	Probishtip	475	3.461
23	Radovish	1.577	5.561
24	Resnjë	911	3.312
25	Shën Nikollë	983	4.044
26	Strugë	2.608	12.337
27	Strumicë	5.486	22.426
28	Tetovë	6.598	31.046
29	Shtip	2.044	20.686
30	Shkup	26.727	256.231
Gjithsej		85.139	572.327

Sipas të dhënave të Fondit, numri i të siguruarve (me gjendje në dhjetor të vitit 2022) për të cilët paguhet kontribut prej 8 deri 12 muaj arrin 537.112 apo 93,85% nga gjithsej numri i të siguruarve (572.327).

Tabela nr.2: Numri i përfituesve të pensionit dhe numri i personave të siguruar

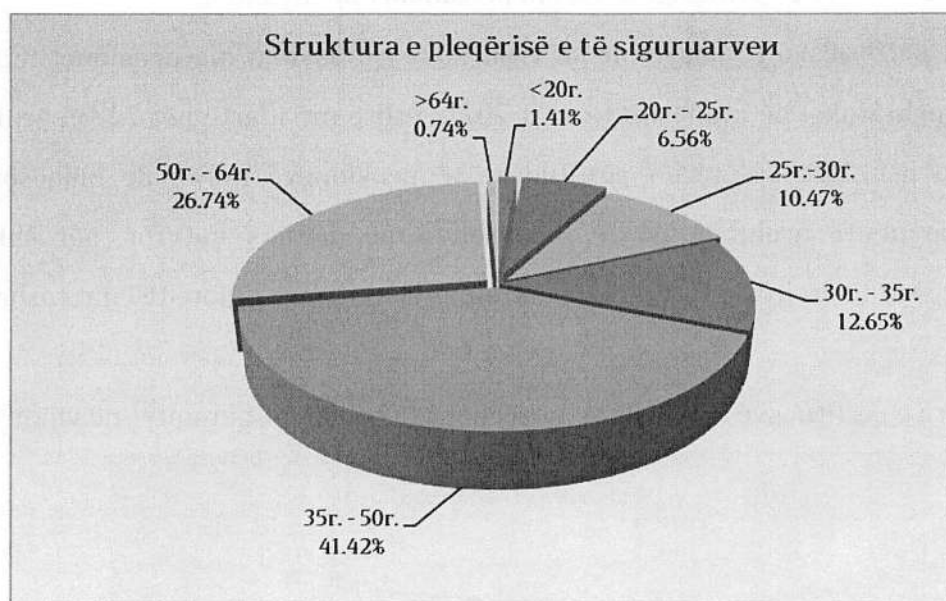
Viti	Numri i të punësuarve	Numri i përf. të pensionit (pa përfitues mini.bujq. dhe ushtarak)	Numri i përfitues. të pensionit në 1000 të punësuar	Numri i të punësuarve në 1 përfitues të pensionit
2007	424.338	272.386	693	1,6
2008	451.491	273.281	654	1,7
2009	475.780	273.977	576	1,7
2010	466.280	273.751	587	1,7
2011	489.608	277.441	567	1,8
2012	507.061	282.334	557	1,8
2013	526.909	289.114	549	1,8
2014	536.191	293.860	548	1,8
2015	558.821	299.640	536	1,86
2016	570.168	305.766	536	1,86
2017	575.574	310.744	540	1,85
2018	578.023	315.780	546	1,83
2019	581.405	322.704	555	1,80
2020	571.863	325.125	569	1,76
2021	572.303	328.570	574	1,74
2022	572.327	334.816	585	1,71

Numri i të siguruarve, përfituesve të pensionit dhe raporti i tyre janë dhënë në grafikun vijues:

Nga gjithsej numri i të sigurve në vitin 2022, 124.202 të sigurve janë burra dhe 112.874 gra të moshës prej 35 - 50 vjeç. Të moshës prej 50 – 64 vjeç, numri i të sigurve burra arrin 90.265 dhe gra 62.772. Të sigurve e tjerë janë të gategorive të tjera të moshës.

Struktura e pleqërisë e të sigurve në dhjetor të vitit 2022 është dhënë në grafikun vijues:

2. Përfituesit e pensionit

Numri i përfituesve të pensionit nga sigurimi i punës, pensionet ushtarake dhe bujqësore me gjendje më 31.12.2022.

Tabela nr. 3: Numri i përfituesve të pensionit në dhjetor të vitit 2021 dhe 2022

Lloji i pensionit	Përfitues të pensionit 31.12.2021	Përfitues të pensionit 31.12.2022	Rritja/zvogëlimi	Indeksi 2022/2021
Pleqërie	222.123	231.066	8.943	104,0
Invalidore	30.000	28.485	-1.515	95,0
Familjare	75.412	75.265	-147	99,8
Gjithsej	327.535	334.816	7.281	102,2
Ushtarake	961	867	-94	90,2

Bujqësore	74	60	-14	81,1
Gjithsej pensione:	328.570	335.743	7.173	102,2

Përveç pensioneve të rregullta, ushtarake dhe bujqësore, Fondi paguan edhe kompensim për dëmtim trupor për 8.503 përfitues, prej të cilëve 1.822 janë përfitues me dëmtim trupor si e drejtë e vetme nga sigurimi pensional dhe invalidor.

Numri i përfituesve të pensionit në vitin 2022 (së bashku me pensionet minimale bujqësore dhe ushtarake) në krahasim të vitit 2021, është më i lartë për 7.173 përfitues të pensionit apo për 2,2%. Numri i përfituesve të pensioneve minimale bujqësore dhe ushtarake edhe në të ardhmen do të reduktohet me defluks natyror, për shkak se përdoruesit e gjetur të drejtën e tyre e realizuan sipas dispozitave ligjore të cilat tashmë nuk zbatohen.

Struktura e përfituesve të pensionit sipas llojit të pensionit paraqitet në vijim:

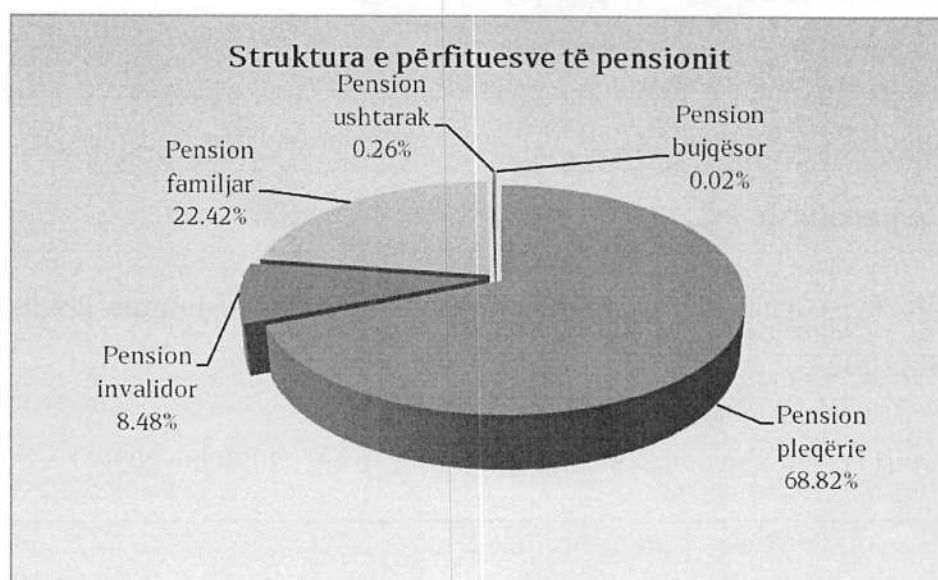

Tabela nr.4: Shkalla e rritjes së përfituesve të pensionit prej vitit 2007 - 2022 sipas llojit të pensionit

Periudha	Përfitues të rinj të pensionit të pleqërisë	Përfitues të rinj të pensionit invalidor	Përfitues të rinj të pensionit familjar	Gjithsej
2007-2006	2,2	-2,7	1,1	1,0
2008-2007	-0,3	1,1	1,0	0,3

2009-2008	0,3	-1,3	1,2	0,3
2010-2009	1,2	-3,8	-0,3	-0,1
2011-2010	2,7	1,9	1,0	1,3
2012-2011	3,9	-2,8	0,1	1,8
2013-2012	4,5	-2,1	0,5	2,4
2014-2013	4,0	-3,5	-0,7	1,6
2015-2014	3,9	-3,5	0,5	2,0
2016-2015	4,2	-3,7	-0,1	2,0
2017-2016	3,5	-3,6	-0,5	1,6
2018-2017	3,6	-3,6	-0,9	1,6
2019-2018	4,2	-4,0	-0,2	2,2
2020-2019	2,8	-6,0	-1,9	0,8
2021-2020	1,5	-6,7	1,7	0,7
2022-2021	4,0	-5,1	-0,2	2,2

Rritja e numrit të përfituesve të pensionit prej vitit 2007 – 2022 është paraqitur në grafikun vijues:

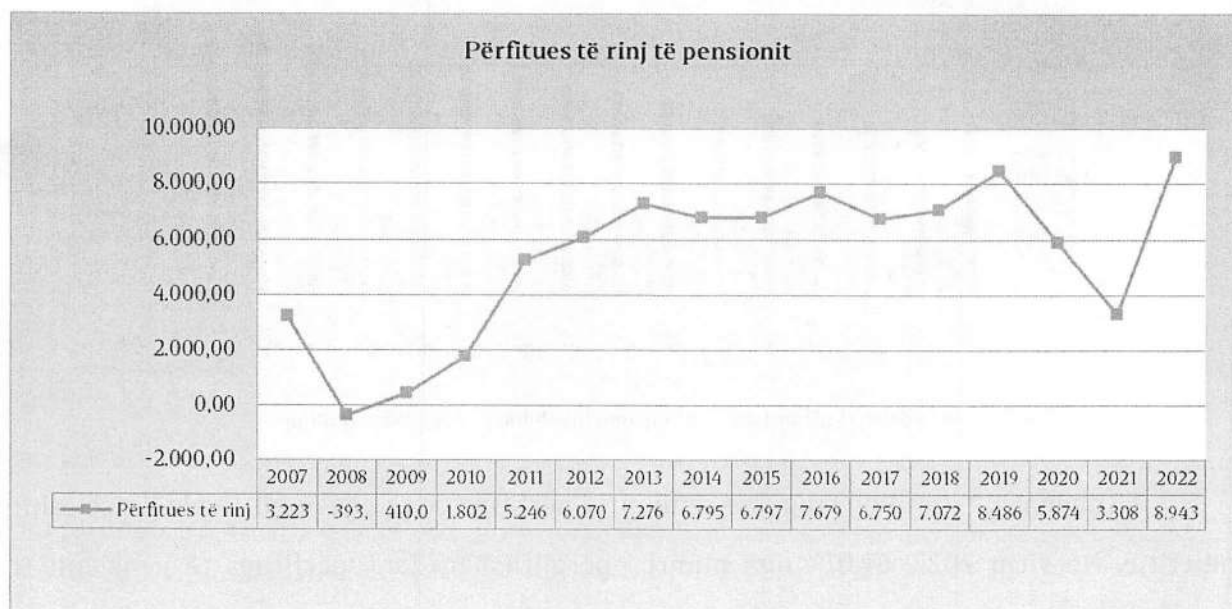
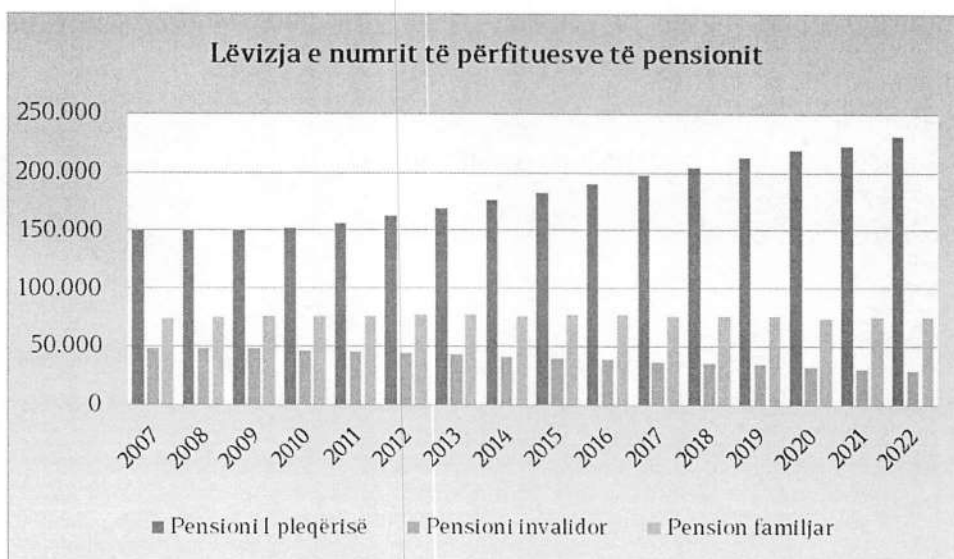

Tabela nr.5: Lëvizja e numrit të përfituesve të pensionit nga sigurimi i punës, sipas viteve:

Viti	Pension pleqërie	Pension invalidor	Pension familjar	Gjithsej
2007	150.075	48.364	74.257	272.696
2008	149.682	48.562	75.037	273.281
2009	150.092	47.947	75.937	273.976

2010	151.894	46.118	75.739	273.715
2011	156.016	44.895	76.530	277.441
2012	162.086	43.648	76.600	282.334
2013	169.362	42.741	77.011	289.114
2014	176.157	41.245	76.458	293.860
2015	182.954	39.814	76.872	299.640
2016	190.633	38.343	76.790	305.766
2017	197.383	36.970	76.391	310.744
2018	204.455	35.645	75.680	315.780
2019	212.941	34.217	75.546	322.704
2020	218.815	32.169	74.141	325.125
2021	222.123	30.000	75.412	327.535
2022	231.066	28.485	75.265	334.816

Paraqitje grafike e lëvizjes së numrit të përfituesve të pensionit

Të dhënat në grafikun tregojnë se numri i përfituesve të pensionit të pleqërisë është në rritje. Në vitin 2022, 69,01% nga numri i përgjithshëm janë përfitues të pensionit të pleqërisë, ndërsa pjesa tjetër janë përfitues të pensionit familjar dhe invalidor.

3. Përfitues me shumë më të ulët të pensionit

Tabela nr.6: Numri dhe lartësia e pensionit të përfituesve me shumë më të ulët të pensionit

	Numri i përfituesve	Shuma e pensionit (denarë)
Grupi i parë		

Pensione të realizuara deri 31.12.1996	1435	14.068,00
Pensione të realizuara prej 1997-2001	358	12.249,00
Pensione të realizuara pas 2001	6.561	12.861,00
Gjithsej grupi i parë (mbi 35 vjet burra dhe mbi 30 vjet gra)	8.354	
Grupi i dytë		
Pensione të realizuara prej 31.12.1996	2.031	13.789,00
Pensione të realizuara prej 1997-2001	798	11.613,00
Pensione të realizuara pas 2001	17.515	12.193,00
Gjithsej grupi i dytë (mbi 25 vjet burra dhe mbi 20 vjet gra)	20.344	
Grupi i tretë		
Pensione të realizuara deri 31.12.1996	6.001	13.431,00
Pensione të realizuara prej 1997-2001	2.837	10.975,00
Pensione të realizuara pas 2001	45.977	11.525,00
Gjithsej grupi i tretë (deri 25 vjet burra dhe deri 20 vjet gra)	54.815	
Gjithsej	83.513	

Shuma më e ulët e pensionit përcaktohet pavarësisht nga lartësia e pensionit, e përcaktuar në bazë të kohëzgjatjes së stazhit pensional dhe pagave të realizuara. Kjo do të thotë se, të siguruarit i garantohet një shumë e pensionit që është më e lartë se pensioni i përcaktuar nga kohëzgjatja e stazhit pensional dhe pagat e realizuara. Instituti, shumë më të ulët e pensionit bazohet në parimin e drejtësisë sociale, ku lartësia e tij varet nga lartësia e kontributit të punës, i shprehur nëpërmjet kohëzgjatjes së stazhit pensional edhe pse ajo është më e ulët, përfituesit i paguhet deri në pensionin më të ulët.

4. Përfituesit e kompensimit në të holla me aftësi të kufizuara për punë

Në Fond, në fund të vitit 2022 kishte 30 përfitues të kompensimit monetar në bazë të aftësisë së ngelur për punë, prej të cilëve 18 përfitues në periudhën e pritjes për punësim në punën e tyre apo ndonjë punë tjetër përkatëse, 4 përfitues me orar të shkurtuar të punës dhe 8 përfitues për shkak të të ardhurave më të ulëta personale, në ndonjë punë tjetër përkatëse.

Pas hyrjes në fuqi të ndryshimeve të Ligjit të SPI-së ("Gazeta Zyrtare e RM-së" nr. 153/2007), të gjithë përfituesit e kompensimit në të holla, në bazë të aftësisë së ngelur për

punë, të cilët kanë mbushur mbi 50 vjet, u riemëruan në pension invalidor në bazë të aftësisë së zvogëluar për punë.

Me nenin 53 të LSPI-së ("Gazeta Zyrtare e RM-së" nr.153/07) është rregulluar se, të gjithë përfituesit e kompensimit monetar në bazë të aftësisë së zvogëluar për punë në kurriz të mjeteve të Fondit, të cilët e kanë shfrytëzuar këtë të drejtë deri në hyrjen në fuqi të këtij ligji, sipas detyrës zyrtare riemërohen në pension invalidor në bazë të paaftësisë profesionale për punë sipas dispozitave të këtij ligji.

Me sqarimin nr. 10-2290/1 më datë 26.02.2008, u theksua se riemërimi nuk ka të bëjë me fëmijët përfitues të kompensimit në të holla, përfituesit e kompensimit në të holla për punë me orar të shkurtuar të punës si dhe përfituesit e kompensimit në të holla për shkak të pagës më të ulët në një vend tjetër pune që janë ende duke punuar në mënyrë aktive. Kjo do të thotë se, Filialet duhet të vazhdojnë të paguajnë kompensimin për to, për të cilat do të vazhdojnë të kërkojnë mjete nga Qendra – Shërbimi profesional i Fondit.

Përfituesit (me ndonjë ndryshim të caktuar të punës apo orar të shkurtuar të punës) të cilët nuk ishin të moshës 50 vjeçe, edhe më tej mbetën të punojnë në ndonjë punë tjetër apo me orar të shkurtuar të punës dhe ende shfrytëzojnë kompensim në të holla.

Për këta përfitues, Filialet janë të obliguar që të kontrollojnë nëse personat rregullisht kanë qenë në kontrollin e detyrueshëm mjekësor dhe nëse vërtetohet se, nuk janë paraqitur në kontroll, atëherë duhet të miratohen aktvendime me të cilat u ndërpritet e drejta e punës me orar të shkurtuar të punës, përkatësisht kompensimi në të holla. Përfituesit të cilët nuk kanë pasur për obligim që të paraqiten në kontrollin e detyrueshëm mjekësor, duhet të dërgohen sipas detyrës zyrtare në komision në përputhje me nenin 128 të Ligjit të SPI-së.

Tabela nr.7: Numri i përfituesve të kompensimit në të holla prej vitit 2007 – 2022

Lloji të drejtës viti	Pritje për punësim	Orar i shkurtër pune	Pagë më e ulët	Të tjera	Gjithsej
2007	1768	67	113	0	1948
2008	202	15	8	0	225
2009	183	14	9	0	206
2010	158	13	6	0	177
2011	145	16	10	0	171
2012	94	13	9	0	116

2013	95	13	9	0	117
2014	81	6	23	0	110
2015	81	6	23	0	110
2016	72	5	9	0	86
2017	72	5	9	0	86
2018	72	5	9	0	86
2019	72	5	9	0	86
2020	50	4	8	0	62
2021	50	4	8	0	62
2022	18	4	8	0	30

5. Përfituesit e kompensimit në të holla për dëmtim trupor

Përfituesit e kompensimit në të holla për dëmtim trupor janë të siguruarit, te të cilët është shkaktuar humbje, dëmtim serioz, apo gjymti më e rëndësishme e aftësisë për punë në disa organe apo pjesë të trupit, gjë e cila e vështirëson aktivitetin normal të organizmit dhe kërkon përpjekje më të madhe në realizimin e nevojave jetësore, pa marrë parasysh nëse shkakton apo nuk shkakton invalidim.

Të drejtën e kompensimit në të holla për dëmtim trupor i siguruari e fiton pavarësisht nga ajo se a ka fituar dhe se a shfrytëzon ndonjë të drejtë tjetër nga sigurimi pensional dhe invalidor.

Numri i përfituesve të cilët pranojnë kompensim në të holla për dëmtim trupor në vitin 2022 arrinte 8.503 përfitues, prej të cilëve 1.822 përfitues të të drejtës së vetme dhe 6.681 përfitues me të drejtë pensioni. Numri i përfituesve të dëmtimit trupor në vitin 2022 në raport me vitin 2021 është zvogëluar për 182 përfitues apo për 2,1%.

6. Pjesëmarrja e të dalave për sigurim pensional dhe invalidor në prodhimin vendor bruto

Pjesëmarrja e të dalave për sigurim pensional dhe invalidor, prodhimi vendor bruto dhe krahasimi i tyre janë paraqitur në tabelën vijuese.

Tabela nr.8: Të dalat për SPI-në, BPV-në dhe pjesëmarrja e të dalave në BPV

Viti	Gjithsej të dala për SPI- në	BPV-ja	Pjesëmarrja e të dalave për SPI-në në BPV
	Në million denarë		
2007	32.770	333.845	9,8
2008	38.733	405.014	9,6
2009	41.393	396.496	10,4
2010	42.507	425.628	10,0
2011	44.306	455.387	9,7
2012	46.227	476.072	9,7
2013	50.854	474.196	10,7
2014	54.017	518.380	10,4
2015	56.789	552.286	10,3
2016	61.488	579.646	10,6
2017	65.149	630.859	10,3
2018	68.544	660.308	10,4
2019	73.122	697.431	10,5
2020	77.213	664.010	11,6
2021	80.147	723.239	11,1
2022	87.607	831.733	10,5

Pjesëmarrja e të dalave për sigurim pensional dhe invalidor në vitin 2022 në raport me BPV-në arrin 10,5%. Pjesëmarrja e të dalave për pensione në vitin 2022 arrin 8,1% në raport me BPV-në vitin e njejtë.

III. HARMONIZIMI I PENSIONEVE

Sipas nenit 37 të Ligjit të Sigurimit Pensional dhe Invalidor (“Gazeta Zyrtare e RMV-së” nr. 98/12, 166/12, 15/13, 170/13, 43/14, 44/14, 97/14, 113/14, 160/14, 188/14, 20/15, 61/15, 97/15, 129/15, 147/15, 154/15, 173/15, 217/15, 27/16, 120/16, 132/16, 35/18, 220/18 dhe 245/18 dhe „Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut” бpoj 180/19, 275/19, 31/20, 267/20, 67/22 dhe 79/23), si dhe shpallja për lëvizjen e shpenzimeve për jetë në RMV, pensionet e realizuara deri më 31.12.2021, nga 1 janari i vitit 2022 harmonizohen për 2,9%, dhe pensionet e realizuara deri më 31.08.2022 nga 1 shtatori i vitit 2022 harmonizohen për 6,8% apo gjithsej 9,70%.

Harmonizimi i pensioneve në periudhën prej vitit 2007 deri në vitin 2022 është paraqitur në pasqyrën vijuese:

Tabela nr.9: Harmonizimi i kryer i pensioneve prej vitit 2007-2022

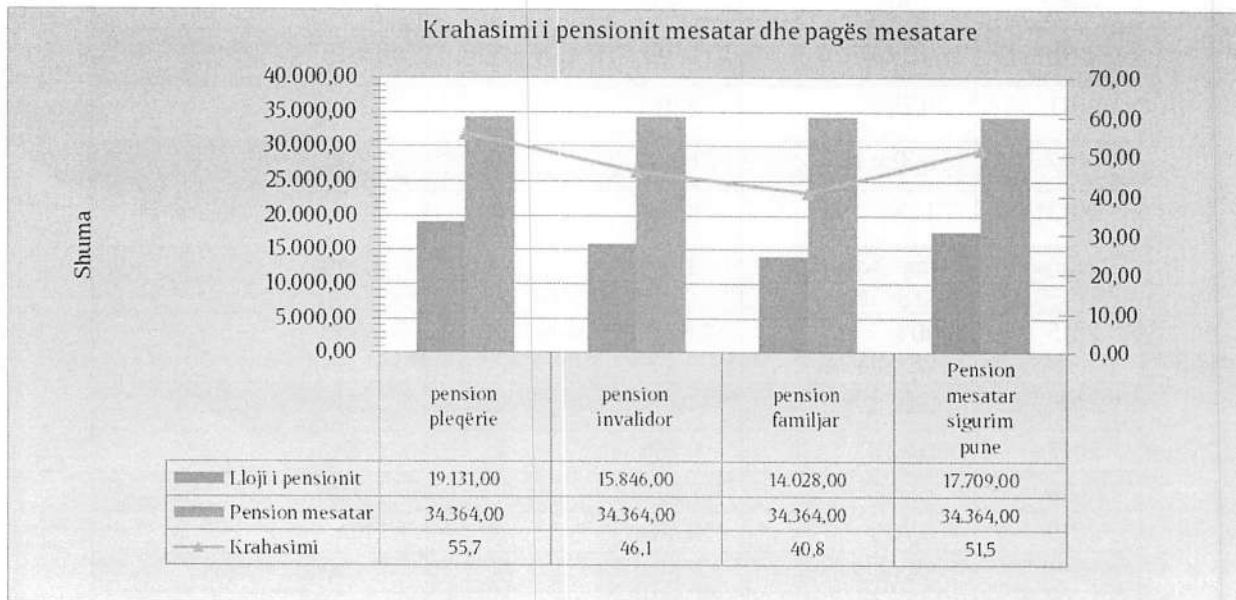
Viti	Harmonizimi i pensioneve më 1 janar	Harmonizimi i pensioneve më 1 korrik	Gjithsej harmonizimi
2007	0,64%	1,04%	1,69%
2008	13,00%	7,65%	21,66%
2009	3,50%	2,02%	5,59%
2010	0,30%	1,10%	1,40%
2011	0,75%	2,10%	2,87%
2012	0,31%	1,40%	1,71%
2013*	1,15%	0,75%	+5% shtesë. Gjithsej 7%
2014	5% nga shkurti (600 den.)	0,00%	5,00%
2015	0,00%	5% nga shtatori (621 den.)	5,00%
2016	0,00%	5% nga nëntori (654 den.)	5,00%
2017	0,82%	0,76%	1,59%
2018	1,69%	1,80%	3,52%
2019	0,70%	0,40%	1,10%
2020	5% (722 denarë)	0,60%	722 denarë + 0,60%
2021	1,20%	1,20%	2,40%
2022	2,90%	6,80% (nga 1 shtatori i vitit 2022)	9,70%

*Harmonizim i rregullt dhe plotësues

Me harmonizimet e realizuara të pensioneve, pensioni mesatar në dhjetor të vitit 2022 arrinte 17.727,00 denarë dhe ai në raport të vitit 2021 në shumë prej 15.876,00 denarë është më i lartë për 11,7%. Rritja është rezultat i harmonizimit të rregullt të pensioneve në vitin 2022 si dhe lartësisë së pensioneve të përfituesve të rinj të pensionit.

Tabela nr.10: Pensionet mesatare sipas llojit, në dhjetor të vitit 2021 dhe 2022 arrijnë si vijon:

Lloji i pensionit	2021	2022	Indeksi
	në denarë		
Pension pleqërie	17.140	19.131	111,6
Pension invalidor	14.296	15.846	110,8
Pension familjar	12.969	14.028	108,2
GJITHSEJ	15.856	17.709	111,7
Pension bujqësor	8.264	9.092	110,0
Pension ushtarak	23.108	25.115	108,7
GJITHSEJ	15.876	17.727	111,7

Pensioni mesatar i paguar së bashku me pensionet ushtarake dhe pensionet minimale të bujqëve në dhjetor të vitit 2022 arrin 17.727 denarë dhe në raport me pagën mesatare në dhjetor të vitit 2022 arrin 51,59%:

IV. PUNA FINANCIARE E FONDIT

Me Buxhetin e Fondit të Sigurimit Pensional dhe Invalidor të Republikës së Maqedonisë së Veriut për vitin 2022 si dhe me Ribalancin e Buxhetit për vitin 2022, të miratuar më 22 korrik të vitit 2022, si pjesë përbërëse e Buxhetit të Republikës, ishte planifikuar që puna financiare e Fondit të realizohet me të hyra dhe të dalatë të ribalancuara. Bazë për balancin ndërmjet të hyrave dhe të dalave ishin indikatorët makroekonomik të

marrë nga Ministria e Financave për rritjen e të hyrave nga kontributet për 6,6% (3,5% nga rritja e paraparë e pagave dhe 3,1% rritja e punësimeve), 18,8% shkalla e kontributit nga paga për sigurimin pensional dhe invalidor, si dhe sigurimin e mjeteve nga Buxheti i Republikës për obligimet e rregullta, për shpenzimet transitive dhe mbulimin e deficitit të Fondit. Rritja e pagave dhe punësimit si dhe shkalla e kontributit nga paga për SPI janë faktorë të rëndësishëm për llogaritjen dhe pagesën e kontributit për sigurim pensional dhe invalidor dhe ndikojnë ndjeshëm në shumën e të hyrave burimore të realizuara të Fondit.

Në pjesën e të dalave ishte projektuar pagesa e rregullt e pensioneve dhe harmonizimi ligjor i pensioneve nga janari dhe nga shtatori i vitit 2022 si dhe rritja e numrit të përfituesve të pensionit prej 1,60% në nivel vjetor.

Në gjendjen financiare të Fondit ndikon edhe shkalla e kontributit për sigurim pensional dhe invalidor, e cila në vitin 2022 arrinte 18,8% në mbështetje të Ligjit të Kontributeve nga Sigurimi i Detyrueshëm Social, si dhe aktivitetet e ndërmarra të Fondit për pagesën e kontributeve të mbetura për periudhën deri më 31.12.2008, për të cilin janë paguar mjete në shumë prej 58,16 milion denarësh.

Me mjetet e realizuara nga kontributet, si dhe me mjetet e dedikuara nga Buxheti i Republikës, nga të hyrat e akcizave dhe të hyrave tjera jostatimore, Fondi në vitin 2022 realizoi gjithsej të hyra në shumë prej 85.125,23 milion denarësh. Me këto mjete dhe me mjetet e bartura nga viti 2021 (6.285,42 milion denarë), Fondi realizoi gjithsej të hyra në shumë prej 91.410,65 milion denarësh.

Fondi edhe në vitin 2022 rregullisht kryente pagesën e pensioneve në javën e parë të muajit për muajin paraprak duke mos shfrytëzuar hua nga Buxheti i Republikës sikurse në vitet e mëparshme atëherë kur nuk kishte mjete të mjaftueshme për pagesë dhe të njëjtën e kthente pas akumulimit të mjeteve nga kontributet.

Gjithsej të hyrat e realizuara në Fond në vitin 2022 në raport me mjetet e planifikuara me Ribalancim të Buxhetit të Fondit arrijnë 96,93%, ndërsa në krahasim me vitin 2021 ato janë më të larta për 4,44%, ndërsa gjithsej të dalat janë në nivel të mjeteve të planifikuara me Ribalancimin e Buxhetit apo 99,76%, ndërsa në krahasim me vitin 2021 ato janë më të larta për 9,31%.

1. Të hyrat e Fondit

Gjithsej të hyrat e Fondit të realizuara në vitin 2022 janë në shumë prej 85.125,23 milion denarësh dhe janë nga burimet vijuese të financimit:

- **Të hyrat burimore** (kontribut nga paga, kontribut për stazhin e sigurimit me kohëzgjatje të shtuar, kontribut nga personat fizikë, të cilët në mënyrë të pavarur kryejnë veprimtari, të punësuar tek ata si dhe nga bujqit individualë dhe nga Agjencia e Punësimit) janë realizuar mjete në shumë prej 54.943,42 milion denarësh apo 64,54% nga gjithsej të hyrat,

- **Mjetet nga Buxheti i Republikës** janë realizuar në shumë prej 28.587,93 milion denarësh apo 33,58% nga gjithsej të hyrat.

- **Nga akcizat** janë realizuar mjete në shumë prej 1.444,91 milion denarësh apo 1,70% nga gjithsej të hyrat,

- **Nga dividenda** janë realizuar mjete në shumë prej 12,11 milion denarësh, të cilat në krahasim me gjithsej të hyrat arrijnë 0,01%.

- **Nga të hyrat e tjera** janë realizuar mjete në shumë prej 136,86 milion denarësh apo 0,16% nga gjithsej të hyrat.

Kontributi nga paga për vitin 2022 paguhet në shkallë prej 18,8% të bruto pagës dhe është burim kryesor dhe më i madh për financimin e Fondit. Të gjitha mjetet e paguara nga kontributi i pagës Fondi i shpërndan ndërmjet shtyllës së parë dhe të dytë pensionale, sipas Ligjit të ri të Sigurimit Pensional dhe Invalidor datë 8.8.2012, me të cilën u përcaktua në shkallë fikse për shtyllën e dytë prej 6% ndërsa për shtyllën e parë prej 12,8%, si dallim ndërmjet shkallës së kontributit të përgjithshëm dhe shkallës së kontributit për shtyllën e dytë.

Në vitin 2022 nga kontributet e pagës, janë realizuar mjete në shumë prej 52.994,93 milion denarësh dhe ato arrijnë 98,24% në raport me mjetet e planifikuara me Buxhetin dhe ribalancin e Buxhetit të Fondit, ndërsa në krahasim me vitin 2021 janë më të larta për 11,63% apo 5.522,41 milion denarë. Pjesëmarrja e kontributit të pagës në të hyrat totale arrin 62,26%. Në rritjen e kontributit nga paga në vitin 2022 ndikoi edhe rritja e shkallës së kontributit

prej 18,8% dhe pagesa e kontributeve të mbetura përfundimisht më 31.12.2008, në shumë prej 58,15 milion denarësh.

Kontributi i pagës sipas muajve në vitin 2022 dhe 2021 lëviz sipas dinamikës së mëposhtme:

Tabela nr.11: Kontributi nga paga sipas muajve

Muaji	Pagesa e kontributeve		Indeksi 2022/2021	Dallimi
	2022	2021		
Janar	3.244,75	3.238,20	100,20	6,55
Shkurt	4.100,82	3.824,88	107,21	275,94
Mars	4.901,12	3.951,74	124,02	949,38
Prill	4.722,57	4.203,65	112,34	518,92
Maj	3.899,91	3.605,85	108,16	294,06
Qershor	4.229,22	4.094,63	103,29	134,59
Korrik	4.320,60	4.336,31	99,64	-15,71
Gusht	4.583,27	3.528,17	129,91	1055,10
Shtator	4.639,15	3.841,28	120,77	797,87
Tetor	4.137,93	3.820,38	108,31	317,55
Nëntor	4.336,13	4.064,06	106,69	272,07
Dhjetor	5.879,46	4.963,37	118,46	916,09
Gjithsej	52.994,93	47.472,52	111,63	5.522,41

Në tabelë shihet se kontributi nga paga në vitin 2022 në raport me vitin 2021 është më i lartë për 11,63%, ndërsa sipas muajve realizim më të madh ka në mars, gusht, shtator dhe dhjetor të vitit 2022.

Të hyrat nga kontributi i të ardhurave (573,96 milion denarë) së bashku me të hyrat nga personat fizikë, që kryejnë veprimtari dhe të punësuarit tek ato (1.205,15 milion denarë), si dhe nga bujqit individualë (165,32 milion denarë) janë realizuar në gjithsej shumë prej 1.944,43 milion denarësh dhe pjesëmarrja e tyre në të hyrat e përgjithshme arrin 2,28%.

Të hyrat nga Agjencia e Punësimit u dedikohen personave të papunë, të cilët pranojnë kompensim në të holla. Në vitin 2022 sipas kësaj baze janë dedikuar mjete në shumë prej 4,06 milion denarësh dhe ato në krahasim me vitin 2021 (3,56 milion denarë) janë më të larta për 0,5 milion denarësh apo për 14,04%, ndërsa pjesëmarrja e tyre në të hyrat e përgjithshme të Fondit arrin vetëm 0,005%. Këto mjete reduktohen për shkak të zvogëlimit të numrit të personave për të cilët paguhet kontribut për shkak të ndryshimit të dispozitave

ligjore dhe paguhet kontribut vetëm për personat të cilët kanë më pak se 15 vjet përvojë pune.

Të hyrat nga akcizat janë realizuar në shumë prej 1.444,91 milion denarësh dhe ato në të hyrat e përgjithshme marrin pjesë me 1,70%. Këto të hyra llogariten sipas shkallës prej 9,18% nga akciza e derivateve të naftës. Në krahasim me vitin 2021 të hyrat nga akcizat janë më të ulëta për 1,18%, ndërsa në raport me të planifikuarat janë më të ulëta për 3,35%.

Mjetet transferuese nga Buxheti i Republikës janë realizuar në shumë prej 28.587,93 milion denarësh dhe ato janë realizuar në raport me mjetet e planifikuara me Rebalancin e Buxhetit të Fondit (94,52%), ndërsa në krahasim me të hyrat e realizuara në vitin 2021 (30.580,30 milion denarë) janë më të ulëta për 6,52%. Mjetet e dedikuara i referohen:

- 2.663,92 milion denarë për obligime ligjore (për përfituesit e pensioneve minimale të bujqëve, pensioneve ushtarake, luftëtarë para dhe pas datës 9.9.1943, përfitues në ngarkesë të Republikës, mësuesit, përfitues në SHNP (shtëpia ndëshkimore përmirësuese), si dhe për pagesën e dallimeve në bazë të harmonizimit prej 8% për periudhën e kaluar, në pajtim me aktgjykimin e Gjykatës Supreme të RMV-së).

- 10.559,00 milion denarë për shpenzimet transitive,

- 14.850,58 milion denarë për mbulimin e deficitit rrjedhës,

- 514,43 milion denarë transfer nga Ministria e Mbrojtjes, ndërsa i dedikohen pagesës së pensioneve të realizuara sipas Ligjit të Shërbimit në ARM.

Pjesëmarrja e të hyrave nga Buxheti i Republikës në të hyrat e përgjithshme të Fondit arrin 33,58%, ndërsa pjesëmarrja e deficitit rrjedhës në transferin e përgjithshëm arrin 51,95%. Mjetet nga Buxheti i Republikës janë të hyra të dyta për nga madhësia dhe janë shkallë e rëndësishme në financimin e sigurimit pensional dhe invalidor. Të hyrat nga Buxheti i Republikës rregullisht janë dedikuar pas llogaritjeve të dorëzuara paraprake mujore nga ana e Fondit.

Në bazë të pronësisë së aksioneve dhe pjesëve, në vitin 2022 janë realizuar të hyra në shumë prej 12,11 milion denarësh, edhe atë:

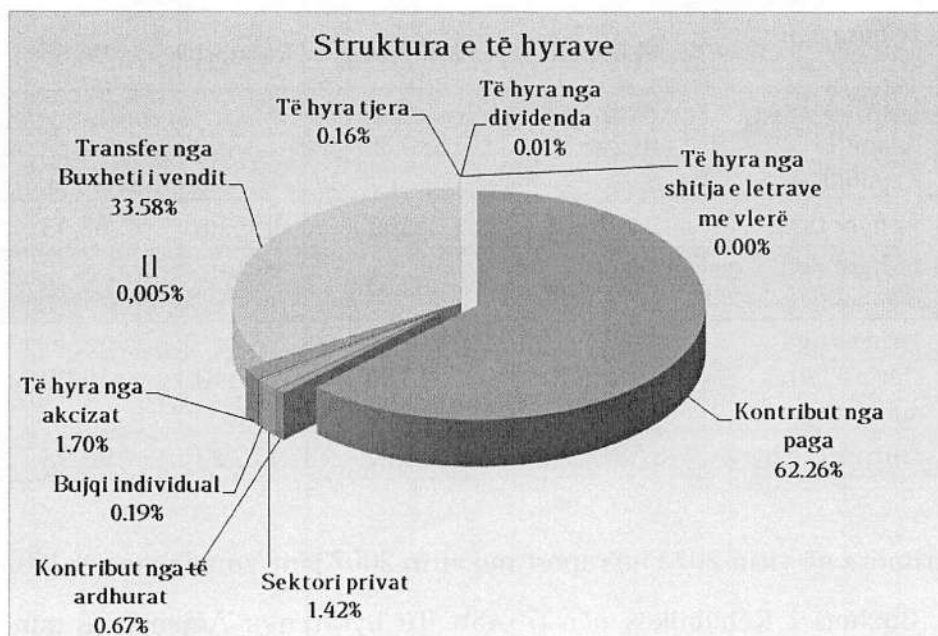
- Nga dividenda janë realizuar mjete në shumë prej 12,11 milion denarësh dhe ato arrijnë 121,10% nga të hyrat e planifikuara me Ribalancin e buxhetit.

- Nga shitja e aksioneve dhe pjesëve në vitin 2022 nuk janë realizuar të hyra.

- **Nga të hyrat e tjera** janë realizuar mjete në shumë prej 136,86 milion denarësh dhe ato janë më të ulëta për 31,57% nga mjetet e planifikuara me Rebalancin e Buxhetit për vitin 2022, ndërsa në raport me vitin 2021 janë më të ulëta për 9,94%. Të hyrat e tjera i referohen: 17,01 milion denarë nga të hyrat e qirasë, 18,26 milion denarë nga kompensimi dhe dëmi, 7,35 milion denarë nga pensionet e kthyer nga vendet e huaja, 70,88 milion denarë nga të hyrat e realizuara nga periudha e kaluar, 0,40 milion denarë nga valutat e kthyer të pensioneve nga jashtë, 0,33 milion denarë mjetet e kthyer nga Fondi solidar, 10,97 milion denarë nga interesi në bazë të pagesës së vonuar të kontributeve për SPI-në, dhe 0,59 milion denarë nga kontribute të tjera.

Në kuadër të të hyrave të tjera janë përfshirë edhe 11,07 milion denarë për kompensim nga shoqëritë pensionale private për transferimin e kontributeve në shtyllën e dytë të sistemit pensional nga Fondi.

Struktura e të hyrave paraqitet në vijim:

Sipas strukturës së të ardhurave, në të ardhurat e përgjithshme më e madhe është pjesëmarrja e kontributit të pagës prej 62,26% nga Buxheti i Republikës me pjesëmarrje prej

33,58% apo sipas dy bazave 95,84% përderisa nga të gjitha të ardhurat e tjera të mjeteve të realizuara marrin pjesë me 4,16% në të hyrat e përgjithshme.

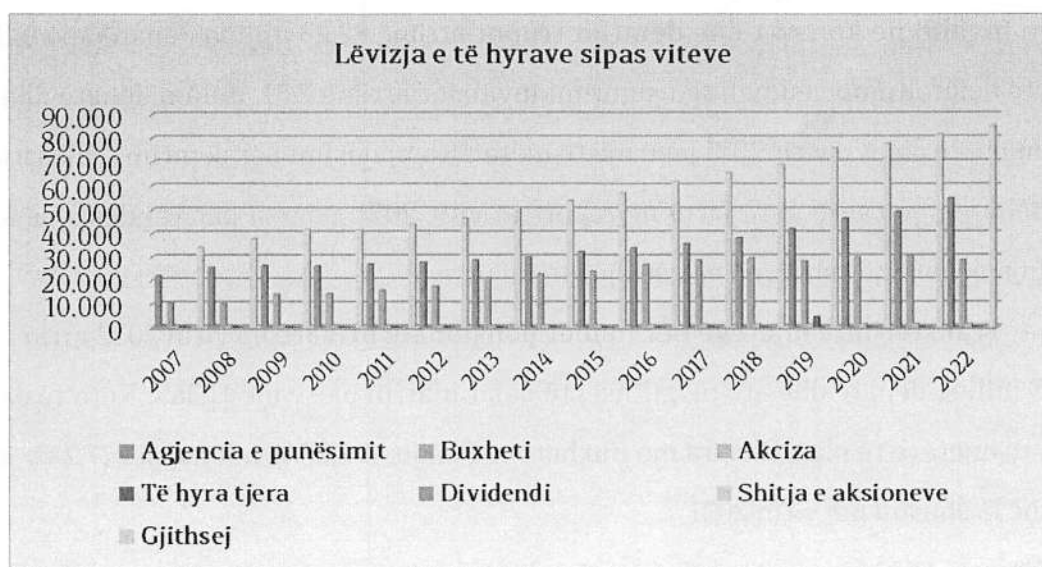
Tabela nr. 12: Të hyrat e realizuara dhe të planifikuara të Fondit në vitin 2022

Nr.rendor	Lloji i të hyrave	Ribalanci i Buxhetit për vitin 2022	Të realizuara I-XII 2021	Të realizuara I-XII 2022	Indeks 4:2	Indeks 4:3
0	1	2	3	4	5	6
1	Kontribut nga paga	53.944,70	47.472,52	52.994,93	98,24	111,63
2	Kontribut nga të hyrat	609,00	553,61	573,96	94,25	103,68
3	Sektori privat	1120,00	1086,97	1205,15	107,60	110,87
4	Bujq individualë	181,00	172,69	165,32	91,34	95,73
5	Të hyra nga Agjencia e Punësimit	2,00	3,56	4,06	203,00	114,04
	Gjithsej kontribute	55.856,70	49.289,35	54.943,42	98,36	111,47
6	Të hyra nga akcizat	1.495,00	1.462,14	1.444,91	96,65	98,82
7	Transfer nga Buxheti i Republikës	30.246,50	30.580,30	28.587,93	94,52	93,48
8	Të hyra tjera	200,00	151,97	136,86	68,43	90,06
9	Të hyra nga dividenda	10	11,67	12,11	121,10	103,77
10	Të hyra nga shitja e letrës me vlerë	10	12,84	0	0,00	0,00
	Gjithsej të hyra	87.818,20	81.508,27	85.125,23	96,93	104,44

Të hyrat burimore në vitin 2022 në raport me vitin 2007 janë zmadhuar për 150,70%, ndërsa mjetet nga Buxheti i Republikës për 175,45%. Të hyrat nga Agjencia e punësimit janë reduktuar në mënyrë drastike që nga viti 2009, për shkak të ndryshimit të dispozitave ligjore në raport të arritjes së të drejtës si dhe në raport të bazës dhe përqindjes së përlllogaritjeve për realizim. Tabela e mëposhtme tregon lëvizjen e të ardhurave sipas viteve.

Tabela nr. 13: Lëvizja e të hyrave sipas viteve në milion denarë

Viti	Të hyra burimore	Agjencia e Punësimit	Buxheti	Akcizat	Të hyrat e tjera	Dividenda	Shitja e aksioneve	Gjithsej
2007	21.914,23	864,98	10.378,52	681,04	151,89	5,88	56,71	34.053,25
2008	25.581,91	773,58	10.181,99	717,4	247,71	21,48	97,63	37.621,70
2009	26.279,53	256,49	14.020,85	744,49	194,11	19,41	74,64	41.589,52
2010	26.137,49	163,9	14.218,12	787,57	112,17	10	40,78	41.470,03
2011	26.890,36	122,19	15.704,97	813,77	122,23	7,22	276,35	43.937,09
2012	27.659,80	84,25	17.503,34	851,03	149,65	3,44	119,12	46.370,63
2013	28.655,98	50,76	21.060,83	870,16	142,69	2,25	287,56	51.070,23
2014	29.876,77	30,87	22.677,71	892,39	290,74	0,66	11,54	53.780,68
2015	32.214,98	21,22	23.860,89	1016,11	125,7	0,09	15,52	57.254,51
2016	33.819,77	14,22	26.599,48	1120,71	109,79	0,21	20,78	61.684,96
2017	35.606,13	7,77	28.457,04	1.154,21	91,79	3,04	0,00	65.319,98
2018	37.982,50	7,9	29.391,94	1346,96	102,76	3,55	16,86	68.852,47
2019	41.921,18	5,92	28.098,22	1.378,61	4.472,58	8,48	30,54	75.915,53
2020	46.337,34	4,52	29.852,40	1334,88	142,81	10,69	0	77.682,64
2021	49.285,79	3,56	30.580,30	1.462,14	151,97	11,67	12,84	81.508,27
2022	54.939,36	4,06	28.587,93	1444,91	136,86	12,11	0	85.125,23

2. Të dalat e Fondit

Me Buxhetin dhe Rebalancin e Fondit për vitin 2022 të dalat janë projektuar në përputhje me indikatorët makroekonomik dhe gjithashtu është projektuar pagesë e rregullt

e pensioneëve dhe harmonizimi i të njejtave prej 1 janarit dhe 1 shtatorit të vitit 2022, si dhe rritja e numrit të përfituesve të pensionit prej 1,60% në nivel vjetor.

Të dalat totale të Fondit në vitin 2022 arrijnë 87.607,37 milion denarë dhe ato janë realizuar në nivel të mjeteve të planifikuara me Buxhetin e Fondit, përkatësisht 99,76%, ndërsa janë më të larta për 9,31% në raport me të dalat e realizuara në vitin 2021.

Të dalat e Fondit janë si vijon:

- **Të dalat për pagesën e pensioneëve** arrijnë 67.569,30 milion denarë (67.292,57 milion denarë për pensionet e rregullta, 269,30 milion denarë për pensionet ushtarake dhe 7,43 milion denarë për pensionet bujqësore) apo 77,13% nga gjithsej të dalat.

- **Kontributi për sigurim shëndetësor** për përfituesit e pensionit arrin 8.607,55 milion denarë, përkatësisht 13% e shumës së pensionit të përlllogaritur dhe ai në gjithsej të dalat merr pjesë me 9,83%. Të dalat për pensionet e paguara së bashku me kontributin për sigurim shëndetësor arrijnë 76.176,85 milion denarë dhe ato në gjithsej të dalat marrin pjesë me 86,95%.

- **Të dalat për pagesën e kompensimeve nga sigurimi invalidor, vendosjen e fëmijëve invalid në konvikt dhe dëmtim trupor** arrijnë 89,23 milion denarë apo 0,10% nga gjithsej të dalat. Kompensimet nga sigurimi invalidor arrijnë 2,81 milion denarë dhe ato në krahasim me të dalat e vitit 2021 janë më të ulëta². Kompensimi për dëmtim fizik arrin 86,39 milion denarë dhe është më i lartë në raport të vitit 2021, ndërsa për vendosje në konvikt 0,03 milion denarë që është më pak se një vit më parë.

- **Transferimi i mjeteve për fondet pensionale private** në vitin 2022 arrin 10.825,13 milion denarë dhe ato në gjithsej të dalat marrin pjesë me 11,36%. Këto të dala janë në nivel të mjeteve të planifikuara me Buxhetin e Fondit (99,08%), ndërsa për 17,24% janë më të larta në krahasim me vitin 2021.

Numri i të siguruarve aktivë - anëtarë në fondet pensionale private në fund të vitit 2022 për të cilët Fondi kryen shpërndarjen e mjeteve në bazë të Ligjit të sigurimit të detyrueshëm pensional me financim kapital arrin 384.522 të siguar – anëtarë.

Të dalat për pagesë drejtuar fondeve pensionale private arrijnë 12,36% nga gjithsej të dalat e Fondit.

² Sipas të drejtës së arritur në bazë të Ligjit për të drejtat themelore nga sigurimi pensional dhe invalidor (Gazeta Zyrtare e RSFJ-së 35/72, 18/76 dhe 58/76)

Këto mjete kompensohen nëpërmjet transferit nga Buxheti i Republikës.

- **Pagat e të punësuarve në shërbimin profesional të Fondit në vitin 2022** arrijnë 258,34 milion denarë apo 0,29% në raport të gjithsej të dalave. Të dalat e zbatuara për pagat e të punësuarve në Shërbimin profesional janë në nivel të mjeteve të planifikuara. Numri i të punësuarve me gjendje në dhjetor të vitit 2022 arrin 539 të punësuar.

- **Të dala të tjera** në vitin 2022 janë zbatuar në shumë prej 210,60 milion denarësh apo 0,24% në raport të gjithsej të dalave. Këto shpenzime në raport të të planifikuarave janë zbatuar me 96,21% dhe në krahasim me të zbatuarat nga viti 2021 janë më të ulëta për 21,61%.

- **Shpenzimet kapitale** janë zbatuar në shumë prej 21,67 milion denarësh, të cilat në krahasim me mjetet e planifikuara për këtë qëllim në shumë prej 28,00 milion denarë përfaqësojnë realizim prej 77,39%. Në vitin 2022 këto mjete janë shpenzuar për blerjen e pajisjeve të softuerit, informatike dhe të zyrave.

- **Shpenzimet për rikonstruimin e objekteve afariste** janë zbatuar në shumë prej 15,46 milion denarësh, edhe atë për rikonstruimin e objekteve në Prilep, Gostivar, Qendrën në Shkup, në shumë prej 10,48 milion denarësh si dhe në Shtëpinë për jetesë të përfituesve të pensionit në Aerodrom në shumë prej 4,91 milion denarë si dhe 0,07 milion denarë për mbikëqyrje teknike të punëve ndërtimore.

- **Furnizimi i automjeteve** nuk është realizuar me propozim të Qeverisë, sepse mjetet për këtë qëllim nuk duhej të shpenzohen.

Struktura e të dalave në vijim:

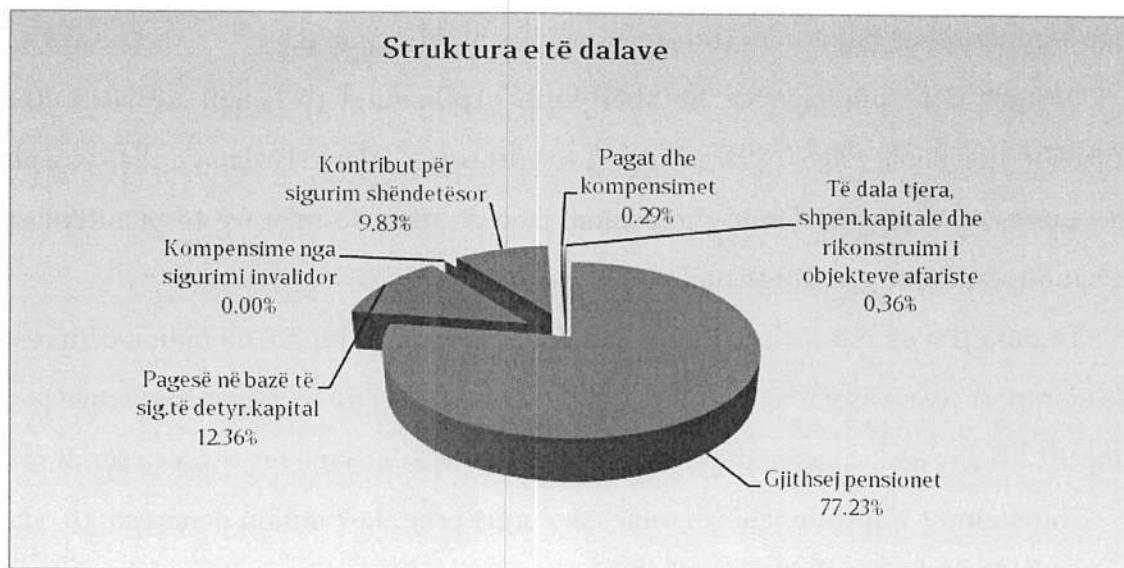

Tabela nr.14: Gjithsej të dalat e Fondit janë paraqitur në tabelën e mëposhtme:

Nr. rend.	Lloji i të dalave	Ribalanci i Buxhetit për vitin 2022	Realizuar I-XII 2021	Realizuar I-XII 2022	Indeks 4:2	Indeks 4:3
0	1	2	3	4	5	6
1	Gjithsej pensione	67.703,70	62.372,93	67.655,72	99,93	108,47
2	Pagesë në bazë të sigurimit të detyrueshëm me financim kapital	10.925,50	9.233,14	10.825,13	99,08	117,24
3	Kompensim për sigurim invalidor	8,00	3,06	2,81	35,13	91,83
4	Kontribut për sigurim shëndetësor	8.646,00	8.068,37	8.607,55	99,56	106,68
5	Paga dhe kompensime	259,00	261,76	258,34	99,75	98,69
6	Të dala tjera, shpenzime kapitale dhe rikonstruim të objekteve afariste	276,00	207,81	257,82	93,41	124,07
	Gjithsej të dala	87.818,20	80.147,07	87.607,37	99,76	109,31

Tabela nr. 15: Lëvizja e të dalave sipas viteve

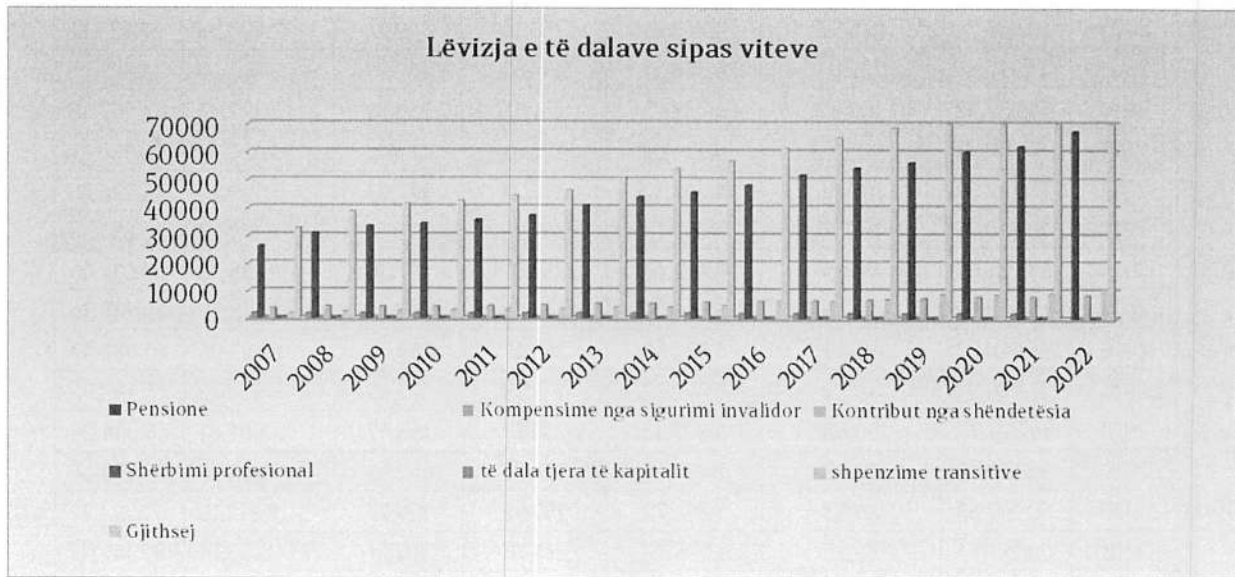
Viti	pensionet	Kompensime nga sigurimi invalidor	Kontributi nga shëndetësia	Shërbimi profesional	Të dala tjera kapitale	Shpenzimet transitive	Gjithsej
2007	26.305,27	247,79	3.714,03	240,33	385,13	1.877,00	32.769,55

2008	30.953,74	115,58	4.367,89	256,16	549,24	2.490,53	38.733,14
2009	33.537,64	107,53	4.290,57	264,64	260,39	2.932,20	41.392,97
2010	34.437,32	103,52	4.338,25	251,55	203,89	3.172,93	42.507,46
2011	35.751,31	101,65	4.524,32	273,81	172,07	3.482,61	44.305,77
2012	37.292,59	100,65	4.798,32	257,28	177,93	3.599,49	46.226,76
2013	40.812,95	100,57	5.359,18	247,34	193,43	4.141,29	50.854,76
2014	43.931,60	97,45	5.421,47	241,31	187,30	4.138,32	54.017,45
2015	45.569,34	94,71	5.954,22	248,63	202,47	4.719,99	56.789,36
2016	48.248,22	91,83	6.335,80	249,17	189,49	6.373,96	61.488,47
2017	51.820,97	90,22	6.571,29	241,88	171,45	6.253,13	65.148,94
2018	54.227,72	90,68	6.827,33	232,19	158,47	7.007,81	68.544,20
2019	56.318,10	91,33	7.437,42	228,82	185,19	8.861,58	73.122,44
2020	60.212,53	89,53	7.881,72	257,52	159,77	8.612,15	77.213,22
2021	62.289,61	86,38	8.068,37	261,76	207,81	9.233,14	80.147,07
2022	67.569,30	89,23	8.607,55	258,34	257,82	10.825,13	87.607,37

Në periudhën prej vitit 2007 deri në vitin 2022, gjithashtu janë rritur edhe të dalat si rezultat i rritjes së numrit të përfituesve të pensionit dhe harmonizimit të zbatuar të pensioneve.

Të dalat për pagesën e pensioneve në vitin 2022 arrijnë 67.569,30 milion denarë dhe në krahasim me vitin 2007 janë rritur për 156,87%, të dalat për pagat e të punësuarve janë rritur për 7,49%, ndërsa edhe të dalat tjera shënojnë ritje, përderisa të dalat e përgjithshme në krahasim me vitin 2007 janë rritur për 167,34%. Nga viti 2006 në pajtim me Ligjin e Sigurimit të Detyrueshëm Pensional me Financim Kapital, në Fond filluan të realizohen të dala në bazë të transferimit të mjeteve në fondet pensionale private për kontributin e sigurimit pensional dhe invalidor, për anëtarët të cilët janë përfshirë në fondet pensionale private. Këto të dala janë rritur prej 1.877,00 milion denarë në vitin 2007, në 10.825,13 milion denarë në vitin 2022 apo për 476,73%, për shkak numrit të rritur të anëtarëve dhe pagesës së obligimeve të mbetura nga viti i kaluar.

Në grafikun në vijim tregohet lëvizja e të dalave sipas viteve:

3. Rezultate financiare

Në vitin 2022, Fondi realizoi gjithsej të hyra në shumë prej 85.125,23 milionë denarë, ndërsa të dalat e përgjithshme arrijnë 87.607,37 milion denarë, apo saldoja e mjeteve në shumë minus **2.482,14 milion denarë**. Me mjetet e bartura monetare nga viti 2021 prej 6.285,42 milion denarë, saldoja e mjeteve monetare më datë 31.12.2022 arrin **3.803,28 milion denarë**.

Gjithsej të hyrat në krahasim me vitin 2021, prej 81.508,27 milion denarë janë më të larta për 4,43%, ndërsa të dalat prej 80.147,07 milion denarë për 9,31% dhe në krahasim me mjetet e planifikuara, të hyrat janë reduktuar për 3,07%, ndërsa të dalat lëvizin rreth nivelit të mjeteve të planifikuara me Buxhetin e Fondit për vitin 2022.

Me të hyrat e realizuara nga kontributet dhe mjetet nga Buxheti i Republikës si dhe nga të dalat tjera, Fondi në vitin 2022 rregullisht e realizonte pagesën e pensioneve në periudhën e caktuar, në javën e parë të muajit për muajin paraprak.

Rezultati financiar i Fondit për vitin 2022 pasqyron një gjendje të mirë funksionimi që rezulton me një rezultat pozitiv financiar nga puna dhe me synime dhe projeksione të mirëpërcaktuara për kryerje të rregullt dhe në kohë të të gjitha obligimeve si në aspektin e të hyrave për grumbullimin e mjeteve, ashtu edhe në aspektin e kryerjes së rregullt të

obligimeve në pjesën e ushtrimit të veprimtarisë në të gjitha drejtimet nga realizimi i të drejtave nga sigurimi pensional dhe invalidor, si dhe në pjesën e të gjitha obligimeve shtesë që rrjedhin nga kryerja e veprimtarisë së Shërbimit profesional të Fondit, të cilat në tërësi i kreu në vitin aktual.

4. Aksione dhe pjesë

Fondi i Sigurimit Pensional dhe Invalidor i Maqedonisë së Veriut posedon aksione dhe pjesë në ndërmarrjet të cilat ishin në pronësi shoqërore dhe u transformuan sipas Ligjit për transformimin e ndërmarrjeve me kapital shoqëror (në tekstin e më tutjeshëm – LTNKSH).

Në bazë të nenit 193, paragrafi (2) të Ligji të Sigurimit Pensional dhe Invalidor përcakton se kapitali total i fituar nga Fondi në bazë të transformimit të ndërmarrjeve me kapital shoqëror nënkupton kapitalin në aksione dhe pjesë në shoqëritë aktive, aksionet dhe pjesët e shitura, si dhe aksionet dhe pjesët në shoqëritë në të cilat është hapur procedurë falimentimi, ose procedurë likuidimi dhe e njejta ende nuk ka përfunduar. Në kapitalin e përgjithshëm nuk përfshihen aksionet dhe pjesët e shoqërive të likuiduara.

Përfundimisht më 31.12.2022 Fondi posedon aksione në 12 shoqëri aktive aksionare, me gjithsej vlerë nominale të aksioneve prej 18.546.854 EURO apo 13,03% nga kapitali i përgjithshëm i fituar në bazë të LTNKSH-së. Fondi zotëron edhe pjesë në 22 shoqëri aktive me përgjegjësi të kufizuar me gjithsej vlerë nominale të pjesëve prej 444.702 EURO apo 0,31% nga gjithsej kapitali i fituar në bazë të LTNKSH-së. Në 81 shoqëri në të cilat është hapur dhe është në rrjedhë procedura e falimentimit apo e likuidimit, Fondi zotëron aksione dhe pjesë në gjithsej vlerë nominale prej 46.077.067 EURO apo 32,37% nga gjithsej kapitali i fituar në bazë të LTNKSH-së. Në periudhën e kaluar përfundimisht më 31.12.2022 Fondi ka shitur aksione dhe pjesë të lëshuara prej 523 shoqëri. Gjithsej vlera nominale e aksioneve dhe pjesëve të shitura arrin 77.275.409 EURO apo 54,29% nga gjithsej kapitali i fituar në bazë të LTNKSH-së.

Gjatë vitit 2022 Fondi nuk ka zbatuar ankand për shitjen e aksioneve dhe pjesëve.

5. Pagesa e kontributeve të mbetura

Gjatë vitit 2022, gjithsej kontributet e mbetura për sigurim pensional dhe invalidor janë 54.961.608.351,00 denarë, nga të cilat 52.324.445.948,00 denarë janë kontribute nga pagesa e integruar e pagave të realizuara në vitin 2022, 2.578.998.539,00 denarë janë kontribute në bazë të pagesës së integruar për periudhën 1.1.2009 deri më 31.12.2022, ndërsa 58.163.864,00 denarë janë kontribute të shkaktuara deri më 31.12.2008 për të cilat Fondi është i autorizuar të zhvillojë procedurë të pagesës.

Arsyet për vëllimin e vogël të pagesës së kontributeve të papaguara dhe të mbetura deri më 31.12.2008, për të cilën procedura për pagesë është në kompetencë të Fondit, është në faktin se Fondi, përpos procedurës për pagesë të detyrueshme bllokim i xhirollogarisë të obliguesit, nuk ka mekanizma të tjerë për të paguar kërkesat e saja, të cilën e zotëron Drejtoria e të Hyrave Publike konfiskim të pasurisë. Gjithashtu, arsyeja për vëllimin e vogël të pagesës është fakti që shumë obligues likuidohen dhe fshihen si subjekte juridike nga Regjistri Qendror, të tjerët shkojnë në falimentim, ndërsa nuk kanë pronë nga e cila mund të paguhet kërkesat, apo nuk kanë xhirollogari ose janë subjekt joaktiv të cilët i kanë çlajmëruar të punësuarit.

Për këta arsye, supozohet që edhe gjatë viteve të ardhëshme do të reduktohet numri i pagesës së kontributeve të cilët janë shkaktuar deri më 31.12.2008, për të cilat procedura për pagesë është në kompetencë të Fondit.

V. REALIZIMI I TË DREJTAVE DHE ZBATIMI I SIGURIMIT PENSIONAL DHE INVALIDOR

1. Raporti për realizimin e të drejtës nga SPI-ja në shkallë të parë

Gjatë vitit 2022 në filialet e Shërbimit profesional të Fondit, u dorëzuan gjithsej 31.853 kërkesa për realizimin e të drejtës nga sigurimi pensional dhe invalidor dhe të bartura 1.771 kërkesa nga viti 2021, gjithsej për zgjidhje kishte 33.624 kërkesa.

Nga gjithsej numri i kërkesave për realizimin e të drejtës së pensionit, të zgjidhura janë 31.749 kërkesa apo 94,42%. Më 31 dhjetor të vitit 2022 mbetën për zgjidhje edhe 1.875 apo 5,58% nga gjithsej numri për zgjidhje.

Tabela nr.16. Pasqyrë e kërkesave të dorëzuara dhe të zgjidhura sipas llojit

Përshkrimi		Kërkesa të pazgjidhura në fillim të vitit	Kërkesa të pranuar gjatë vitit	Gjithsej për zgjidhje	Kërkesa të zgjidhura			
					Gjithsej të zgjidhura	Pjesëmarrje të kërkesave të zgjidhura në raport me gjithsej kërkesat për zgjidhje	Pozitive	Negative
Pensione invalidore	Kërkesa të para	64	2.858	2.922	2.850	97,54%	2.085	765
	Të mbetura	45	765	810	762	94,07%	644	118
Kompensim për dëmtim trupor		5	283	288	282	97,92%	169	113
Kërkesa të mbetura		158	111	269	135	50,19%	105	30
Pension pleqërie	Kërkesa të para	1.110	18.293	19.403	18.202	93,81%	17.572	630
	Të mbetura	35	1.552	1.587	1.552	97,79%	1.443	109
Pension familjar	Kërkesa të para	339	6.640	6.979	6.629	94,98%	6.406	223
	Të mbetura	15	1.351	1.366	1.337	97,88%	1.167	170
Gjithsej		1.771	31.853	33.624	31.749	94,42%	29.591	2.158

Nga numri i përgjithshëm i kërkesave të sapo pranuar në vitin 2022 për zgjidhje për realizimin e të drejtës nga sigurimi pensional dhe invalidor, 27.791 kërkesa janë kërkesa të para për realizimin e të drejtës së pensionit, prej të cilëve:

- 18.293 kërkesa të para për realizimin e të drejtës së pensionit të pleqërisë,
- 2.858 kërkesa të para për të drejtën e pensionit invalidor dhe
- 6.640 kërkesa të para për të drejtën e pensionit familjar.

Përveç kërkesave të nënvizuara janë dorëzuar edhe kërkesa të tjera nga sigurimi invalidor, kërkesa dhe rikërkesa të tjera, përkatësisht gjithsej 4.062 kërkesa të tjera.

Numri i përgjithshëm i kërkesave të zgjidhura në vitin 2022 arrin 31.749 nga të cilat, në mënyrë pozitive janë zgjidhur 29.591 apo 93,2%, ndërsa 2.158 kërkesa apo 6,8% janë zgjidhur negativ.

Sa i përket kohëzgjatjes së procedurës së zgjidhjes së kërkesave, 25.501 kërkesa apo 80,32% janë zgjidhur në afat më të shkurtër kohor prej 30 ditësh, në afat prej 30 deri më 45 ditë janë zgjidhur 2.417 kërkesa apo 7,61%, në afat prej 45 deri më 60 ditë janë zgjidhur 3.515 kërkesa apo 11,07%, ndërsa për 1,00% të kërkesave, përkatësisht për 316 kërkesa, procedura për zgjidhje ka zgjatur prej 2-6 muaj.

Në fund të vitit 2022 kanë mbetur gjithsej 1.875 kërkesa të pazgjidhura apo 5,58% nga gjithsej numri i kërkesave për zgjidhje, përkatësisht 120 kërkesa të pazgjidhura për realizimin e pensionit invalidor, 1236 kërkesa për pension të pleqërisë, 379 kërkesa për pension familjar dhe 140 kërkesa nga sigurimi invalidor dhe kërkesa tjera.

2. Rregullimi ligjor, monitorimi dhe zbatimi i dispozitave juridike dhe të vepruarit sipas parashtresave

Në kuadër të monitorimit dhe zbatimit të dispozitave ligjore, si dhe të vepruarit sipas parashtresave, personat kompetentë në Shërbimin profesional të Fondit gjatë vitit 2022 kanë zbatuar dhe kryer këto aktivitete:

- Janë sjellur 50 aktvendime për kundërshtimet e paraqitura.
- Përgjigje ndaj 250 parashtresave të dorëzuara nga Kabineti i Kryetarit, Qeveria, Ministria e Punës dhe e Politikës Sociale dhe ministritë e tjera, Avokati i Popullit, Inspektorati Administrativ Shtetëror, Shoqëritë Private Pensionale dhe palë të tjera dhe institucione.
- Janë dhënë mendime me sqarime për veprime të mëtutjeshme në 35 raste të parashtruara me pëlqim paraprak nga Filialet dhe Qendra e Fondit dhe nga Komisioni për Vlerësimin e Aftësisë për Punë.
- Janë parashtruar kërkesa në Ministrinë e Punës dhe Politikës Sociale për ndryshimet dhe plotësimet e Ligjit për sigurim pensional dhe invalidor në pjesën

- për plotfuqishmërinë e aktvendimeve dhe është përgatitur iniciativë për ndryshimin e dispozitave të tjera të Ligjit.
- Janë parashtruar mendime në Ministrinë e Punës dhe Politikës Sociale dhe në Qeverinë sipas propozimeve për ndryshimin e Ligjit për shërbim në armatën e RMV-së, Ligjit për punë të brendshme, Ligjit për punë praktike, Ligjit për mbrojtje sociale, Ligjit për zbatimin e sanksioneve dhe Ligjit për policinë financiare.
 - Në bashkëpunim me Ministrinë e Punës dhe Politikës Sociale janë përgatitur: Projekt Rregullore për organizimin, përbërjen dhe mënyrën e punës së Komisionit për Vlerësimin e Aftësisë për Punë, Udhëzim / Dekret për veprim sipas ndryshimeve dhe plotësimeve të Ligjit për shërbim në armatën e RMV-së, udhëzim / Dekret për veprim sipas ndryshimeve dhe plotësimeve të Ligjit të Punëve të Brendshme dhe udhëzim / Dekret për veprim sipas Ligjit për Zbatimin e Sanksioneve.
 - Janë parashtruar kërkesa afariste në Sektorin e IT-së me qëllim të zbatimit të llojeve të aktvendimeve për veprim sipas ndryshimeve të Ligjit.
 - Pas ndryshimeve të rregullave ligjore janë realizuar trajnime interaktive për të punësuarit në filialet dhe ekspoziturat, ndërsa pas trajnimeve të mbajtura në filialet dhe ekspoziturat është dorëzuar material me pyetje të mundshme në fushën e punës së tyre dhe përgjigje për to.
 - Janë përgatitur katër raporte për Sekretarin e Përgjithshëm të Qeverisë për veprim sipas parashtresave nga Avokati i Popullit.
 - Në përputhje me rekomandimet e dhëna në Raportin e Entit Shtetëror për Revizion janë përgatitur procedura të reja edhe atë: për realizimin e të drejtës së pensionit invalidor dhe dëmtimit trupor, të drejtës së pensionit të pleqërisë dhe të drejtës së pensionit familjar.
 - Është përgjigjur ndaj kërkesave të Shoqërive Private Pensionale për të siguruarit e ndjerë, anëtarë të shtyllës së dytë të cilët kanë realizuar të drejtën e pensionit invalidor dhe familjar.

- Është përgjigjur ndaj pyetjeve të shumta të parashtruara nga personat e siguruar apo nga pensionistët lidhur me të drejtat e sigurimit pensional dhe invalidor.

3. Realizimi i të drejtave të SPI-së sipas marrëveshjeve të BE-së dhe marrëveshjeve ndërkombëtare

Në vitin 2022 Fondi i SPIMV-së vazhdoi të kryejë punët rrjedhëse si bartës i sigurimit dhe organ për lidhje, kompetent për realizimin e të drejtave të sigurimit pensional dhe invalidor sipas dispozitave të Bashkësisë Europiane dhe marrëveshjeve ndërkombëtare për sigurim social.

Në kuadër të zbatimit të drejtëpërdrejtë të marrëveshjeve për sigurim social Shërbimi profesional i Fondit në periudhën prej 1.1.2022 deri më 31.12.2022 ka realizuar punët në vijim:

Bisedime në nivel të organit për lidhje

- prej 8 deri 10 qershor të vitit 2022 në Dubrovnik, R.Kroacisë u mbajt takimi i rregullt në nivel të drejtorëve të fondeve/enteve pensionale të Ish Republikave Jugosllave. Në këtë takim u diskutua për realizimin e konkluzioneve nga takimi i mëparshëm, janë prezantuar të dhënat më të reja statistikore, janë shkëmbyer informacione për ndryshimet e dispozitave ligjore në periudhën pas takimit të fundit dhe janë shkëmbyer të dhëna dhe mendime për disponueshmërinë e shërbimeve elektronike. Është diskutuar edhe për zbatimin e dispozitave të BE-së dhe koordinimin e sigurimit social.

- prej 26 deri më 27 tetor të vitit 2022, në Shkup u mbajtën Ditët këshillëdhënëse ndërkombëtare ndërmjet përfaqësuesve të Fondit të SPIMV-së dhe bartësit gjerman për sigurim social, ku qytetarët morrën këshilla dhe përgjigje për të drejtat e tyre nga sigurimi pensional dhe invalidor që dalin me zbatimin e Marrëveshjes për sigurim social të lidhur ndërmjet të dy shteteve.

Në periudhën nga janari deri në dhjetor të vitit 2022 nga të siguruarit apo nëpërmjet bartësit të huaj të sigurimit janë pranuar 2078 kërkesa për pension familjar, të pleqërisë dhe

invalidor, transfer, kërkesë për përsëritje të procedurës, vendime të refuzuara për pension familjar dhe vendime të refuzuara me shumë të ulët të pensionit apo vendosja e të drejtës së shumës më të ulët. Përvaç kërkesave të sapo pranuar në vitin 2022, prej vitit 2020 dhe 2021 kanë mbetur të pazgjidhura 941 kërkesa. Me këtë, numri i përgjithshëm i kërkesave për realizimin e të drejtës së pensionit në vitin 2022 arrinte 3019. Nga këto 3019 kërkesa janë kontrolluar dhe zgjidhur 2716 kërkesa për realizimin e të drejtave nga sigurimi pensional dhe invalidor me zbatimin e marrëveshjeve ndërkombëtare për sigurim social, ndërsa të pazgjidhura mbatën 303 kërkesa.

Deri te bartësi i huaj i sigurimit, te formularët dygjuhësorë janë përpunuar dhe dorëzuar 1350 kërkesa për pensione.

Në periudhën prej janarit deri në dhjetor të vitit 2022 është inicuar procedurë sipas 792 kërkesave për përcaktimin e stazhit të sigurimit të arritur jashtë vendit, për personat e siguruar të cilët nuk realizojnë të drejtën e pensionit dhe në mënyrë reciproke për nevojat e bartësve të huaj për stazhin pensional të arritur në Maqedoninë e Veriut.

-Pas dorëzimit të kërkesave për realizimin e të drejtës, është udhëhequr korrespondencë me palët, me njësitë rajonale dhe me mbajtësit e huaj, me qëllim që kërkesat të kompletohen dhe me këtë të realizohen më shpejt të drejtat e pensionit apo 4530 korresponenca.

-Në Komisionin invalidor të shkallës së parë për vlerësimin e aftësisë për punë janë dhënë 132 lëndë,

4. Komisioni për vlerësimin e aftësisë për punë

Për realizimin e të drejtës nga sigurimi pensional dhe invalidor në bazë të invaliditetit, përkatësisht paaftësisë për punë, rëndësi të madhe ka vlerësimi i aftësisë për punë të të siguruarit, sepse, nëse ekziston invaliditet apo dëmtim trupor, i siguruari realizon edhe të drejtat materiale afatgjate nga sigurimi pensional dhe invalidor.

Ndryshimet e përhershme në gjendjen shëndetësore nga lëndimi në punë, jashtë pune apo sëmundja profesionale, të cilat nuk mund të mënjahohen me shërim apo me masa

të rehabilitimit mjekësor dhe ka pasuar ulje apo humbje të aftësisë së punës për të kryer detyrat në vendin e punës ku punonjësi ka qenë i sistemuar, konsiderohen për invaliditet.

Me hyrjen e ligjit të ri në fuqi për sigurim pensional dhe invalidor prej 1.8.2012, përveç përcaktimit të invaliditetit sipas kategorive dhe të shprehur në përqindje, përcaktohet edhe invaliditet nëse aftësia e punës e të siguruarit është zvogëluar për 50% dhe ai mund të punojë me orar të shkurtër të punës, ose të sistemohet në detyra përkatëse të punës në përputhje me rregulloret të cilat zbatohen nga marrëdhëniet e punës dhe marrëveshjes kolektive.

Komisioni për vlerësimin e aftësisë për punë pranë Fondit (komisioni për VAP në tekstin e mëtutjeshëm), e përcakton invaliditetin si bazë për realizimin e të drejtës nga sigurimi pensional dhe invalidor, pas një kontrollit të kryer në dokumentacionin mjekësor dhe të punës dhe një kontroll të kryer të të siguruarit.

Punët për të cilat vlerësohet aftësia e punës e të siguruarit, i përfshijnë punët e aftësisë së tij trupore dhe psikike, ndërsa konsiderohen se u përgjigjen punëve të tij të deritanishme, përderisa vlerësimi i aftësisë së punës së bujkut individual përfshin punën në bazë të sigurimit të detyrueshëm, në mbështetje të këtij ligji.

Në vitin 2022, Komisioni për vlerësimin e aftësisë për punë punonte me 3 mjekë specialistë në marrëdhënie të rregullt të punës, 4 mjekë specialist të angazhuar me Kontratë për kryerjen e punës së pavarur dhe 1 mjek specialist – udhëheqës, me çka rregullisht dhe në kohë janë kryer obligimet dhe është sjellë konstatim, vlerësim dhe mendim edhe në lëndët tek të cilat zbatohet Marrëveshja bilaterale për sigurim social.

Në vitin 2022, në arkivin e Komisionit të shkallës së parë për vlerësimin e aftësisë së punës janë pranuar dhe verifikuar 3.576 lëndë, përkatësisht për 12,5% më pak se viti 2021 kur janë pranuar 4.087 lëndë.

Pasqyrë e lëndëve të përpunuara në vitin 2022:

- Lëndë të regjistruara	3.576
- Lëndë të zgjidhura me konstatim të sjellë	3.535
- Procedurë e ndërprerë për shkak të vdekjes	10

- Procedurë e ndërprerë dhe të kthyer në NJR-në

Në procedurë për realizimin e të drejtës

31

Gjatë vitit 2022 janë zgjidhur edhe 305 lëndë për realizimin e të drejtës së ndihmës minimale të garantuar në mbështetje të Ligjit për Mbrojtje Sociale.

Tabela nr.17: Struktura e kërkesave të zgjidhura për vlerësimin e aftësisë për punë sipas llojeve në vitin 2022 dhe 2021 janë dhënë në tabelën vijuese:

Nr. rëndor	Lloji i rasteve	Viti 2022		Viti 2021		Indeks 2022/2021
		numri	Struktura	numri	Struktura	
1	Pa aftësi e përgjithshme për punë	855	29,4	1102	32,1	77,6
2	Orar i shkurtuar i punës	581	20,0	623	18,2	93,3
3	Ndryshimi i punës	105	3,6	87	2,5	120,7
4	Zvogëlim edhe më tej i aftësisë për punë	67	2,3	122	3,6	54,9
5	Mjekimi nuk ka përfunduar	0	0,0	0	0,0	0,0
6	Nuk ekziston invaliditet	1034	35,6	1135	33,1	91,1
7	Raste të tjera	0	0,0	0	0,0	0,0
8	Kontrolle të serishme	113	3,9	142	4,1	79,6
9	Pension familjar	112	3,9	179	5,2	62,6
10	Konstatime për bartësit e huaj	39	1,3	41	1,2	95,1
	GJITHSEJ I	2906	100	3431	100	84,70
1	Mbrojtje mjekësore	0	0	0	0	0
2	Dëmtim trupor	629	100	553	100	113,7
3	Kontroll mjekësor	0	0	0	0	0
	GJITHSEJ II	629	100	553	100	113,7
	GJITHSEJ (I+II)	3.535	100	3.984	100	88,7

Në vitin 2022 ka reduktim të konstatimeve të sjella për vlerësimin e aftësisë për punë në krahasim me vitin e kaluar.

Tabela nr. 18. Numri i konstatimeve të sjella për vlerësimin e aftësisë për punë sipas viteve:

Viti	Vlerësimi i aftësisë për punë	Dëmtimi trupor	Kërkesa të tjera	Gjithsej
2013	4.678	415	833	5.926

2014	3.776	373	911	5.060
2015	3.605	340	878	4.823
2016	3.601	324	660	4.585
2017	3.368	275	488	4.131
2018	3.410	328	379	4.117
2019	2.973	455	33	3.461
2020	1.917	393	49	2.359
2021	3.390	553	41	3.984
2022	2.867	629	39	3.535

Revizion për të gjitha konstatimet e Komisionit për vlerësimin e aftësisë për punë me të cilat është përcaktuar invaliditet, përkatësisht paaftësi për punë si dhe revizion sipas zgjedhjes së rastësishme në bazë të zgjedhjes së rastësishme tek konstatimet negative, kryen Komisioni për revizion të konstatimit, vlerësimit dhe mendimit për përcaktimin e invaliditetit, përkatësisht paaftësisë për punë i themeluar nga ministri i Punës dhe i Politikës Sociale.

Në vitin 2022, Komisioni për vlerësimin e aftësisë për punë i ka dorëzuar Komisionit për revizion, të Ministrisë së Punës dhe Politikës Sociale gjithsej 1.196 konstatime prej të cilave 974 ishin konstatime pozitive dhe 222 ishin konstatime negative.

Prej 974 konstatimeve të dorëzuara pozitive, Komisioni për revizion përcaktoi 909 konstatime, përkatësisht 93,33%, ndërsa nuk ka konfirmuar 65 konstatime apo 6,67%.

Gjithashtu, prej 222 konstatimeve të dorëzuara negative, Komisioni për revizion pranë Ministrisë së Punës dhe Politikës Sociale, konfirmoi 196 konstatime, apo 88,29%, ndërsa nuk ka konfirmuar 26 konstatime apo 11,71%.

5. Evidentimi i amë

Gjatë realizimit të të drejtave nga sigurimi pensional dhe invalidor, të dhënat e sigurimit si dhe të dhënat për stazhin e sigurimit, pagat dhe kompensimet janë të dhëna kryesore për përlogaritjen e pensionit.

Për periudhën deri në vitin 2005 këto të dhëna Fondi i merr nga obliguesit në formë letre në mbështetje të udhëheqjes së evidencave në fushën e punës, ndërsa pas vitit 2006 nga obliguesit i merr në formatin elektronik të përcaktuar.

Seksioni për evidentimin amzë në drejtim të grumbullimit të të dhënave për periudhën deri në vitin 2005 si dhe në lidhje me gjenerimin e të dhënave pas vitit 2006, ndërmerr vazhdimisht aktivitete.

Gjatë vitit 2022, Seksioni për evidentimin amzë në Qendrën e Shërbimit profesional ka kryer mbikëqyrjen dhe kontrollin e disa Filialeve/Ekspoziturave në lidhje me kryerjen e detyrave të punës së punonjësve. Si detyrë prioritare, Seksioni për evidentimin amzë në Qendrën e Shërbimit profesional u dha udhëzime filialeve dhe ekspoziturave për grumbullimin e fletëparaqitjeve M4 në formë letre për periudhën 31.12.2005, dhe posaçërisht për shkak të realizimit të projektit “Konsolidimi i të dhënave të SPIMV lidhur me kontributet e personave të siguruar – M4 raportet „MK/SIAP,, , i financuar nga Banka Botërore. Në kuadër të këtij projekti, Seksioni për evidentimin amzë ndërmorri aktivitete edhe në pjesën e përgatitjes së Ligjit për përcaktimin e stazhit dhe bazave për SPI për periudhën prej 1.1.1970. Në raport të fletëparaqitjeve të pagrumbulluara M/4 deri në vitin 2005 dhe posaçërisht për shkak të realizimit të projektit, u janë dhënë udhëzime filialeve dhe ekspoziturave në rast se kanë evidencë financiare për kontributin e paguar nga SPI, të veprojnë në përputje me ligjin dhe sipas detyrës zyrtare të përgatitin fletëparaqitje M4, t’i kontrollojnë dhe t’i regjistrojnë në evidentimin amzë.

Për periudhën pas vitit 2006, Sektori i informatikës në fillim të vitit aktual gjeneron të dhënat e marra nga obliguesit në mënyrë elektronike. Me arsye se, sistemi elektronik nuk i njeh korrigjimet e të dhënave tashmë të paraqitura, punonjësit në filialet dhe ekspoziturat me qëllim të përcaktimit të të dhënave të sakta dhe të plota kryejnë rigjenerimin e të dhënave për stazhin e sigurimit. Njëkohësisht është përgatitur aplikacioni përkatës edhe për punonjësit në filialet dhe ekspoziturat, Udhëzim pune për kryerjen e korrigjimeve në pjesën e gjenerimit të të dhënave në përputhje me kontributin e paguar për sigurim pensional dhe invalidor për obliguesit pasiv. Me këtë krijohet mundësia për të kryer korrigjim në fushën “loji i stazhit“, sipas detyrës zyrtare.

Është e rëndësishme të theksohet se është përgatitur një procedurë e re pune për kompletimin e të dhënave në evidentimin amzë të Fondit kur parashtrohet kërkesa për

realizimin e të drejtave nga SPI si dhe ndryshimi i procedurës për përcaktimin e të dhënave për stazhin e sigurimit, pagat, kompensimet e pagës dhe bazat e sigurimit për periudhën deri më 31.12.2005.

Gjatë vitit 2022, deri në nëntor, në evidencën elektronike të Fondit janë regjistruar dhe gjeneruar gjithsej 287.679 fletëparaqitje për stazhin e sigurimit dhe pagat. Nga ky numër i përgjithshëm i fletëparaqitjeve, janë gjeneruar 235.776 fletëparaqitje M4, ndërsa në mënyrë interaktive nga punonjësit e filialeve dhe ekspoziturave në sistemin e përpunimit automatik të të dhënave janë regjistruar 51.903 fletëparaqitje.

Gjatë muajit prill të vitit 2022, Sektori i informatikës ka realizuar gjenerimin dhe përcaktimin e fletëparaqitjeve M4 në mënyrë automatike për vitin paraprak, përkatësisht për vitin 2021.

Pas përfundimit të këtij cikli janë gjeneruar dhe përcaktuar gjithsej 779.190 fletëparaqitje për 585.378 persona të siguruar. Janë gjeneruar, por të pa përcaktuara 33.641 fletëparaqitje për 22.456 persona të siguruar. Për 14.934 persona të siguruar nuk janë dorëzuar fletëparaqitjet LLMPI, që do të thotë se për ta nuk janë paguar kontributet.

Pagesa e pensioneve

Një nga funksionet kryesore të Fondit në zbatimin e sigurimit pensional dhe invalidor është pagesa e përfitimeve pensionale të përfituesve të pensionit. Gjatë vitit 2022, në bashkëpunim me Sektorin e informatikës kryhej përpunimi dhe pagesa e rregullt e pensioneve. Më konkretisht gjatë vitit të kaluar kryhej:

- Përgatitja dhe pagesa e rregullt mujore e pensioneve për përfituesit e pensioneve nga sigurimi i punës, pensionet ushtarake, pensionet minimale bujqësore si dhe pagesa në ish-republikat Jugosllave dhe transfere.
- Përgatitja dhe pagesa e jashtëzakonshme për përfituesit e ndjerë të pensionit në Republikën e Maqedonisë së Veriut dhe vendet e huaja.
- Përpunimi, shtypja, kontrollimi dhe hapja e dosjeve financiare për aktvendime të reja që janë sjell për përfituesit e pensionit të cilët për herë të parë kanë fituar të drejtën e pensionit.

- Përpunimi, shtypja, kontrollimi i aktvendimeve të sjella nga ana e filialeve të Fondit për ripërtëritjen e procedurës, aktvendime ndërprerëse etj.
- Të vepruarit sipas aktvendimeve, përlogaritja dhe kontrolli i tyre.
- Pranimi, evidentimi, skanimi dhe të vepruarit sipas kërkesave për informacion, njoftime dhe urdhëresa për ekzekutim, të dorëzuara nga përmbaruesit.
- Vërtetime të pranuar dhe të përpunuara të jetës në muajin mars dhe nëntor të vitit 2022 për përfituesit e pensionit të cilëve pagesa u bëhet në ish-republikat Jugosllave, transferim edhe për përfituesit e pensionit në Republikën e Maqedonisë së Veriut, për të cilët pagesa bëhet nëpërmjet një personi të autorizuar, përfitues të pensionit në bazë të paaftësisë për punë dhe jetë të pavarur si dhe kategori tjera të përfituesve të pensionit.
- Përrjashtim nga pagesa për përfituesit e pensionit, të cilët me kërkesë të Fondit në afatin e përcaktuar nuk kanë dorëzuar vërtetim të jetës në muajin maj dhe dhjetor të vitit 2022.
- Parashtrim i njoftimit mbi ndërprerjen e të drejtës së pagesës për përfituesit e pensionit të cilët edhe pas dorëzimit të dytë nuk kanë dërguar Vërtetim të jetës.
- Pranimi, skanimi dhe përpunimi i formularit për kërkesat e dëmtuara në mbështetje të marrëveshjeve me ish-republikat jugosllave.
- Shkëmbimi elektronik i përfituesve të ndjerë të pensionit të cilët kanë jetuar në ish-republikat jugosllave, pasivizim, kërkesë e më tepër përfitimeve pensionale të paguara nga banka.
- Pranimi, skanimi dhe evidentimi i vërtetimeve shkollore gjatë muajit tetor, nëntor dhe dhjetor të vitit 2022 për përfituesit të cilët shfrytëzojnë të drejtën e pensionit në bazë të shkollimit.
- Pasivizimi i pagesës për përfituesit në bazë të shkollimit të cilët kanë mbushur moshën 15 vjeç, ndërsa ata nuk kanë dorëzuar vërtetim për shkollim.

- Llogaritja, përgatitja dhe dorëzimi i përllogarive për pagesat e bëra në Seksionin e çështjeve juridike.
- Kontrolli i rritur i aktvendimeve të reja që mbërrijnë çdo ditë në seksion, me çka në rastet ku janë përcaktuar mangësi, aktvendimet janë kthyer në filialet e Fondit për korrigjim.

6. Zbatimi i kompetencave nga shtylla e dytë pensionale

Në evidencën e Fondit të SPIMV-së përfundimisht në dhjetor të vitit 2022 janë regjistruar 384.522 të siguruar aktivë, anëtarë në shtyllën e dytë pensionale.

- Gjatë vitit 2022, Shërbimi profesional i Fondit në kuadër të kompetencave dhe detyrave të lidhura me shtyllën e dytë realizuan aktivitete të shumta ndër tjerash:
- Është kryer komunikim i rregullt dhe janë dërguar njoftime në Filialet dhe Ekspoziturat për çështjet lidhur me anëtarësimin në shtyllën e dytë,
- Është monitoruar validizimi i fletëparaqitjeve M1/2 dhe M11, me qëllim të realizimit të procedurës së pandërprerë për regjistrimin e anëtarëve në shtyllën e dytë pensionale,
- Është bërë siguri i të dhënave të sakta dhe të plota për të siguruarit, anëtarë në shtyllën e dytë,
- U përgatitën raporte mujore drejtuar Ministrisë së Punës dhe të Politikës Sociale dhe realizohej bashkëpunim i rregullt me Agjencinë e Mbikqyrjs MAPAS në drejtim të përgatitjes së të dhënave për të siguruarit – anëtarë të shtyllës së dytë dhe në drejtim të zgjidhjes së çështjeve lidhur me anëtarësimin në shtyllën e dytë.
- Është realizuar trajnim për punonjësit në Filialet dhe Ekspoziturat e Fondit si dhe për punonjësit në Qendrën e Shërbimit profesional të Fondit në temë “Zbatimi i kompetencave të Fondit të SPIMV në shtyllën e dytë pensionale”. Trajnimin e nënvizuar e kaluan 150 punonjës të Fondit.

Gjatë vitit 2022 Fondi vazhdoi të paguajë kompensimin për funksionet të cilat i kryente për nevojat e sigurimit të detyrueshëm pensional me financim kapital. Kompensimi paraqet kompensim mujor në barë të shoqërive pensionale në lartësi prej 0,1% nga çdo

kontribut i paguar për muajin e kaluar në fondet pensionale me të cilat menaxhojnë shoqëritë.

VI. ORGANET E MENAXHIMIT TË FONDIT

1. *Këshilli Drejtues*

Këshilli Drejtues i Fondit të SPIMV-së si organ më i lartë i menaxhimit, në vitin 2022 aktivitetin e tij e kahëzoi për zbatimin e sigurimit pensional dhe invalidor dhe ruajtjen e sigurisë materiale dhe sociale të përfituesve të pensionit si dhe në interes dhe përmirësim të politikës pensionale në vendin tonë.

Këshilli drejtues i Fondit është i përbërë nga shtatë anëtarë të emëruar nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë në afat prej katër viteve. Nga numri i përgjithshëm i anëtarëve, pesë anëtarë, gjegjësisht nga një përfaqësues emërohen në propozim të: Ministrisë së Punës dhe Politikës Sociale, Ministrisë së Financave, Sindikatës Përfaqësuese, anëtare e Këshillit Ekonomik Social, Shoqatës Përfaqësuese të Punëdhënësve, anëtare e Këshillit Ekonomik Social dhe Lidhjes së Shoqatave të Pensionistëve të Maqedonisë së Veriut. Këshilli Drejtues i Fondit nga radhët e tij zgjedh kryetar dhe nënkryetar me kohëzgjatje prej një viti dhe për punën e tij, së paku një herë në vit i dorëzon raport Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Këshilli drejtues i Fondit në punën e tij miraton program dhe plan për punë, përcakton propozim - kërkesë buxhetore deri te Ministria e Financave, miraton llogarinë përfundimtare të Fondit, kujdeset për pagesën e rregullt të kontributeve për sigurim pensional dhe invalidor, vendos për shfrytëzimin e mjeteve të Fondit, për shitjen e pronës së Fondit, për shitjen e aksioneve dhe pjesëve nga gjithsej kapitali i arritur në bazë të transformimit të ndërmarrjeve me kapital shoqëror, kujdeset dhe rregullisht ndjek pagesën e ndihmës së pasvdekjes së përfituesve të pensionit dhe të mjeteve të ndara nga pensionet për anëtarësim si dhe i shqyrton çështjet, raportet, informacionet dhe materialet e tjera në lidhje me gjendjen dhe problemet nga sigurimi pensional dhe invalidor dhe punë të tjera në kompetencë të Fondit.

Këshilli drejtues i Fondit të SPIMV-së, në vitin 2022 punën e tij e realizoi në mbështetje të dispozitave statutore dhe Programit dhe planit për punën e Këshillit Drejtues për vitin 2022, me çka mbajti 13 seanca, në të cilat u shqyrtuan, u diskutuan gjithsej 56 materiale. Janë sjellë 29 vendime, 1 rregullore, si dhe Programi dhe plani për punën e KD –së së Fondit të SPIMV-së dhe Programi për rikonstruimin dhe adaptimin e objekteve afariste të Fondit të SPIMV-së për vitin 2022, Plani vjetor për punën e Fondit të SPIMV-së, u miratuan 17 informacione dhe 2 raporte, ndërsa u soll edhe Propozim kërkesa e buxhetit të Fondit të SPIMV-së për vitin 2023 dhe Plani strategjik i Fondit të SPIMV-së për periudhën prej vitit 2023 – 2025 dhe u shqyrtuan kërkesa të tjera dhe konkluzione nga seancat e mbajtura të Këshillit drejtues.

Anëtarët e Këshillit Drejtues kishin bashkëpunim dhe përgjegjësi kolektive dhe cilësore në marrjen e vendimeve dhe konkluzioneve, në interes të shfrytëzuesve të shërbimeve tona.

Këshilli Drejtues i Fondit ka kryer një aktivitet jashtëzakonisht të rëndësishëm pune-udhëheqjeje, që paraqet një legjitimitet të vërtetë që Fondi në vitin 2022 me përgjegjësi, cilësi dhe në kohë realizon Programin dhe planin e punës, me respektim konsekuent me dokumentet ligjore: Ligjin e Sigurimit Pensional dhe Invalidor, Statutin e Fondit të SPIMV-së dhe Rregulloren e punës së Këshillit Drejtues.

Gjithashtu, për Arkivin Shtetëror të Republikës së Maqedonisë së Veriut është bërë përshkrim dhe regjistrim i lëndës arkivore me vlerë të përherhme, në të cilën përmbahen të gjitha seancat e mbajtura të Këshillit Drejtues të Fondit dhe janë nënvizuar dokumentet e miratuara në seancat e mbajtura në vitin 2022.

Këshilli drejtues i Fondit të SPIMV-së në vitin 2022 me përkushtim, seriozitet dhe me besim të përgjithshëm ka punuar në drejtëm të zgjedhjes së përgjithshme dhe cilësore të disa çështjeve aktuale dhe me prioritet nga fusha e punës dhe angazhimit të tij të përditshëm dhe në koordinim me Ekipin menaxhues të Fondit arritën shumë suksese të rëndësishme në punën dhe realizimin e të gjitha qëllimeve të përcaktuara programore për përmirësimin e punës së përgjithshme të Fondit të SPIMV-së.

2. Drejtori

Drejtori i Fondit si një organ që e udhëheq Fondin dhe e përfaqëson atë para personave të tretë, gjatë vitit 2022 me sukses e ka udhëhequr punën dhe funksionimin e institucionit, gjë e cila kontribuoi në realizimin e plotë të Programit për punën e Fondit dhe të realizohen rezultate pozitive në të gjitha segmentet e zbatimit të sigurimit pensional dhe invalidor. Nën udhëheqjen e tij janë ndërmarrë masa dhe aktivitete të shumta që synonin pagesën e kontributeve të papaguara përfundimisht me vitin 2008, ndaj rritjes së pagesës së kontributit për sigurim pensional dhe invalidor, ndaj përmirësimit të punës financiare të Fondit, ndërsa me qëllim të avancimit të punës së Fondit u ndërmorr iniciativë para ministrive kompetente dhe institucioneve në drejtim të ndryshimit të rregullores ligjore të përhershme.

Si organ ekzekutiv, drejtori i Fondit gjatë vitit 2022 Këshillit Drejtues i dorëzoi, raporte, analiza, propozim vendime, ndërsa njëkohësisht kujdesej edhe për zbatimin e vendimeve dhe konkluzioneve të sjella nga ana e Këshillit Drejtues të Fondit dhe Qeverisë së Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Nga aspekti i funksionimit të shërbimit profesional të Fondit, drejtori organizon dhe koordinon punën e tyre, ndërmerr masa dhe aktivitete për plotësimin e vendeve të lira të punës me të punësuar të rinj dhe vendos për realizimin e të drejtave të tyre nga marrëdhënia e punës.

VII. SHËRBIMI PROFESIONAL I FONDIT

1. Revizioni i brendshëm

Seksioni për revizion të brendshëm gjatë vitit 2022 i kryente detyrat e rregullta të punës të paraparë në Planin strategjik për kryerjen e revizionit prej vitit 2022 – 2024 dhe Planin vjetor për revizion për vitin 2022 me qëllim që nëpërmjet konstatimeve, rekomandimeve, vërejtjeve dhe rolit këshillues të tij të kontribuon në përmirësimin e punës dhe rritjen e efikasitetit të sistemeve për kontrollin e brendshëm.

Revizioni i brendshëm kryen detyrat e tij të punës në mbështetje me standardet e pranuarra për zbatimin profesional të revizionit, Ligjin e Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, aktet nënligjore të miratuara në bazë të këtij ligji, Dokumentit për revizion të brendshëm si dhe Kodeksit etik të revizorëve të brendshëm.

Për çdo revizion të zbatuar përgatitet dokumentacion i plotë që paraqet dosje të revizionit, i cili është i selektuar dhe renditur sipas numrit, për shkak të organizimit në ekzekutim.

Përveç revizioneve të zbatuara, Seksioni për revizion të brendshëm gjatë vitit 2022 i kryente edhe aktivitetet në vijim:

- Përgatitje të deklaratës mbi cilësinë e gjendjes për kontrollet e brendshme për vitin 2021, në mbështetje të Ligjit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 90/09, 188/13 dhe 192/15).
- Përgatitje të Planit vjetor për vitin 2023 dhe Planit strategjik për vitin 2023-2025 për punën e Seksionit për revizion të brendshëm i cili është miratuar nga drejtori i Fondit të SPIMV-së dhe i është dorëzuar Ministrisë së Financave.
- Në mbështetje me standardet ndërkombëtare për kryerjen e revizionit të brendshëm, Seksioni për revizion të brendshëm ka përgatitur një **Regjistër të rekomandimeve** i cili azhurnohet rregullisht pas raporteve të dhëna ose rekomandimeve të zbatuara. Regjistri i përditësuar i rekomandimeve prej 13.1.2023 përmban shtatëmbëdhjetë (17) raporte përfundimtare nga revizioni i brendshëm dhe janë përfshirë një qind e tridhjetë e dy (132) rekomandime gjatë kohës së revidimit të tyre. Regjistri i përditësuar i rekomandimeve prej 13.1.2023 ka përfshirë periudhën e revizioneve të kryera nga viti 2020, 2021 dhe 2022, në të janë vendosur konstatimet dhe rekomandimet nga proceset të cilat duhet përmirësuar.
- **Regjistri i reziqeve** përditësohet së paku një herë në vit me vlerësimin e vet të rreziqeve që kërcënojnë punën e Fondit të SPIMV-së. Regjistri i reziqeve përmban 143 rreziqe të vlerësuara nga katër sektorë në Fondin e SPIMV-së, vlerësimet janë bërë në

bazë të revizioneve që janë zbatuar në periudhën e kaluar ose sipas procedurave për punën e seksionit.

- Gjatë vitit 2022 është përditësuar **Universumi i revizionit** i cili është dokument përbërës i Planit strategjik të Seksionit për revizion të brendshëm për periudhën prej vitit 2023 – 2025. Ky dokument shfrytëzohet për vlerësimin e rreziqeve gjatë planifikimit të revizioneve. Universi i revizionit i definon proceset kryesore dhe objektivat e atyre proceseve me qëllim që t'i vlerësojë me faktorët e rrezikut.
- Në periudhën prej 01.01.2022 deri më 31.12.2022 janë zbatuar revizione në mbështetje të Planit vjetor për vitin 2022. Gjatë vitit 2023 është paraparë zbatimimi i revizionit *follow up* për zbatimin e rekomandimeve, veçmas për çdo revizion të kryer në mbështetje të planit për zbatimin e rekomandimeve.

Në vazhdim vijon pasqyrë e revizioneve të zbatuara për periudhën prej 1.1.2022 deri më 31.12.2022.

1. Revizion i harmonizimit të procesit për zbatimin e kompetencave nga shtylla e dytë pensionale, në mbështetje me aktet ligjore dhe nënligjore në Fondin e SPIMV-së.
2. Revizion i sistemit të kontrolleve të brendshme të procesit për përcaktimin e stazhit të sigurimit (blerja e stazhit në Fondin e SPIMV-së).
3. Revizion (follow up) i veprimit sipas konstatimeve dhe rekomandimeve nga revizionet e kryera për periudhën prej datës 1.1.2021 deri më 31.12.2021 në Fondin e SPIMV-së.
4. Revizion i harmonizimit të procesit për llogaritjen dhe pagesën e pagave të punonjësve në Fondin e SPIMV-së.
5. Revizion i sistemit të kontrolleve të brendshme të procesit për realizimin e të drejtës me stazh sipas marrëveshjeve ndërkombëtare në Fondin e SPIMV-së.
6. Revizion i harmonizimit të procesit për furnizime publike në Fondin e SPIMV-së.

7. Koordinimi i buxhetit

Shërbimi profesional i Fondit përgatit plane dhe programe planifikuese-analitike dhe programe, analiza statistikore, rishikime dhe një mori informacionesh në kuadër të

monitorimit aktual të sistemit të sigurimit pensional dhe invalidor, si dhe për zhvillimin e planifikuar të tij.

Buxheti i Fondit është pjesë përbërëse e buxhetit të shtetit. Shërbimi profesional i Fondit në koordinim me ministrinë dhe institucionet kompetente përgatit projektbuxhetin e Fondit, monitoron dhe analizon realizimin e të hyrave dhe të dalave buxhetore dhe përgatit propozime për ndryshimin dhe plotësimin e buxhetit. Monitoron, analizon dhe jep mendim për aktet e përgatitura nga njësitë e tjera organizative të Fondit që kanë implikime financiare për buxhetin.

Gjatë vitit 2022, të gjitha aktivitetet e mësipërme u kryen me sukses nga autoritetet në Shërbimin profesional. Është përgatitur raporti vjetor për punën e Fondit në vitin 2021, janë përgatitur analiza ditore, mujore, tremujore dhe periodike si dhe informacione dhe janë dorëzuar deri te Qeveria, Këshilli Drejtues i Fondit dhe deri te ministrinë dhe institucionet kompetente, janë mbledhur të dhëna statistikore në lidhje me të siguruarit dhe përfituesit e të drejtave nga SPI-ja, janë analizuar tendencat statistikore dhe janë përgatitur dhe dorëzuar rregullisht raporte të rregullta statistikore. Është përgatitur Propozim plani strategjik i Fondit për periudhën 2023 - 2025 dhe ai është miratuar nga Këshilli Drejtues.

Shërbimi profesional në vitin 2022, bazuar në të dhënat zyrtare për rritjen e pagës bruto dhe shpenzimet e jetesës, dy here përcaktoi përqindjet e harmonizimit të pensioneve.

8. Kontrolli i buxhetit

Gjatë vitit 2022, Seksioni për kontrollin e buxhetit ka zbatuar plotësisht të gjitha detyrat e parapara me Programin e punës dhe me Planin për kryerjen e kontrolleve financiare në Fondin e SPIMV-së. Është bërë rregullisht kontrolli ex-ante dhe ex-post i të gjitha marrëveshjeve financiare të Fondit të lidhura me institucionet tjera dhe është monitoruar zbatimi i tyre, si dhe kontrolli eks-ante i të gjitha faturave në hyrje dhe kontrolli eks - post i pagesës së shpenzimeve materiale. Rregullisht është monitoruar realizimi i buxhetit dhe informimi i drejtorit të Sektorit të çështjeve financiare për atë. Janë përgatitur aktvendime për shpërndarjen e brendshme të buxhetit dhe janë përgatitur informacione në pajtim me Ligjin për Kontrollin e Brendshëm Financiar Publik. Është kryer kontrolli i

rregullt i fletëurdhëresave për udhëtim dhe i faturave fiskale për karburantet, si dhe kontrollim financiar i mjeteve të miratuara në buxhetin për furnizime publike. Shërbimi profesional i Fondit gjatë vitit 2022 me rekomandim të Entit Shtetëror të Revizionit, ka përgatitur një procedurë si ndryshim dhe plotësim i procedurës ekzistuese për mënyrën e kryerjes së shpërndarjes së brendshme të buxhetit të përgjithshëm të miratuar, marrjen e detyrimeve financiare dhe kryerjen e pagesave në Fondin e SPIMV-së. Me rekomandim të Entit Shtetëror të Revizionit janë përgatitur edhe kërkesat për pagesa dhe lista kontrolluese të cilat do të përfshijnë procesin e pagave të të punësuarve si dhe kompensimet e personave të punësuar nga jashtë. Në bazë të këtyre formularëve, gjatë vitit 2023 pritet të përgatiten edhe procedura përkatëse nga seksionet përgjegjëse.

9. Furnizimet publike

Seksioni i furnizimeve publike në vitin 2022 zbatoi procedurat për furnizim sipas Planin vjetor për furnizime publike të Fondit në vitin 2022 dhe ndryshimin dhe plotësimin e Planit vjetor për furnizime publike, sipas Ligjit të furnizimeve publike me shfrytëzimin e sistemit elektronik për furnizime publike SEFP (<https://e-nabavki.gov.mk>).

Në vitin 2022 janë publikuar gjithsej 57 shpallje për ndarjen e marrëveshjeve për furnizime publike, përktaësisht 3 shpallje më shumë nga viti i kaluar 2021 kur ishin publikuar 54 shpallje.

Tabela nr.19 Pasqyrë e numrit të shpalljeve të publikuara sipas llojit të procedurës

Lloji i procedurës	Numri i shpalljeve
Furnizim me vlerë të vogël	22
Procedurë e thjeshtë e hapur	25
Procedurë e hapur	9
Furnizim i shërbimeve speciale	1

Gjithsej	57
----------	----

Sipas të dhënave në Tabelën nr.19 më shumë shpallje për ndarjen e kontratave janë publikuar me procedurë të hapur të thjeshtuar dhe furnizim me vlerë të vogël. Kështu, 25 shpallje janë publikuar për furnizime publike të mallrave, 29 shpallje për furnizimin e shërbimeve dhe 3 shpallje u shpallën për furnizim të punëve.

Fondi i SPIMV-së si organ kontraktues në vitin 2022 ka lidhur gjithsej 51 kontrata për furnizime publike të cilat i dedikohen lëndëve të ndashme të furnizimit nga procedurat e zbatuara edhe atë 10 kontrata me procedurë të hapur, 28 kontrata me procedurë të hapur të thjeshtuar, 12 kontrata me furnizim të vlerës së vogël dhe 1 kontratë për furnizimin e shërbimeve të veçanta.

Të gjitha të dhënat në lidhje me kontratat e lidhura dhe të realizuara për furnizime publike janë shpallur në SEFP-në (<http://e-nabavki.gov.mk>) dhe në ueb faqen e Fondit (<http://piom.com.mk/nabavki/>) të cilat janë plotësisht të disponueshme për publikun.

Vlera totale e marrëveshjeve të lidhura për furnizime publike në vitin 2022 arrin 125.532.008,60 denarë.

Tabela nr.20 Pasqyrë e numrit dhe e vlerës së kontratave të lidhura sipas llojit të procedurës për dhënien e kontratave për furnizime publike

Lloji i procedurës për dhënie të kontratës	Numri i kontratave të lidhura	Vlera e kontratave të lidhura	%
Furnizim me vlerë të vogël	12	3.626.309,92	2,89%
Procedurë e hapur e thjeshtuar	28	52.749.961,77	42,02%
Procedurë e hapur	10	68.742.736,9	54,76%
Shërbime të veçanta	1	413.000,00	0,33%
Gjithsej	51	125.532.008,6	100

Në vitin 2022 janë asgjësuar 13 procedura për furnizime publike. Asgjësimi i procedurës së plotë apo asgjësimi i pjesëve të procedurës tek 11 asgjësime është shkaktuar për shkak se nuk është dorëzuar asnjë ofertë apo asnjë ofertë e pranueshme, ndërsa në 2 asgjësime arsyet kanë qenë se dokumentacioni i tenderit ka përmbajtur lëshime dhe mangësi.

Në vitin 2022 nga operatorët e pakënaqur ekonomik në procedurat për dhënie e kontratave për furnizime publike nëpërmjet SEFP-së në formë elektronike janë paraqitur dy ankesa në Komisionin Shtetëror dhe në organin kontraktues. Pas procedurës ankimore është sjellur një aktvendim me të cilin lënda kthehet në rishqyrtim dhe një aktvendim me të cilin është ndërprerë procedura.

5. Burimet njerëzore

Në vitin 2022, Seksioni i burimeve njerëzore realizoi politikën e menaxhimit të burimeve njerëzore në Fondin e SPIMV-së, nëpërmjet zbatimit të Ligjit të Marrëdhënieve të Punës, Ligjit të të Punësuarve në Sektorin Publik, Ligjit të Nëpunësve Administrativë, Ligjit të SPI-së, Rregullores së sistemimit të vendeve të punës në Fondin e Sigurimit Pensional dhe Invalidor të Maqedonisë së Veriut nr. 02-4743/1 të datës 6.11.2019 me ndryshimet dhe plotësimet e bëra si dhe Marrëveshjes kolektive për rregullimin, përkatësisht rirregullimin e të drejtave, obligimeve dhe përgjegjësi nga marrëdhënia e punës në Fondin e Sigurimit Pensional dhe Invalidor të Maqedonisë nr. 02-1435/1 më datë 31.03.2022.

Në bazë të Ligjit të të punësuarve në Sektorin Publik, është përgatitur plani i punësimit për vitin 2022 dhe plani për trajnimin e nëpunësve administrativë në Fond për vitin 2022 si dhe raportet mbi realizimin e planit të punësimit dhe planit për trajnime. Gjithashtu është përgatitur Raport Vjetor për masat e shqiptuara mbi përgjegjësinë e vendosur disiplinore dhe materiale.

U miratua procedura për intervistë gjysmëvjetore dhe procedura për vlerësimin e nëpunësve administrativë në Fondin e SPIMV-së dhe në bazë të kësaj është përpunuar edhe

Raport për vlerësimin e zbatuar, i cili i është dorëzuar Ministrisë së Shoqërisë Informatike dhe të Administratës.

Janë zbatuar procedura për punësime të reja dhe për avansimin e punonjësve nëpërmjet shpalljeve të brendshme.

U vazhdua përditësimi i të dhënave të punonjësve nëpërmjet softuerit për burime njerëzore – Hermes, ndërsa në bazë të obligimit nga Ligji i të Punësuarve në Sektorin Publik u vazhdua me regjistrimin dhe përditësimin e të dhënave për punonjësit e Fondit të SPIMV-së në Sistemin informatik për menxhimin e burimeve njerëzore (SIMBNJ) të cilin e menaxhon Ministria e Shoqërisë Informatike dhe e administratës.

U vazhdua me evidencën elektronike të orarit të punës në Fond, nëpërmjet përpunimit të raporteve ditore, javore dhe mujore për praninë e punonjësve, komunikimit me Agjencinë e punësimit, zbatimit të fletëparaqitjeve M1-M2, fletëparaqitjeve FNP dhe mosparaqitjeve të punonjësve sipas çdo baze: përjashtimet, pensionimet, pezullimi i punësimit, pushimet pa pagesë, raportet e punonjësve për arsimin, vendi i punës, kombësia, gjinia dhe mosha.

Janë zbatuar procedura disiplinore, ndërsa janë zbatuar edhe procedura për transferimin e punonjësve nga institucione të tjera si dhe transferimin e punonjësve nga Fondi në institucione të tjera.

Janë përgatitur aktvendime për: sistematizimin, shqiptimin e masave disiplinuese, përfundimin e punësimit, mungesën e paguar dhe papaguar, pushimin vjetor, kontrata për punë të pavarur, aktvendime mbi shfrytëzimin e pushimit vjetor si dhe Plani për shfrytëzimin e pushimit vjetor për vitin 2022.

Aktualisht janë përgatitur përgjigje ndaj ankesave të punonjësve të dorëzuara nëpërmjet Fondit të Sigurimit Pensional dhe Invalidor të Maqedonisë së Veriut në Agjencinë e Administratës.

Rregullisht është kryer komunikim me shkrim me Qeverinë e Republikës së Maqedonisë së Veriut, ministritë dhe institucionet e tjera kompetente.

Është përpunuar dhe përditësuar edhe plani i mbrojtjes në Fond.

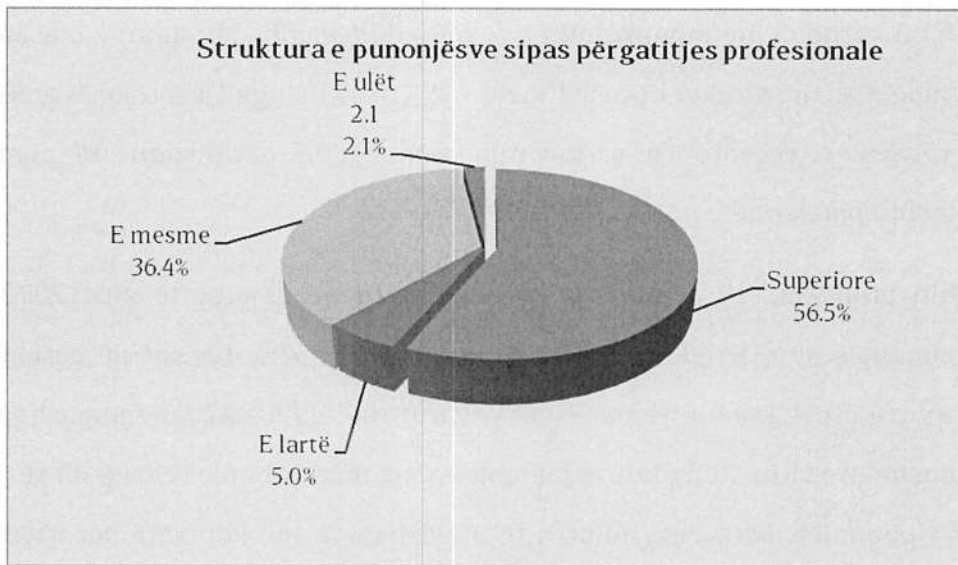
Në vitin 2021 u vazhdua me monitorimin e rekomndimeve dhe zbatimin e masave për luftën kundër pandemisë me virusin korona (Covid – 19), të sjella nga Qeveria e Maqedonisë së Veriut dhe rëndësi e veçantë i'u përkushtua mënyrës së organizimit të punës së shërbimeve në kushte pandemie.

Në shërbimin profesional të Fondit me gjendjen e tij në dhjetor të vitit 2022 janë angazhuar 536 punonjës në marrëdhënie të rregullt të punës, përkatësisht në periudhë të pacaktuar. Me kontratë për kryerje të punës së pavarur më 31.12.2022 janë angazhuar 195 persona. Në krahasim me vitin 2021 numri i punonjësve në marrëdhënie të rregullt të punës është rritur për 1 punonjës, përderisa numri i të angazhuarve me kontratë për kryerje të punës së pavarur është reduktuar për 6 punonjës.

Struktura kualifikuese e punonjësve në Shërbimin Profesional të Fondit është paraqitur në tabelën e mëposhtme.

Tabela nr. 21: Struktura kualifikuese e punonjësve në Fond

Përgatitja profesionale	2021	Struktura	2022	Struktura
Superiore	300	56,1	303	56,5
E lartë	41	7,7	27	5,0
E mesme	183	34,2	195	36,4
E ulët	11	2,1	11	2,1
Gjithsej	535	100,0	536	100,0

Struktura e punonjësve sipas përgatitjes arsimore, në vitin 2022 në raport të vitit 2021 është në nivel të përafërt.

Tabela nr.22: Lëvizja e numrit të punonjësve në Shërbimin profesional të Fondit në periudhën prej vitit 2007 – 2021.

Viti	Shërbimi profesional, Qendra - Shkup	Njësitë rajonale	Gjithsej
2007	254	430	684
2008	254	462	716
2009	251	427	678
2010	263	474	737
2011	258	451	709
2012	245	432	677
2013	233	421	654
2014	230	406	636
2015	252	393	645

2016	249	388	637
2017	242	366	608
2018	233	354	587
2019	221	338	559
2020	203	333	536
2021	199	336	535
2022	220	316	536

6. Informimi

Në vitin 2022, Fondi i SPIMV-së, siguroi një transparencë aktive dhe llogaridhënie në punën e informimit të publikut, përkatësisht të obliguesve, të të siguarve dhe të përfituesve të pensionit për të gjitha ndryshimet në dispozitat ligjore, aktivitetet rrjedhëse dhe shërbimet të cilat i ofron Fondi në pjesën e sigurimit pensional dhe invalidor. Me punonjësit e Fondit është realizuar informacion i dyanshëm, me qëllim të një bashkëpunimi dhe komunikimi më të mirë të ndërsjellë.

Në faqen e internetit të Fondit publikoheshin rregullisht tekste dhe komente të dedikuara për afirmimin e punës së Shërbimit profesional të Fondit, përditësoheshin rregullisht të dhënat statistikore, puna financiare, dispozitat ligjore, marrëveshjet ndërkombëtare për sigurim social etj. Janë shpallur edhe tekste aktuale, njoftime të shumta, shpallje, rang – lista për vendosjen e shfrytëzuesve të pensionit në shtëpitë e pensionistëve me të cilat ekonomizon Fondi dhe dokumente të tjera të ndryshme dhe informacione.

Funksionimi i profilit zyrtarë në fejsbuk ishte aktiv me qëllim tërheqjen dhe ruajtjen e vëmendjes së qytetarëve dhe informimin e tyre për aktivitetet aktuale.

Në vitin 2022 nëpërmjet adresës elektronike të Fondit (info@piom.com.mk) kanë arritur 8.500 e- majle me pyetje të natyrës së ndryshme dhe të njëjtat janë dërguar në shërbimet përkatëse profesionale për veprim të mëtutjeshëm, përkatësisht për t'ju përgjigjur atyre.

Në vitin 2022 janë përkthyer rregullisht nga maqedonishtja në shqip materialet për 13 seancat e mbajtura të Këshillit Drejtues, tekstet për ueb - faqen e internetit të Fondit si dhe shumë kërkesa, formularë, fletëparqitje, vërtetime lidhur me të drejtat e SPI-së, shkresa nga institucione të jashtme etj.

Në mbështetje të Ligjit të Qasjes së Lirë në Informacionet me Karakter Publik, në vitin 2022 në Fond janë parashtruar gjithsej 24 kërkesa me përgjigje në mënyrën dhe formën e caktuar nga kërkuesit, prej të cilave 22 janë me përgjigje pozitive ndërsa 2 kërkesa janë refuzuar për shkak të kërkesës të të dhënave personale, me çka është përgatitur edhe Raporti vjetor për zbatimin e të drejtës për qasje të lirë në informacionet me karakter publik në Fond.

Për shkak të komunikimit më të mirë me qytetarët në Fond punon edhe qendra - Kol dhe numri i telefonit 02/15-215, e cila është e hapur për publikun. Në vitin 2022 kanë arritur 2.491 thirrje nga qytetarët të cilët marrin informacione për realizimin e të drejtave nga SPI, për pagesën e pensioneve, dorëzimin e vërtetimeve për jetë të përfituesve të pensionit etj.

Biblioteka e Fondit disponon me një fond të bibliotekës prej 2.125 titujsh, prej të cilave 464 janë literaturë profesionale, ligje dhe fjalorë, ndërsa 1.661 tituj janë beletristikë (libra leximi). Nga biblioteka në përdorim janë dhënë libra profesional, libra me ligje, gazeta zyrtare, lektura, beletristikë (libra leximi), fjalorë, gazeta ditore etj.

Në vitin 2022, Fondi i SPIMV-së i kushtoi vëmendje të veçantë përmirësimit të informimit dhe marrëdhënieve me publikun, me qëllim të rritjes së transparencës dhe afrimit të Fondit me publikun e gjerë.

7. Punët juridike

Seksioni për punë juridike në vitin 2022 vazhdoi me udhëheqjen e procedurave për kompensimin e dëmit për shkak të pagesës së pabazë të pensioneve, mjete juridike të rregullta dhe të jashtëzakonsjme dhe parashtrës të tjera në procedura për gjykatat kompetente dhe të përfaqësojë Fondin në procedurat para gjykatave dhe organeve tjera kompetente. Përveç kësaj personat kompetentë në Shërbimin profesional morrën pjesë në punën e ekipeve profesionale gjatë përgatitjes së akteve normative, metodologjisë, udhëzimeve, procedurave dhe udhëzimet nga fushëveprimi i tyre i punës.

Në vitin 2022 janë evidentuar gjithsej 139 lëndë ku kërkesat e Fondit në bazë të pagesës së pabazë të pensionit (dëme) arrijnë gjithsej 11.527.025,00 denarë, ndërsa prej tyre kanë përfunduar 68 lëndë dhe janë paguar gjithsej 2.902.838,00 denarë.

Nga gjithsej 139 lëndë në vitin 2022 në bazë të pagesës së pabazë të pensionit të përkohshëm invalidor janë evidentuar 10 lëndë me gjithsej kërkesë në shumë prej 2.941.978,00 denarë, prej të cilave janë paguar 160.119,00 denarë.

Në bazë të pagesës së pabazë të pensionit familjar janë evidentuar 78 lëndë me gjithsej kërkesa në shumë prej 2.241.873,00 denarësh, prej të cilave janë paguar 1.141.808,00 denarë.

Janë evidentuar 16 lëndë në bazë të pagesës së pabazë të pensionit të pleqërisë për shkak të punësimit të përfituesit të pensionit, me gjithsej kërkesa në shumë prej 3.658.648,00 denarësh prej të cilave janë paguar 970.914,00 denarë.

Në bazë të pagesës së shfrytëzuesit të ndjerë të pensionit janë evidentuar 24 lëndë me gjithsej kërkesa prej 997.493,00 denarësh, prej të cilave janë paguar 194.027,00 denarë.

Sipas bazave të tjera (stazhi fiktiv, aktvendim përfundimtarë i marrë pas vdekjes së përfituesit të pensionit) janë evidentuar 2 lëndë me gjithsej kërkesë në shumë prej 282.083,00 denarë për të cilat përfundimisht me dhejtorin e vitit 2022 nuk ka pagesë.

Në vitin 2022 nga Fondi janë parashtruar 22 padi në baza të ndryshme për pagesën e kërkesës në shumë prej 4.195.887,00 denarësh. Pas padive të paraqitura për 9 lëndë është sjellë aktgjykim i shkallës së parë në favor të Fondit (2.165.445,00 denarë) prej të cilave dy lëndë janë në procedurë ankimore, ndërsa për 13 lëndë procedura gjyqësore është në vazhdim.

Në vitin 2022 kundër Fondit janë parashtruar 127 padi prej të cilave: 113 janë në bazë të shtesës në pagë nga marrëdhënia e punës – pagesa e regresit për pushimin vjetor dhe shtesë për vitin e ri për periudhën prej vitit 2009 deri në vitin 2021, përkatësisht pagesa e diferencës në pagë nga vendi i punës në të cilin është sistemuar me vendim, në vendin e punës ku kryejnë detyrat e punës në bazë të autorizimit.

Në vitin 2022 janë sjellë 25 aktgjykime nga gjykatat kompetente në Republikën e Maqedonisë së Veriut, prej të cilave:

- 8 aktgjykime janë sjellë për lëndët për të cilat Fondi është i paditur, ku 7 lëndë kanë përfunduar me aktgjykime në favor të paditësve (Fondi është i obliguar të paguajë 1.648.535,00 denarë), përderisa 1 lëndë është në procedurë të sërishme gjyqësore (476.784,00 denarë).

Nga këto 25 aktgjykime, 16 aktgjykime janë sjellë për lëndët ku Fondi paraqitet si paditës, ndërsa në 4 raste janë sjellë aktgjykime në favor të Fondit për pagesën e kërkesave në gjithsej shumë prej 1.196.083,00 denarë, për 1 lëndë është refuzuar kërkesa paditëse e Fondit (në shumë prej 825.499,00 denarë) përderisa për 3 lëndë janë sjellë aktgjykime të shkallës së parë në favor të Fondit, megjithatë të njëjtat janë në procedurë ankimore (për pagesën e kërkesës në shumë totale prej 1.058.876,00 denarë), përderisa për 1 rast (përcaktimi i të drejtës së pronësisë së një pjese të objektit të LSM) është paraqitur revizion në Gjykatën Supreme.

Seksioni për punë juridike merret edhe me lëndët e vitit të kaluar të cilat ende nuk kanë përfunduar, përkatësisht nuk janë paguar.

Tabela nr.23: Dëme sipas bazave të ndrrshme

Nr.rend..	baza	numri i lëndëve	kërkesa	të paguara
1	Pagesë e pabazë e pensionit të përkohshëm invalidor	10	2.941.978,00	160.119,00
2	Pagesë e pabazë e pensionit familjar	78	2.214.873,00	1.141.808,00
3	Pagëse e pabazë e pensionit të pleqërisë për shkak të punësimit të përfituesit të pensionit	16	3.658.648,00	970.914,00
4	Pagesë e pabazë e shumës më të ulët të pensionit	9	1.431.950,00	435.970,00
5	Pagesë e përfituesit të ndjerë të pensionit	24	997.493,00	194.027,00

6	Baza të tjera (aktvendime të asgjësuarra për pensionin e pleqërisë, stazhi fiktiv)	2	282.083,00	0,00
	GJITHSEJ	139	11.527.025,00	2.902.838,00

8. Ekonomizimi i pronës së Fondit

Në vitin 2022, Seksioni për ekonomizim me pronën e Fondit në mbështetje të Programit për punë ndërmorri aktivitete mbi funksionimin e pandërprerë dhe cilësor të shtëpive për jetesë të përfituesve të pensionit, aktivitete rreth ekonomizimit me hapësirën banesore dhe afariste, rikonstruimit, adaptimit dhe mirëmbajtjes investuese të objekteve të Fondit në Filialet dhe Qendrën poashtu edhe një pjesë e shtëpive të pensionistëve.

Fondi ekonomizon me 14 shtëpi të pensionistëve në përbërje të të cilave janë gjithsej 380 njësi banimi ku janë të vendosur përfitues të pensionit. Këto 14 shtëpi të pensionistëve disponojnë me 380 njësi banesore ku janë strehuar përfitues të pensionit. Qiraja paguhet rregullisht nëpërmjet mbajtjes nga pensioni i përfituesve, ndërsa shpenzimet e tjera për shërbimet komunale paguhen me më pak vështirësi. Huamarrja totale për vitin 2022 arrin 3.616.742 denarë dhe gjithsej mjetet e paguara nga qiratë e përfituesve të pensionit arrijnë 3.605.322,00 denarë, përkatësisht përqindja e pagesës arrinte 99,68%.

Njësite banesore të zbrazëta, përkatësisht të lira plotësoheshin rregullisht me përfitues të rinj, përmes lidhjes së marrëveshjeve sipas Rang - listës dhe vendimeve të sjellura nga Komisioni. Shtëpitë mirëmbaheshin rregullisht me qëllim që të mundësoheshin kushte të përshtatshme për jetesë të përfituesve të pensionit.

Me miratimin dhe funksionimin e softuerit elektronik për strehimin e përfituesve të pensionit në shtëpitë për jetesë të përfituesve të pensionit u përjashtua mundësia e ndikimit të faktorit subjektiv gjatë zhvendosjes së përfituesve të pensionit në shtëpitë e pensionistëve. Rang listat janë shpallur publikisht në ueb faqen e Fondit dhe të gjithë kërkuesit e akomodimit mund të ndjekin përparimin e tyre në rang listë.

Fondi gjithashtu disponon hapësirë afariste në shtëpitë për jetesë të përfituesve të pensionit me sipërfaqe prej 9.616 m² nga e cila 8.953 m² është dhënë me qira, ndërsa 66.3 m²

nuk është dhënë. Duke pasur parasysh se, vlefshmëria e marrëveshjeve për dhënien e hapësirës afariste kishte skaduar, në vitin 2022 është publikuar dhe zbatuar ankand elektronik publik për gjithsej hapsirën afariste. Pas ankandit të zbatuar janë lidhur të gjitha marrëveshjet për dhënien e hapësirës afarite edhe atë për një periudhë prej 5 vjetësh, në mbështetje të ndryshimit të Rregullores për dhënien e hapësirës afariste sipas së cilës periudha e dhënies është rritur prej 2 në 5 vjet.

Në vitin 2022, Fondi në emër të qirasë për hapësirë afariste ka faturuar 12.032.153 denarë dhe ka paguar 11.066.911 denarë ose pagesa rrjedhëse arrin 91,98%. Në këtë periudhë nga gjithsej kërkesat e bartura nga periudha e kaluar në shumë prej 6.919.101 denarësh nga periudha e kaluar janë paguar 1.486.879 denarë ose 21,49% nga kërkesat e bartura.

Në vitin 2022, Seksioni vazhdoi me aktivitetet rreth përditësimit të dokumentacionit për regjistrimin e pronës së Fondit në Agjencinë e Kadastrit të Patundshmërive. Për të gjitha objektet me të cilat disponon Fondi dhe të cilat nuk janë regjistruar në pronësi të Fondit, kemi dorëzuar me kohë dokumentacionin e vlefshëm në Ministrinë e Transportit dhe të Lidhjeve, por për shkak të brendësisë së shërbimeve në Ministri, ato ende nuk kanë përfunduar.

Në kuadër të mjeteve të parapara me Buxhetin e Fondit për vitin 2022 gjatë vitit janë realizuar aktivitetet investuese.

- **Investime në filiale dhe ekspozitura**

Në Qendrën e Fondit në vitin 2022 është zbatuar procedurë për instalimin e sistemit fotovoltaik për prodhimin e energjisë elektrike në konstruktin e çatisë së ndërtesës së Fondit me çka do të zvogëlohen shpenzimet për furnizimin e energjisë elektrike. Kjo procedurë është ende në vazhdim. Vlera e këtij investimi arrin 9.948.481 denarë pa TVSH.

Në Filialin e Fondit në Prilep është bërë rikonstruimi i plotë i hapësirave me ndërrim të zdrucktcharisë së jashtme, ndërrim të zdrucktcharisë së brendshme, dysheme të reja, tavan i ri i varur, instali i ri elektrik, lysterje dhe sistem të ri të ngrohjes dhe ftohjes. Vlera e punëve të kryera arrin 8.880.074 denarë pa TVSH të llogaritur.

Në Filialin e Fondit në Gostivar është bërë rikonstruimi i hapësirave me lysterje, instalimi elektrik, dysheme laminate dhe punë të tjera në vlerë të përgjithshme prej 3.133.660 denarë pa TVSH të llogaritur.

- **Investime në shtëpitë për jetesë të përfituesve të pensionit**

Në vitin 2022 Fondi i SPIMV-së ka kryer investim në shtëpinë e pensionistëve në Aerodrom – Shkup në shumë prej 3.527.055 denarë pa TVSH të llogaritur. Është kryer me një rikonstruim të sistemit të ngrohjes në objekt, me sanimin e instalimit në hapësirat e bodrumit për të devijuar humbjet e energjisë termike. Të gjitha apartamentet janë të lidhura me sistemin e ngrohjes dhe në të njëjtën kohë janë zvogëluar shpenzimet e ngrohjes për të gjithë qiramarrësit.

Në shtëpinë e pensionistëve në Çair – Shkup në vitin 2022 është bërë riparimi i mbulesës së kulmit me vendosjen e llamarinës së plastifikuar. Vlera e punëve të kryera arrin 1.395.900 denarë pa TVSH të llogaritur.

9. Fondi solidar

Në kuadër të detyrave dhe kompetencave të Shërbimit profesional të Fondit është edhe grumbullimi dhe pagesa e mjeteve për ndihmë të pasvdekjes – Fondi solidar.

Sipas nenit 115 të Ligjit të Sigurimit Pensionsal dhe Invalidor, përfituesit të pensionit me pëlqimin e tij i ndalohet një shumë e caktuar nga pensioni me qëllim që të sigurojë mjete të nevojshme për pagesën e ndihmës së pasvdekjes për anëtarët e familjes së tij si dhe një pjesë për anëtarësim në Shoqatën e Pensionistëve.

Lartësinë e mbajtjes për ndihmë të pas vdekjes dhe lartësinë e anëtarësisë me Vendim i përcakton Organizata e regjistruar e Lidhjes së Shoqatave të pensionistëve të Maqedonisë.

Tabela nr.24: Mjete të ndara dhe të paguara për Fondin solidar për muajin janar – dhjetor, përfundimisht me 31 dhjetor 2022

Muajt	Nr.i pensionistëve për të cilët kryhet mbajtja	Mjete të mbajtura	Mjete të paguara	Numri i kërkesave të paguara	Numri i kështëve të dyta të paguara (5.000 den.)
Janar 2022	309,209	43,662,730	43,830,000	1461	0
Shkurt 2022	308,729	43,489,350	43,680,000	1456	0
Mars 2022	308,270	46,690,180	46,685,000	1537+23 (p.)	0
Prill 2022	308,651	46,745,180	46,675,000	1867 (p.)	0
Maj 2022	309,364	46,801,940	46,725,360	1869 (p.)	0
Qershor 2022	310,041	46,909,390	46,325,540	1853 (p.)	0
Korrik 2022	310,322	46,879,220	47,375,000	1895 (p)	0
Gusht 2022	311,182	47,023,180	47,155,000	1321	1505
Shtator 2022	312,137	47,313,260	47,045,000	1319	1495
Tetor 2022	313,298	47,518,100	47,790,963	1341	1493
Nëntor 2022	314,117	47,580,830	47,845,000	1346	1493
Dhjetor 2022	314,776	47,687,220	46,450,000	1330	1512
Gjithsej për vitin 2022:	Mesatarja: 310,841	Gjithsej: 558,300,580	Gjithsej: 557,421,863	Gjithsej: 18,618 (18,609**+9 (p))	7,498

*p. - pjesërisht të paguara me 25,000 denarë.

**Kërkesa plotësisht të paguara. Në to përfshihen edhe ato kërkesa pjesërisht të paguara për të cilat është paguar edhe pjesa e dytë prej 5,000 denarësh.

Në vitin 2022 nga përfituesit e pensionit për Fondin solidar – ndihmë e pasvdekjes janë mbajtur mjete në shumë prej 558.300.580 denarësh, përderisa anëtarëve të familjeve të 18.618 përfituesve të ndjerë të pensionit u janë paguar mjete në shumë prej 557.421.863 denarësh.

Fondi i SPIMV-së e kryen pagesën me proces të automatizuar të sistemit, në mënyrë kronologjike sipas datës së dorëzimit të kërkesave.

Tabela nr.25: Në periudhën prej vitit 2010 deri në vitin 2022, mjetet e ndara dhe të paguara për ndihmë të pasvdekjes arrijnë:

Vitet	Pensionistë me mbajtje (mesatarja)	Mjete të ndara	Pensionistë të paguar	Mjete të paguara
2010	262.370	377.910.674	12.617	378.501.162
2011	262.179	377.587.680	13.112	393.360.000
2012	265.764	382.711.152	13.219	396.570.000
2013	272.243	392.031.120	13.374	401.220.000
2014	277.609	399.757.920	13.378	401.340.000
2015	281.637	408.042.330	13.712	417.960.000
2016	286.467	416.309.460	13.878	416.340.000
2017	291.502	441.213.820	14.676	440.280.000
2018	296.386	428.943.674	13.402	402.060.000
2019	301.557	438.623.910	14.907	447.222.500
2020	304.733	444.008.590	15.530	465.900.000
2021	307.704	504.098.850	16.812	504.330.000
2022	310.841	558.300.580	18.618	557.421.863

Numri i përfituesve të ndjerë të pensionit të cilëve u janë paguar mjetet e fondit solidar në vitin 2022 arrin 18.618 përfitues, ndërsa në vitin 2021 arrinte 16.812 të ndjerë, që do të thotë se, numri i përfituesve të paguar të fondit solidar është rritur për 1.806 persona në krahasim me vitin 2021.

10. Kontrolli i të dhënave nga kontributi i SPI

Në vitin 2022, Seksioni për kontrollin e të dhënave nga kontributi i SPI-së zbaton detyrat që rrjedhin nga puna rrjedhëse e seksionit dhe sistematizimi i vendeve të punës, si dhe detyrat që kanë të bëjnë me zbatimin e proceseve lidhur me pagesën dhe shpërndarjen e kontributeve. Veçanërisht theksohen aktivitetet e mëposhtme:

- Miratimi i aktvendimeve për kthimin e kontributeve të paguara më shumë ose gabimisht pas kërkesave të parashtruara nga palët, Filialet dhe Ekspoziturat, aktvendimet e dorëzuara nga DHP,
- Bashkëpunim me DHP për aktvendimet e dorëzuara për kthimin e kontributeve të paguara gabimisht ose më shumë për të cilat ekziston mospërputhje të dhënash,
- Monitorimin dhe analizën e kontributit të paguar për SPI dhe shpërndarjen sipas llogarive individuale të të siguruarve,
- Analiza e pagesave të paqëndrueshme, arsyeja e mosshpërndarjes së kontributit dhe zgjidhja e tyre në llogaritë individuale të të siguarit,
- Përgatitja e raporteve të detajuara dhe përmbledhëse në lidhje me kontributin e paguar dhe të pashpërndarë për SPI-në.
- Monitorimin, përputhjen dhe shpërndarjen e kontributit për personat e siguar, të subvencionuar dhe paguar nga Ministria e Punës dhe Politikës Sociale,
- Sigurimi i deklaratave të përgatitura për personat kontraktues (bujq, personat fetar, persona me sigurim të vazhduar), të cilat janë dorëzuar për përpunim në DHP,
- Monitorimi i punës së Filialeve dhe Ekspoziturave me referencë të veçantë për aktvendimet e marra për blerjen e stazhit,
- Harmonizimi i parametrave të nevojshëm për llogaritjen e stazhit për vitin 2022 për pagesën e kontributit sipas Ligjit për blerjen e stazhit, dhënia e udhëzimeve për punë me qëllim të veprimit gjatë përgatitjes së deklaratave.

VIII. SISTEMI I INFORMATIKËS

1. Zhvillimi i sistemit të informatikës

Personat përgjegjës për zhvillimin e sistemit të informatikës në shërbimin profesional të Fondit, për të siguruar shpërndarjen e rregullt të mjeteve të paguara për kontribute që arrinin çdo ditë në llogarinë e menaxhuar nga Fondi, kryenin aktivitete të përhershme të menaxhimit të të dhënave për pagesat e paraqitura nga Trezori me të dhënat mbi LLMPI-në fletëparaqitjet e paguara ,të dorëzuara nga DHP-ja. Me këtë kryhet procesi i shpërndarjes së pagesave dhe të dhënave ndërmjet Fondit të SPIMV-së dhe fondeve pensionale private dhe pas kontrollit të bërë dhe vërtetimit të lëshuar nga MAPAS-ja, një pjesë e parave shpërndahen në llogarinë institucionale të Fondit të SPIMV-së, ndërsa një pjesë shpërndahet në fondet pensionale private. Përveç mjeteve monetare, njëkohësisht shpërndahen edhe të dhënat për çdo person. Ky aktivitet i përhershëm siguron fluksin e parave për pagesën e përfitimeve pensionale.

Janë kryer edhe detyra të vazhdueshme që synonin mirëmbajtjen, plotësimin dhe përmirësimin e aplikacioneve të veçanta, monitorimin e rezultateve të funksionimit të tyre dhe herë pas here, dhe sipas nevojës u bënë ndërhyrje dhe korrigjime në aktvendimet afariste – aplikative që përdoren nga punonjësit e Fondit.

Në pjesën e gjenerimit të stazhit (M4) janë përpunuar 134 analiza dhe aktivitete përkatëse.

Në pjesën afariste të funksionimit të Fondit, nëpunësit kanë nevojë për një shpjegim më të detajuar të kushteve jo standarde të të dhënave, prandaj organet kompetente për zhvillimin e sistemit të informatikës kanë kryer analiza adekuate dhe sipas nevojës janë propozuar zgjidhje. Në procesin e kthimit të mjeteve për obliguesit janë kryer 13 analiza dhe ndërhyrje.

2. Softueri aplikativ

Në vitin 2022, vazhdimisht është kryer mirëmbajtja, përsosmëria, përmirësimi dhe kontrolli i funksionimit të të gjitha linjave ekzistuese të aktvendimeve aplikative për mbështetjen e proceseve afariste, edhe atë:

1. Në pjesën e regjistrimit të obliguesve dhe të të siguruarve,
2. Në pjesën e evidentimit amë të shfrytëzuesve të së drejtës dhe pagesës,
3. Në pjesën e vlerësimit të aftësisë për punë (invaliditetit)
4. Në pjesën e digjitalizimit të incizimeve të vjetra mikrofilmike të formularëve M1, M2, M3, M4, M5, M6, M7, M8 dhe Ps,
5. Në pjesën e përgatitjes së pasqyrave me të dhëna për personat e siguruar, obliguesit dhe shfrytëzuesit e të drejtës.

Një shkëmbim i rregullt mujor i të dhënave elektronike për pensionistët e ndjerë është realizuar gjithashtu me R.Kroacisë dhe R.Serbisë, dy herë gjatë vitit janë ndërmarrë aktivitete për përditësimin/gjenerimin automatik të të dhënave për stazhin dhe pagat për të cilat është paguar kontributi.

Zbatohet parashtrimi elektronik i kërkesës për pensionin e pleqërisë, gjenerimi automatik i kërkesës dhe ruajtja në dokumentet e skanuara.

Aplikacioni për zgjidhje është ndryshuar dhe në përputhje me ndryshimin e kushteve për pensionim të personave me shërbim në ARM.

3. Infrastruktura dhe mbështetja e TI-së

Në vitin 2022 vazhdoi furnizimi i pajisjeve të reja moderne të TI-së, me instalimin dhe testimin e funksionimit të tij, me qëllim të funksionimit efikas dhe modern të proceseve afariste të Fondit. Paralelisht me furnizimin e pajisjeve të reja është vazhduar me mirëmbajtjen dhe servisimin e rregullt të atyre ekzistuese duke lidhur marrëveshje me

operatorët ekonomikë të autorizuar ku edhe është siguruar funksionimi i vazhdueshëm dhe i papenguar i Fondit. Janë ndërruar pajisjet e vjetra të rrjetit, ndërsa në pjesën e infrastrukturës së sistemit është furnizimi i instalimit të serverëve për bekap, serverët aplikativ dhe serverët e virtualizimit.

Në pjesën e mbikëqyrjes së sigurisë sajber mbi trafikun e internetit, Fondi është i lidhur me sistemin e mbikëqyrjes së centralizuar, analizës dhe mbrojtjes së trafikut të rrjetit, zbulimit të të sulmeve sajber dhe kërcënimeve të natyrës së sigurisë, gjë që mundësoi reagimin në kohë për mbrojtjen e sistemeve. Shërbimi bazohet në teknologjinë Cisco Stelathwch.

Në vitin 2022 është zbatuar monitorimi, mirëmbajtja dhe konfigurimi i serverëve, mirëmbajtja e sistemit të mbikëqyrjes me kamera, sistemet e alarmit, kontrolli i qasjes dhe evidencës së orarit të punës, monitorimi, mirëmbajtja dhe konfigurimi i pajisjeve të rrjetit etj. “Backup” e bazës së të dhënave. E-mailet ditore të arritura nga Trezori, Agjencia e Punësimit dhe nga DHP-ja janë pranuar pa pengesë dha janë përditësuar të dhënat në bazën e të dhënave. U pranuan dhe u përditësuan lajmërimet dhe çlajmërimet e përfituesve të pensionit, u dërguan dadotekat e pagesës në banka dhe u ofrua mbështetje teknike për shfrytëzuesit e pajisjeve të TI-së në Qendër, filialet dhe ekspoziturat e Fondit.

Në kuadër të projektit për “Informimin e siguruësve për stazhin pensional dhe pagën”, përmes një mesazhi elektronik janë dorëzuar të dhënat e stazhit për të siguruarit tek secili obligues i regjistruar.

Në vitin 2022, Sektori i informatikës së bashku me një operator të jashtëm ekonomik ka punuar në dixhitalizimin e 17 shërbimeve që duhet të vendosen në Portalin Kombëtar për shërbime elektronike (uslugi.gov.mk).

IX. KONKLUZË

Raporti për punën e Fondit të Sigurimit Pensional dhe Invalidor të Maqedonisë së Veriut në vitin 2022, në mënyrë të plotë paraqet realizimin e të gjitha funksioneve të rëndësishme të zbatimit të sigurimit pensional dhe invalidor të shprehura nëpërmjet treguesve të shumtë statistikorë dhe treguesve të tjerë.

Pjesa hyrëse e raportit në formë të shkurtër i paraqet të gjitha aktivitetet në vitin 2022, ndërsa në vazhdim të raportit në mënyrë krahasuese dhe analitike janë shfaqur rezultatet e realizuara.

Të hyrat e realizuara në vitin 2022 dhe mjetet e bartura monetare nga viti 2021 mundësojnë që Fondi rregullisht dhe në kohë të kryejë obligimet ndaj përfituesve të pensionit dhe të drejta të tjera nga fusha e punës së tij si dhe obligime të tjera që dalin nga puna rrjedhëse e Fondit. Të hyrat e rritura për 4,44% në krahasim me vitin 2021 dhe së bashku me mjetet e bartura monetare nga viti 2021 në shumë prej 6.285,42 milion denarësh, saldoja e mjeteve më 31.12.2022 arrin 3.803,28 milion denarë.

Personat e siguruar dhe përfituesit e pensionit pa pengesë kanë realizuar të drejtat e tyre në pajtim me ligjin, statutin dhe aktet tjera të përgjithshme të Fondit.

Fondi ka kryer rregullisht pagesën e pensioneve dhe ka bërë përpjekje që t'i paguan ato në javën e fundit të muajit aktual me të vetmin qëllim që përfituesit e pensionit të mos ekspozohen ndaj rrezikut shëndetësor duke u grupuar në bankat afariste.

Harmonizimi i pensioneve është kryer në mbështetje të dispozitave ligjore.

Këshilli drejtues i Fondit në seancën e mbajtur më 5 qershor të vitit 2023, miratoi Raportin e punës së Fondit të SPIMV-së për vitin 2022.

Директор на Секторот за финансиски прашања
Drejtore i Sektorit për çështje financiare

Muhametali Ismani _____

Директор на Секторот за остварување на правата од ПИО
Drejtore i sektorit për realizimin e të drejtave nga SPI

Билјана Стојанова _____

Директор на Секторот за човечки ресурси, правни и општи работи
Drejtore i Sektorit për resurse njerëzore, juridike dhe punë të përgjithshme

Директор на Секторот за информатика
Drejtore i Sektorit të informatikës

Директор на Секторот за спроведување на одредбите на ЕУ
и меѓународните договори за социјално осигурување
Drejtore i sektorit për zbatimin e dispozitave të BE-së dhe marrëdhënieve
ndërkombëtare për sigurim social

Nigjar Toska _____

02-2818/1
05.06.2025

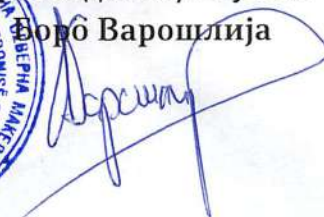
В.Д ДИРЕКТОР/U.D.DREJTOR

Arsim Hasani

УПРАВЕН ОДБОР/КЕШИЛИ
DREJTUES

Претседател/Крветар
Боро Варошлија

1/18/85-52
2-02-8052

